

OCHRONA ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM W LATACH 2009–2010

Opracowanie publikacji: Opolski Ośrodek Badań Regionalnych,
Wydział Badań Ankietowych

Redakcja merytoryczna: Janina Kuźmicka, Danuta Michoń

Grafika i skład komputerowy: Jolanta Bardoń, Justyna Domarus, Izabela Wieszczyk

Przy publikowaniu danych US – prosimy o podanie źródła

Publikacja dostępna na CD oraz w Internecie: www.stat.gov.pl

Druk: Urząd Statystyczny we Wrocławiu
Wydział Poligrafii w Legnicy
Nakład: 60 egz. Format: A4

PRZEDMOWA

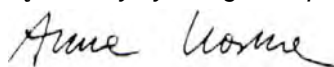
„Ochrona środowiska w województwie opolskim w latach 2009–2010 stanowi kolejną edycję publikacji o tematyce ekologicznej opracowaną przez Urząd Statystyczny w Opolu.

Publikacja zawiera statystyczną charakterystykę ilościowo-jakościową poszczególnych komponentów środowiska, informacje związane z zagrożeniami ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej a także działania podjęte na rzecz ochrony i kontroli środowiska. Podstawowym źródłem prezentowanych danych są materiały oparte na badaniach i sprawozdawczości GUS. Ponadto dla pełniejszego przedstawienia prezentowanych zagadnień wykorzystano dane ze sprawozdawczości resortowej oraz wyniki pomiarów i kontroli instytucji działających na terenie województwa opolskiego.

W celu zobrazowania skali, tendencji i dynamiki zmian ilościowo-jakościowych zasobów naturalnych, informacje dla Opolszczyzny przedstawiono w latach 2005, 2009 i 2010. Dodatkowo wybrane dane zaprezentowano w ujęciu przestrzennym na tle kraju i innych województw oraz w podziale na podregiony, powiaty i gminy. Najważniejsze zagadnienia z zakresu ochrony środowiska zostały ujęte w następujących działach: warunki naturalne, wykorzystanie i ochrona powierzchni gleby, stan czystości i ochrona wód, ochrona powietrza atmosferycznego, ochrona przyrody i bioróżnorodności, gospodarka odpadami, działalność inspekcyjno-kontrolna oraz ekonomiczne aspekty ochrony środowiska. Każdy dział poprzedzony został uwagami metodycznymi wyjaśniającymi źródła i zasady grupowania danych oraz ważniejsze definicje i pojęcia. Całość wzbogacają mapy i ilustracje graficzne.

Przekazując Państwu niniejszą publikację dziękuję wszystkim osobom i instytucjom, które poprzez dostarczenie danych przyczyniły się do pełniejszego zobrazowania prezentowanych zagadnień i wyrażam nadzieję, że opracowanie to będzie cennym źródłem wiedzy o stanie i zagrożeniach środowiska naturalnego w województwie opolskim.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Opolu

dr Anna Koska

PREFACE

„Protection of the environment in the Opolskie Voivodship in the years 2009–2010” constitutes the subsequent edition of the publication on the ecological subject matter, elaborated by the Statistical Office in Opole.

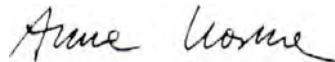
The publication contains the statistical description of separate components of the environment in terms of both quantity and quality, the information concerning threats to the environmental preservation and water management as well as the action taken for the protection and control of the environment.

The essential source of data presented are materials based on the CSO surveys and reports. Moreover, for the more comprehensively presentation of issues, data from the resort reports as well as the results of measurements and inspections carried out by the institutions conducting activities in the Opolskie Voivodship were used.

In order to give a depiction of the scale, trend and dynamics of quantitative and qualitative changes of the natural resources, the information on the Opole region has been presented for the years 2005, 2009 and 2010. In addition, selected data have been shown in the spatial breakdown against the country's and other voivodships' background as well as in division by subregions, powiats and gminas. The most important issues in the scope of the environmental protection have been presented in the following chapters: natural conditions; the soil surface utilization and protection; the state of the cleanness and the protection of water; the air protection; the nature and biodiversity protection; the waste management; inspection and monitoring activities as well as economic aspects of the environmental protection. Each chapter has been preceded by methodological remarks explaining the sources and principles of data classifying as well as the more important definitions and terms. The whole of the study has been enriched with maps and graphical illustrations.

Presenting hereby this publication I would like to express my gratitude to all persons and institutions who, by providing the data, contributed to the more exhaustive portrayal of presented issues. I hope that the present elaboration will be a valuable source of the knowledge on the state and threats to the natural environment in the Opolskie Voivodship.

*Director
of the Statistical Office In Opole*

Anna Koska

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska	(-)	– zjawisko nie wystąpiło.
Zero	(0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	#	– dane nie mogły być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
Znak		– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.
„W tym”		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy ogólnej.

SKRÓTY

tys.	= tysiąc	art.	= artykuł
mln	= milion	cd.	= ciąg dalszy
zł	= złoty	dok.	= dokończenie
szt.	= sztuka	itp.	= i tym podobne
kg	= kilogram	Lp.	= liczba porządkowa
t	= tona	m.in.	= między innymi
mm	= milimetr	np.	= na przykład
m	= metr	nr (Nr)	= numer
km	= kilometr	poz.	= pozycja
km ²	= kilometr kwadratowy	str.	= strona
m ³	= metr sześcienny	tabl.	= tablica
dam ³	= dekametr sześcienny	tj.	= to jest
hm ³	= hektometr sześcienny	tzn.	= to znaczy
ha	= hektar	tzw.	= tak zwany
°C	= stopień Celsjusza	ust.	= ustęp
s	= sekunda	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
h	= godzina	PKD	= Polska Klasyfikacja Działalności
r.	= rok	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich
t/r	= ton rocznie	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Tabl. Table	Str. Page
Przedmowa ..... <i>Preface</i>	x	3
Uwagi ogólne ..... <i>General notes</i>	x	13
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska w województwie opolskim ..... <i>Major data on condition, hazard and protection of the environment in Opolskie Voivodship</i>	I	15
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska w województwie opolskim na tle innych województw w 2010 r. .... <i>Major data on condition, hazard and protection of the environment in Opolskie Voivodship on the background of the other voivodships in 2010</i>	II	20

TABLICE

LIST OF TABLES

DZIAŁ I WARUNKI NATURALNE

CHAPTER I NATURAL CONDITIONS

Uwagi metodyczne ..... <i>Methodological notes</i>	x	22
Położenie geograficzne województwa w 2010 r. .... <i>Geographical location of voivodship in 2010</i>	1	22
Powierzchnia i granice w 2010 r. .... <i>Area and borders in 2010</i>	2	22
Układ pionowy powierzchni ..... <i>Relief of the earth surface</i>	3	23
Dane meteorologiczne ..... <i>Meteorological data</i>	4	23
Dane meteorologiczne według miesięcy ..... <i>Meteorological data by months</i>	5	23
Większe rzeki ..... <i>Larger rivers</i>	6	24
Większe sztuczne zbiorniki wodne ..... <i>Largest water reservoirs and dams</i>	7	24

DZIAŁ II WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI GLEBY

CHAPTER II USE AND PROTECTION OF SOIL

Uwagi metodyczne ..... <i>Methodological notes</i>	x	25
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa ..... <i>Geodetic state, directions and changes in land use of voivodship</i>	1(8)	29
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa według podregionów i powiatów ..... <i>Geodetic state and directions in land use of voivodship by subregions and powiats</i>	2(9)	30
Grunty rolne i leśne wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej ..... <i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes</i>	3(10)	31
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane ..... <i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management, reclaimed and managed lands</i>	4(11)	31

	Tabl. Table	Str. Page
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji według podregionów i powiatów ..... <i>Devastated and degraded land requiring reclamation by subregions and powiats</i>	5(12)	32
Zagrożenie gruntów rolnych i leśnych oraz gleb użytkowanych rolniczo niekorzystnym oddziaływaniem czynników przyrodniczych w 2010 r. .... <i>Agricultural and forest land threatened of adverse effects of natural factors in 2010</i>	6(13)	32
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) ..... <i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers (in terms of pure ingredient)</i>	7(14)	33
Pożary upraw rolnych, łąk, rżysk i nieużytków ..... <i>Fires of agricultural cultivations, meadows, rye fields and abandoned fields</i>	8(15)	33
DZIAŁ III ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD CHAPTER III RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS		
Uwagi metodyczne ..... <i>Methodological notes</i>	x	34
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych ..... <i>Exploitation resources of groundwaters</i>	1(16)	37
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru ..... <i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal</i>	2(17)	37
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru oraz podregionów i powiatów ..... <i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal, subregions and powiats</i>	3(18)	38
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ..... <i>Water consumption for national economy needs and population</i>	4(19)	38
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według podregionów i powiatów ... <i>Water consumption for national economy needs and population by subregions and powiats</i>	5(20)	39
Bilans gospodarowania wodą w przemyśle ..... <i>Balance of water management in industry</i>	6(21)	39
Gospodarowanie wodą w zakładach przemysłowych według podregionów i powiatów ..... <i>Water management in industry by subregions and powiats</i>	7(22)	40
Nawadniane użytki rolne i grunty leśne oraz napełniane stawy rybne ..... <i>Irrigated agricultural and forest land and water-filled fish-ponds</i>	8(23)	40
Melioracje podstawowe ..... <i>Basic melioration</i>	9(24)	41
Melioracje podstawowe wymagające odbudowy lub modernizacji ..... <i>Devices of basic reclamation required rebuilding or modernization</i>	10(25)	41
Eksploatacja sieci wodociągowej ..... <i>Exploitation of water-line system</i>	11(26)	41
Sieć wodociągowa i kanalizacyjna ..... <i>Water-line system and sewerage system</i>	12(27)	41
Miasta o decydującym zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2010 r.... <i>Towns of devices water consumption for national economy needs and population in 2010</i>	13(28)	42
Wodociągi i kanalizacja według podregionów, powiatów i gmin w 2010 r. .... <i>Water-line system and sewerage system by subregions, powiats and gminas in 2010</i>	14(29)	43
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi ..... <i>Industrial and municipal waste water discharged to water or ground</i>	15(30)	45
Oczyszczalnie ścieków ..... <i>Waste water treatment plants</i>	16(31)	46
Miasta o dużej skali zagrożenia ściekami w 2010 r. .... <i>Towns of large waste water hazard scale in 2010</i>	17(32)	46
Ścieki przemysłowe oczyszczane i nieoczyszczane ..... <i>Purified and non-purified industrial waste water</i>	18(33)	47

	Tabl. Table	Str. Page
Ścieki przemysłowe według podregionów, powiatów i gmin w 2010 r. .... <i>Industrial waste water by subregions, powiats and gminas in 2010</i>	19(34)	47
Ścieki komunalne oczyszczane i nieoczyszczane ..... <i>Purified and non-purified municipal waste water</i>	20(35)	50
Ścieki komunalne odprowadzone siecią kanalizacyjną według podregionów, powiatów i gmin w 2010 r. .... <i>Municipal waste water discharged through sewerage system by subregions, powiats and gminas in 2010</i>	21(36)	51
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według podregionów, powiatów i gmin ..... <i>Population using waste water treatment plants by subregions, powiats and gminas</i>	22(37)	53
Komunalne oczyszczalnie ścieków według podregionów i powiatów ..... <i>Municipal waste water treatment plants by subregions and powiats</i>	23(38)	56
 DZIAŁ IV ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA CHAPTER IV POLLUTION AND PROTECTION OF AIR		
Uwagi metodyczne ..... <i>Methodological notes</i>	x	57
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według wielkości emisji zanieczyszczeń ..... <i>Enterprises especially noxious to air purity by size of emission of air pollutants</i>	1(39)	60
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według podregionów i powiatów ..... <i>Enterprises especially noxious to air purity by subregions and powiats</i>	2(40)	60
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza <i>Emission of air pollutants from enterprises specially noxious to air purity</i>	3(41)	61
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według rodzaju substancji ..... <i>Emission of air pollutants from enterprises specially noxious to air purity by kind of substances</i>	4(42)	61
Emisja metali ciężkich z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza ..... <i>Emission of heavy metals from enterprises especially noxious to air purity</i>	5(43)	62
Zmiany emisji zanieczyszczeń w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza .. <i>Changes in air pollutants emissions from enterprises especially noxious to air purity</i>	6(44)	62
Emitory na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według wielkości emisji ..... <i>Emitters in the area of enterprises especially noxious to air purity by emission quantity</i>	7(45)	63
Wyposażenie zakładów w podstawowe urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza <i>Equipment of enterprises with a basic installation to reduction of air pollutants</i>	8(46)	63
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według stopnia redukcji wytworzonych zanieczyszczeń ..... <i>Enterprises especially noxious to air purity by reduction degree of generated pollutants</i>	9(47)	64
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza według podregionów i powiatów w 2010 r. .... <i>Emission and reduction of air pollutants by subregions and powiats in 2010</i>	10(48)	64
 DZIAŁ V OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ CHAPTER V NATURE AND BIODIVERSITY PROTECTION		
Uwagi metodyczne ..... <i>Methodological notes</i>	x	65
Obiekty i obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione ..... <i>Objects and area of special nature value protected by law</i>	1(49)	70
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona według podre- gionów, powiatów i gmin w 2010 r. .... <i>Area of special nature value protected by law by subregions, powiats and gminas in 2010</i>	2(50)	70
Rezerwy przyrody ..... <i>Nature reserves</i>	3(51)	73

	Tabl. Table	Str. Page
Rezerwy przyrody według położenia w 2010 r. .... <i>Nature reserves according to site in 2010</i>	4(52)	73
Parki krajobrazowe według położenia w 2010 r. .... <i>Landscape parks according to site in 2010</i>	5(53)	75
Parki krajobrazowe ..... <i>Landscape parks</i>	6(54)	76
Obszary chronionego krajobrazu według położenia w 2010 r. .... <i>Landscape protected according to site in 2010</i>	7(55)	76
Obszary chronionego krajobrazu..... <i>Landscape protected</i>	8(56)	77
Obszary Natura 2000 – obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) w 2010 r. .... <i>Natura 2000 areas – areas of special Bird protection in 2010</i>	9(57)	78
Obszary mające znaczenie dla wspólnoty (OZW) w 2010 r. .... <i>Landscape in 2010</i>	10(58)	78
Pomniki przyrody. .... <i>Monuments of nature</i>	11(59)	80
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej według miast w 2010 r. .... <i>Generally accessible and estate green area belts by cities in 2010</i>	12(60)	80
Tereny zieleni ogólnodostępnej i powierzchnia lasów gminnych ..... <i>Generally accessible and gminas area forest land</i>	13(61)	82
Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według podregionów i powiatów ..... <i>Area of forest land forestry by subregions and powiats</i>	14(62)	83
Powierzchnia gruntów leśnych w lasach prywatnych ..... <i>Area of forest land in private forests</i>	15(63)	83
Powierzchnia lasów oraz zasoby drzewne na pniu w Zarządzie Lasów Państwowych według wieku i składu gatunkowego drzewostanów w 2010 r. .... <i>Area of forest and forest stand in the State Forests National Forest Holding by age and species composition in 2010</i>	16(64)	84
Powierzchnia gruntów leśnych i przeznaczonych do zalesienia ..... <i>Area of forest land and designated for afforestation</i>	17(65)	84
Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia oraz wykonanych zalesień według podregionów i powiatów ..... <i>Area of non-forest land designated for afforestation as well as afforestation conducted by subregions and powiats</i>	18(66)	85
Wybrane dane o powierzchni gruntów leśnych niestanowiących własności Skarbu Państwa według podregionów, powiatów i gmin ..... <i>Selected data on area of forests land non owned by the State Treasury by subregions, powiats and gminas</i>	19(67)	86
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane ..... <i>Renewals, afforestations and other forest breeding work</i>	20(68)	89
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane wykonane w lasach gminnych i prywatnych według podregionów i powiatów ..... <i>Renewals, afforestations and other forest breeding work in gminas and privation forest by subregions and powiats</i>	21(69)	89
Pozyskanie drewna ..... <i>Wood harvest</i>	22(70)	91
Powierzchnia lasów ochronnych..... <i>Area of protective forests</i>	23(71)	91
Ważniejsze zwierzęta łowne ..... <i>Major beasts of the chase</i>	24(72)	92
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych w łowieckim roku gospodarczym ..... <i>Shot of the main beasts of the chase in the economic year</i>	25(73)	92
Pożary lasów ..... <i>Fires of forests</i>	26(74)	92

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VI ODPADY CHAPTER VI WASTES		
Uwagi metodyczne ..... <i>Methodological notes</i>	x	93
Odpady wytworzone i nagromadzone ..... <i>Waste generated and accumulated</i>	1(75)	95
Odpady według rodzajów w 2010 r. .... <i>Waste by types In 2010</i>	2(76)	95
Odpady wytworzone i nagromadzone według podregionów i powiatów w 2010 r. .... <i>Waste generated and accumulated so far by subregions and powiats in 2010</i>	3(77)	96
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe ..... <i>Municipal waste and liquid waste</i>	4(78)	96
Składowiska odpadów komunalnych ..... <i>Landfill of municipal waste</i>	5(79)	97
Odpady i składowiska (wysypiska) komunalne według podregionów i powiatów ..... <i>Waste and landfill of municipal waste by subregions and powiats</i>	6(80)	97
 DZIAŁ VII DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO-KONTROLNA CHAPTER VII INSPECTIVE ACTIVITY		
Uwagi metodyczne ..... <i>Methodological notes</i>	x	98
Jakość wody dostarczanej ludności do spożycia z wodociągów ..... <i>Quality of water delivered for population consumption from waterworks</i>	1(81)	101
Jakość wody dostarczanej ludności do spożycia z wodociągów i studni publicznych w 2010 r. <i>Quality of water delivered for population consumption from waterworks and public weels in 2010</i>	2(82)	101
Działalność kontrolna Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska ..... <i>Control activity of the Voivodship Inspectorate for Environmental Protection</i>	3(83)	101
Wybrana działalność Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska ..... <i>Selected activity of the Voivodship Inspectorate for Environmental Protection</i>	4(84)	102
Hałas przemysłowy ..... <i>Industrial noise</i>	5(85)	103
Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej ..... <i>Sanitary evaluation state of public object</i>	6(86)	103
Ocena stanu sanitarnego zakładów opieki zdrowotnej, praktyk lekarskich i pielęgniarskich .... <i>Sanitary evaluation state of health care institutions, medical and nurses practices</i>	7(87)	104
Stan sanitarny obiektów produkcji i obrotu żywnością według oceny Państwowej Inspekcji Sanitarnej ..... <i>Sanitary state of plants of production and turnover of food by evaluation of the State Sanitary Inspectorate services</i>	8(88)	106
Obiekty produkcji i obrotu żywnością oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kon- taktu z żywnością według oceny Państwowej Inspekcji Sanitarnej ..... <i>Plants of production and turnover of ford and ford contract materials objects by evaluation of the State Sanitary Inspectorate services</i>	9(89)	107
Działalność laboratoryjna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością ..... <i>Laboratory activity of the State Sanitary Inspectorate services in the score of the hygiene of food, feeding and food contact materials</i>	10(90)	107
Ocena sanitarna niektórych krajowych środków spożywczych przez Państwową Inspekcję Sanitarną ..... <i>Sanitary evaluation of some domestic foodstuffs by the State Sanitary Inspectorate services</i>	11(91)	108
Niektóre wskaźniki demograficzne ..... <i>Selected demographic indicators</i>	12(92)	108

	Tabl. Table	Str. Page
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia ..... <i>Falling ill with selected infectious diseases and poisonings</i>	13(93)	108
Zachorowania na choroby zawodowe ..... <i>Falling ill with occupational diseases</i>	14(94)	109
Zgony według przyczyn ..... <i>Deaths by reasons</i>	15(95)	109
 DZIAŁ VIII EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA CHAPTER VIII ECONOMIC ASPECTS OF ENVIRONMENT PROTECTION		
Uwagi metodyczne ..... <i>Methodological notes</i>	x	110
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) <i>Outlays on fixed assets on environment protection and water management (current prices)</i>	1(96)	115
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania, podregionów i powiatów (ceny bieżące) ..... <i>Outlays on fixed assets on environment protection and water management by sources of financing, subregions and powiats (current prices)</i>	2(97)	116
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania oraz podregionów, powiatów i gmin (ceny bieżące) ..... <i>Outlays on fixed assets on environment protection by some directions of investing and subregions, powiats and gminas (current prices)</i>	3(98)	117
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według rodzaju inwestycji (ceny bieżące) ..... <i>Outlays on fixed assets on environment protection by kinds of investments (current prices)</i>	4(99)	124
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według grup inwestorów (ceny bieżące) ..... <i>Outlays on fixed assets on environment protection and water management by groups of investors (current prices)</i>	5(100)	124
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według sekcji w 2010 r. (ceny bieżące) ..... <i>Outlays on fixed assets expenditures allocated for environmental protection and water management by sections in 2010 (current prices)</i>	6(101)	124
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania oraz źródeł finansowania w 2010 r. (ceny bieżące) ..... <i>Outlays on fixed assets on water management by directions of investing and sources of financing in 2010 (current prices)</i>	7(102)	125
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania oraz podregionów i powiatów w 2010 r. (ceny bieżące) ..... <i>Outlays on fixed assets on water management by directions of investing and subregions and powiats in 2010 (current prices)</i>	8(103)	125
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej według podregionów i powiatów ..... <i>Tangible effects on environment protection and water management by subregions and powiats</i>	9(104)	126
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej ..... <i>Funds of Environment Protection and Water Management</i>	10(105)	127
Stan wyposażenia wsi w niektóre urządzenia i obiekty ochrony środowiska i gospodarki wodnej ..... <i>Equipment with some appliances and facilities of environmental protection and water management in villages</i>	11(106)	128
Inwestycje ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi ..... <i>Investment on environment protection and water management in rural areas</i>	12(107)	128
Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych ..... <i>Agricultural Land Protection Fund</i>	13(108)	130

	Tabl. Table	Str. Page
Kierunki finansowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej <i>Financing directions of Voivodship Environment Protection and Water Management Fund</i>	14(109)	131
Oplaty za korzystanie ze środowiska i inne wpływy na Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz ich redystrybucja ..... <i>Fees for use of the environment and other contributions to the Funds of Environment Protection and Water Management and their redistribution</i>	15(110)	131
Wpływy na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej z tytułu kar oraz ich redystrybucja ..... <i>Contribution to the Funds of Environment Protection and Water Management in the form of penalties and their redistribution</i>	16(111)	132

WYKRESY LIST OF GRAPHS

	Str. Page
Opady atmosferyczne według miesięcy ..... <i>Atmospheric precipitation by months</i>	92–93
Usłonecznienie według miesięcy ..... <i>Insolation precipitation by months</i>	92–93
Kierunki wykorzystania powierzchni województwa w 2011 r. .... <i>Use of voivodship land in 2011</i>	92–93
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2010 r. .... <i>Water abstraction for the needs of national economy and population in 2010</i>	92–93
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi według powiatów 2010 r. .... <i>Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into surface water or ground by powiats in 2010</i>	92–93
Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2010 r. .... <i>Emission of gaseous pollutants from enterprises especially noxious to air purity in 2010</i>	92–93
Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2010 r. .... <i>Emission of particulates pollutants from enterprises especially noxious to air purity in 2010</i>	92–93
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według powiatów w 2010 r. .... <i>Emission of air pollutants from enterprises especially noxious to air purity by powiats in 2010</i>	92–93
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2010 r. .... <i>Area of special nature values protected by law in 2010</i>	92–93
Struktura powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej w 2010 r. .... <i>Structure of area of special nature values protected by law in 2010</i>	92–93
Lesistość w 2010 r. .... <i>Forestry in 2010</i>	92–93
Wykonanie zalesień..... <i>Execution of afforestation</i>	92–93
Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej..... <i>Area of park, lawns and estate green belts</i>	92–93
Odpady wytworzone i poddane odzyskowi według sekcji w 2010 r. .... <i>Waste generated and recovered by sections in 2010</i>	132
Odpady komunalne zebrane (bez wyselekcjonowanych) według powiatów w 2010 r. .... <i>Municipal waste collected (without selected) by powiats in 2010</i>	132

	Str. Page
Odpady wytworzone w 2010 r. .... <i>Waste generated in 2010</i>	132
Odpady wytworzone .... <i>Waste generated</i>	132
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej .... <i>Funds of Environmental and Water Management</i>	132
Działalność Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie ochrony wód .... <i>Activity of the Voivodship Inspectorate for Environmental Protection in the scope of protection of water</i>	132
Struktura nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania (ceny bieżące) .... <i>Structure of outlays on fixed assets in water management by directions of investing (current prices)</i>	132
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania w 2010 r. (ceny bieżące) .... <i>Outlays on fixed assets in environment protection by directions of investing in 2010 (current prices)</i>	132
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska na 1 mieszkańca według powiatów w 2010 r. (ceny bieżące) .... <i>Outlays on fixed assets on environment protection per capita by powiats in 2010 (current prices)</i>	132
Struktura nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania (ceny bieżące) .... <i>Structure of outlays on fixed assets on environment protection by sources of financing (current prices)</i>	132

W wersji angielskiej: przedmowa i spis treści
In English version: preface and contents

UWAGI OGÓLNE

1. Publikacja zawiera statystyczną charakterystykę ilościowo-jakościową zasobów naturalnych, ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz warunków demograficznych i zdrowotnych w województwie opolskim. Zakres prezentowanych danych odpowiada obowiązującemu stanowi prawnemu w tej dziedzinie, a w szczególności regulacji wynikającej z ustaw:

- o Inspekcji Ochrony Środowiska z dnia 20 VII 1991 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2007, Nr 44, poz. 287 z późniejszymi zmianami);
- o lasach z dnia 28 IX 1991 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2005, Nr 45, poz. 435 z późniejszymi zmianami);
- o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 II 1995 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2004, Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami);
- prawo łowieckie z dnia 13 X 1995 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2005, Nr 127, poz. 1066);
- prawo ochrony środowiska z dnia 27 IV 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2009, Nr 215, poz. 1664 z późniejszymi zmianami);
- o odpadach z dnia 27 IV 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2010, Nr 185, poz. 1243);
- o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 VIII 2006 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2006, Nr 171, poz. 1225);
- o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 VI 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2006, Nr 123, poz. 858);
- prawo wodne z dnia 18 VII 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2005, Nr 239, poz. 2019 z późniejszymi zmianami);
- o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2009, Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami).

Podstawowym źródłem danych są badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego oparte na sprawozdawczości rocznej. Materiał uzupełniający stanowią informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego, które opatrzone odpowiednimi notami.

2. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

Informacje o **województwie, podregionach, powiatach i gminach** oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” – pozostałe terytorium województwa.

3. Dane prezentowane dla województwa, podregionów, powiatów i gmin odpowiadają poziomowi 2, 3, 4 i 5 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie *Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS)* obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2007 r.

4. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – Nace Rev. 2. PKD 2007*; wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

5. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

6. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

7. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

8. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

9. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

10. W stosunku do PKD 2007 zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
sekcje PKD	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

**I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA
W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010		Polska = 100
			Polska	województwo	
			ogółem		
WARUNKI DEMOGRAFICZNE I ZDROWOTNE					
Ludność (stan w dniu 31 XII)	1047407	1031097	38200037	1028585	2,7
miasta	551238	539521	23264383	537486	2,3
w % ludności ogółem	52,6	52,3	60,9	52,3	x
wieś	496169	491576	14935654	491099	3,3
w % ludności ogółem	47,4	47,7	39,1	47,7	x
Na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	111	110	122	109	89,3
Ludność (stan w dniu 31 XII) w % ogółu ludności w wieku:					
Przedprodukcyjnym	19,6	17,2	18,7	16,8	x
Produkcyjnym	64,7	65,7	64,4	65,8	x
Poprodukcyjnym	15,7	17,1	16,9	17,4	x
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,1	9,0	10,8	8,9	82,4
Miasta	8,1	9,0	10,4	8,9	85,6
Wieś	8,1	9,0	11,4	8,9	78,1
Zgony ogółem na 1000 ludności	9,0	9,4	9,9	9,6	97,0
miasta	8,6	9,1	9,8	9,4	95,9
wieś	9,5	9,9	10,1	9,8	97,0
W tym niemowląt na 1000 urodzeń żywych	4,9	5,0	5,0	5,2	104,0
miasta	5,4	6,4	5,0	6,1	122,0
wieś	4,5	3,4	5,0	4,3	86,0
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,9	-0,4	0,9	-0,7	x
Miasta	-0,5	-0,1	0,6	-0,5	x
Wieś	-1,4	-0,9	1,4	-0,9	x
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
Mężczyźni	71,9	72,7	72,1	73,0	101,2
miasta	72,3	73,0	72,6	73,0	100,6
wieś	71,6	72,3	71,4	72,9	102,1
Kobiety	79,5	80,5	80,6	80,4	99,8
miasta	79,1	80,3	80,6	80,4	99,8
wieś	79,9	80,6	80,7	80,4	99,6
WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY					
Powierzchnia ogólna województwa^a (stan w dniu 1 I) w ha	941247	941188	31267967	941187	3,0
w tym:					
Użytki rolne	608610	605219	18930981	603956	3,2
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione .	258857	261501	9531015	261886	2,7
Grunty pod wodami	11783	11671	639833	12070	1,9
Grunty zabudowane i zurbanizowane	53381	55379	1550228	55768	3,6
w tym:					
tereny mieszkaniowe	6997	9059	278479	9319	3,3
tereny komunikacyjne	30966	30725	891187	30767	3,5
Użytki ekologiczne	317	392	34372	422	1,2
Nieużytki	3865	3915	481737	3968	0,8
Grunty rolne i leśne wyłączone na cele nierolnicze i nieleśne^b w ha	64	48	3486	36	1,0
Grunty: rolne	38	24	2935	25	0,9
leśne	26	24	551	11	2,0
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania (stan w dniu 31 XII) w ha	3281	3299	61168	3350	5,5
Grunty zagospodarowane (w ciągu roku) w ha	39	8	581	3	0,5
Grunty zrehabilitowane (w ciągu roku) w ha	80	36	1222	39	3,2

a Dane dotyczą powierzchni geodezyjnej obszaru lądowego (łącznie z wodami śródlądowymi). b W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

**I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA
W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010		
			Polska	województwo	
			ogółem	Polska = 100	
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD					
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm³	124,3	120,4	10866,4	122,1	1,1
na cele:					
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	45,3	42,4	7650,7	41,6	0,5
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	28,2	28,4	1153,3	32,0	2,8
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	50,8	49,6	2062,4	48,5	2,4
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych:					
W hm ³	31,5	29,8	1197,9	29,8	2,5
miasta	19,8	18,1	819,5	18,0	2,2
wieś	11,7	11,7	378,4	11,8	3,1
Na 1 mieszkańca w m ³	30,1	28,9	31,4	28,9	92,0
miasta	35,9	33,5	35,2	33,4	94,9
wieś	23,6	23,8	25,4	24,0	94,5
Miasta ogółem (stan w dniu 31 XII)	35	35	903	35	3,9
z ogółem:					
Wypozażone w sieć:					
wodociagową	35	35	901	35	3,9
kanalizacyjną	35	35	897	35	3,9
Obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków:					
mechaniczne	–	–	3	–	x
biologiczne	13	14	402	14	3,5
z podwyższonym usuwaniem biogenów	21	21	468	21	4,5
Nieobsługiwane przez oczyszczalnie ścieków	1	–	30	–	x
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków^b:					
W % ludności ogółem	57,2	63,6	65,2	65,8	x
w tym w miastach w % ludności miast	92,3	94,8	88,6	95,0	x
Zakłady odprowadzające ścieki	58	48	2036	59	2,9
Posiadające oczyszczalnie ścieków:					
o wystarczającej przepustowości	31	25	791	27	3,4
o niewystarczającej przepustowości	2	5	100	5	5,0
Bez oczyszczalni ścieków odprowadzające ścieki do:					
wód powierzchniowych	7	5	145	4	2,8
kanalizacji miejskiej	18	13	1000	23	2,3
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w hm³	82,0	95,6	9216,8	114,0	1,2
Wody chłodnicze	2,6	2,2	6907,4	2,6	0,0
Ścieki wymagające oczyszczenia	79,4	93,4	2309,4	111,4	4,8
oczyszczane	76,7	80,6	2133,7	92,4	4,3
mechanicznie	45,5	48,0	615,7	58,4	9,5
chemicznie ^c	0,3	0,3	121,8	0,3	0,2
biologicznie	7,0	6,5	361,8	7,3	2,0
z podwyższonym usuwaniem miogenów	23,9	25,9	1034,4	26,5	2,6
nieoczyszczane	2,7	12,8	175,7	18,9	10,8
odprowadzone:					
bezpośrednio z zakładów przemysłowych	1,6	12,6	120,3	18,9	15,7
siecią kanalizacyjną	1,1	0,2	55,4	–	x

a Pobór wód na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. b Na podstawie szacunków. c Dotyczy ścieków przemysłowych.

**I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA
W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010		
			Polska	województwo	
			ogółem	Polska = 100	
ZANIECZYSZCZENIA I OCHRONA POWIETRZA					
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ogółem (stan w dniu 31 XII)	94	92	1796	93	5,2
z ogółem:					
Wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					
pyłowych	49	54	1209	53	4,4
gazowych	3	5	260	5	1,9
Nieposiadające wyników pomiarów:					
emisji: pyłów	36	33	529	37	7,0
gazów	38	36	454	37	8,1
imisji	83	85	1582	88	5,6
Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					
Pyłowych	3,8	3,1	62,5	2,7	4,3
w tym: pyły ze spalania paliw	2,8	1,9	45,2	1,7	3,8
pyły cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych	0,4	0,7	2,2	0,5	22,7
Gazowych	13272,9	13805,8	216155,4	13736,4	6,4
w tym: dwutlenek siarki	12,3	12,4	519,2	12,4	2,4
tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	20,9	22,7	340,5	21,5	6,3
dwutlenek węgla	13221,1	13744,4	214451,6	13670,3	6,4
tlenek węgla	17,3	22,1	344,2	27,6	8,0
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w tys. t:					
Pyłowe	997,6	2645,5	19192,4	2214,8	11,5
Gazowe (bez dwutlenku węgla)	85,1	113,2	2298,8	163,5	7,1
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %:					
Pyłowych	99,6	99,9	99,7	99,9	x
Gazowych (bez dwutlenku węgla)	62,2	64,8	57,4	71,2	x
Zwiększenie (+) lub zmniejszenie (-) zanieczyszczeń^a w tys. t:					
Pyłowych	-0,6	0,0	+0,8	-0,4	x
Gazowych (bez dwutlenku węgla)	-0,9	+1,6	+113,2	+4,8	x
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ					
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
W hektarach	248052,8	249258,7	9121353,1	249337,1	2,7
W % powierzchni geograficznej ^b	26,4	26,5	29,2	26,5	x
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^c (stan w dniu 31 XII):					
W hektarach	255463,0	257063,6	10143124,6	256261,4	2,5
W % powierzchni województwa	27,1	27,3	32,4	27,2	x
Na 1 mieszkańca w m ²	2439	2493	2655	2491	93,8
Rezerwy przyrody (stan w dniu 31 XII):					
w hektarach	801,6	811,9	164202,1	893,1	0,5
w % powierzchni województwa	0,1	0,1	0,5	0,1	x
W tym ściśle ^d :					
w hektarach	5,9	5,1	3767,6	-	x
w % powierzchni rezerwatów ogółem	0,7	0,6	2,3	x	x

a W warunkach porównywalnych z rokiem poprzednim, tj. dla tych samych zakładów i rodzajów zanieczyszczeń obliczonych według tych samych metod. b Lesistość. c Bez obszarów Natura 2000. d Rezerwy, w których ochrona ścisła dotyczy całości obiektu.

**I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA
W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010		
			Polska	województwo	
			ogółem		
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (dok.)					
Parki krajobrazowe^a (stan w dniu 31 XII):					
Liczba obiektów	3	3	121	3	2,5
W hektarach	62590,5	62590,5	2607478,2	62590,5	2,4
W % powierzchni województwa	6,7	6,7	8,3	6,7	x
Obszary chronionego krajobrazu (stan w dniu 31 XII):					
Liczba obiektów	8	9	386	9	2,3
W hektarach	191392,5	192039,1	7075463,9	192039,1	2,7
W % powierzchni województwa	20,3	20,4	22,6	20,4	x
Pomniki przyrody (stan w dniu 31 XII)	568	595	36293	641	1,8
Lasy ochronne^b (stan w dniu 1 I):					
W hektarach	148891	149426	3356267	148458	4,4
W % powierzchni lasów województwa	60,0	59,9	36,8	59,5	x
Powierzchnia lasów objęta zabiegami pielęgnacyjnymi^c:					
W hektarach	12338	10017	280142	10315	3,7
W % powierzchni lasów województwa	5,0	4,0	3,1	4,1	x
Pozyskanie drewna w dam³ (grubizna)	951,7	1083,0	33568,3	1187,7	3,5
Ważniejsze zwierzęta chronione (stan w dniu 31 XII) w szt.:					
Bobry	90	260	68993	340	0,5
Ważniejsze zwierzęta łowne (stan w dniu 10 III)^{d,e} w tys. szt.:					
Daniele	0,5	1,1	23,3	1,3	5,6
Jelenie	6,3	8,4	180,2	8,4	4,7
Sarny	27,7	34,4	822,0	32,1	3,9
Dziki	7,5	10,6	249,9	9,6	3,8
Zająca	6,5	7,5	558,7	7,7	1,4
Bażanty	9,4	14,1	462,9	12,0	2,6
Zadrzewienia w tys. szt.:					
Sadzenie: drzew	34,9	106,4	2087,5	55,6	2,7
krzewów	20,0	24,0	1045,9	30,0	2,9
ODPADY					
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t:					
Wytworzone (w ciągu roku)	1643,0	907,9	113478,8	853,7	0,8
poddane odzyskowi	1487,5	776,8	84287,3	680,3	0,8
unieszkodliwione	102,8	84,3	25970,8	77,5	0,3
w tym składowane ^f	96,4	71,6	20694,0	61,1	0,3
magazynowane czasowo	52,7	46,8	3220,7	95,9	3,0
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^g ; stan w końcu roku)	23481,8	22507,2	1724484,2	22130,5	1,3
Powierzchnia terenów składowania odpadów w ha:					
Niezrekultywowana (stan w końcu roku)	234,1	222,6	8717,1	217,6	2,5
Zrekultywowana (w ciągu roku)	1,5	3,4	107,9	–	x
Odpady komunalne stałe^d zebrane (w ciągu roku) w tys. t	254,6	267,7	10044,2	260,1	2,6

a Bez otuliny. b W zarządzie Lasów Państwowych. c Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. d Dane szacunkowe. e Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe. f Na składowiskach (wysypiskach, hałdach i stawach osadowych) własnych i innych. g Na składowiskach (wysypiskach, hałdach i stawach osadowych) własnych.

**I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA
W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010		
			Polska	województwo	
			ogółem	Polska = 100	
EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA					
Nakłady na środki trwałe służące (ceny bieżące):					
Ochronie środowiska:					
w tysiącach złotych	202927,0	316764,4	10926206,0	328613,5	3,0
w tym:					
gospodarka ściekowa i ochrona wód	142067,3	155705,6	7206129,1	212735,1	3,0
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	36071,0	67399,8	2219403,5	74913,8	3,4
gospodarka odpadami	16153,8	70682,8	919251,5	6872,7	0,7
ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	1012,6	4453,2	70107,9	368,8	0,5
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	96,4	88,0	27361,7	3,7	0,0
zmniejszanie hałasu i wibracji ^a	705,9	443,2	141580,0	13293,9	9,4
w % nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej	7,6	7,0	5,0	7,0	x
udział w Produkcie Krajowym Brutto w % na 1 mieszkańca w zł	0,9	1,1	0,8	.	x
	193	307	286	319	111,5
Gospodarce wodnej:					
w tysiącach złotych	37990,3	51193,3	3565370,4	67986,6	1,9
w tym:					
ujęcia i doprowadzenia wody	9966,2	21128,0	1798446,7	17130,5	1,0
zbiorniki i stopnie wodne	796,5	1566,7	441449,2	20064,5	4,5
regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	19603,6	7677,5	223241,0	12385,0	5,5
obwałowania przeciwpowodziowe	2108,5	6623,3	373298,1	13020,6	3,5
w % nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej	1,4	1,1	1,6	1,5	x
udział w Produkcie Krajowym Brutto w % na 1 mieszkańca w zł	0,2	0,2	0,3	.	x
	36	50	93	66	71,0
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania inwestycji:					
Ochrona środowiska:					
przepustowość oczyszczalni ścieków w m ³ /dobę:					
mechanicznych	2100	–	42105	60	0,1
biologicznych ^b	2500	1	62154	141	0,2
sieć kanalizacyjna odprowadzająca w km:					
ścieki	183,5	87,5	8461,9	290,8	3,4
wody (ścieki) opadowe	6,7	11,2	836,5	28,5	3,4
zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń w t/rok:					
do redukcji zanieczyszczeń:					
pyłowych	658	16	4151	725	17,5
gazowych	1036	–	16664	15435	92,6
unieszkodliwiania odpadów	65000	4	1344625	–	x
w tym poprzez składowanie	65000	4	1031112	–	x
gospodarczego wykorzystania odpadów rekultywacja terenów składowania odpadów w ha	–	3,9	76,0	2,0	2,6
Gospodarka wodna:					
wydajność ujęć wodnych w m ³ /dobę	63	264	106266	123	0,1
sieć wodociągowa ^c w km	96,6	108,8	6271,3	99,0	1,6
pojemność zbiorników wodnych w dam ³	–	–	214,1	–	x
regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich w km	41,3	45,1	299,4	23,9	8,0
obwałowania przeciwpowodziowe w km	7,6	2,5	109,7	1,0	0,9

a Z wyłączeniem ochrony miejsc pracy. b Bez komór fermentacyjnych. c Łącznie z siecią wodociągową realizowaną na terenie wsi.

II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie
Ludność ^a w tys.	38200,0	2877,8	2069,5	2151,9	1011,0	2534,4	3310,1	5242,9	1028,6
Powierzchnia ogółem ^b (stan w dniu 1 I) w tys. ha	31268,0	1994,7	1797,1	2512,2	1398,8	1821,9	1518,3	3555,8	941,2
w tym w %:									
użytki rolne	60,5	60,0	65,6	70,8	40,8	71,3	61,7	68,8	64,2
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	30,5	31,1	24,3	23,6	51,2	21,7	30,3	23,6	27,8
grunty zabudowane i zurbanizowane	5,0	6,7	4,6	3,6	4,3	5,1	5,5	5,2	5,9
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania ^a w ha	61168	6049	4410	3049	1538	4497	1787	4007	3350
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych ^a w hm ³	17176,6	785,7	1421,8	1181,5	818,7	1425,4	619,6	2112,0	484,7
Powierzchnia zmeliorowanych użytków rolnych ^a w tys. ha	6421,0	442,8	462,5	318,0	176,1	473,7	203,5	775,5	248,8
Oczyszczalnie ścieków ^a	4291	289	191	330	132	240	316	408	107
w tym przemysłowe	1155	81	50	67	34	80	82	129	36
Emisja zanieczyszczeń powietrza ^c w tys. t:									
pyłowych	62,5	5,2	4,3	2,8	1,4	4,2	3,9	5,2	2,7
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1703,9	82,9	57,1	33,0	28,1	166,3	131,2	175,2	66,2
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^{ad} w tys. ha	10143,1	369,9	571,1	570,0	543,9	359,2	790,3	1055,2	256,3
na 1 mieszkańca w m ²	2655	1285	2760	2649	5380	1418	2387	2013	2491
w % powierzchni ogółem	32,4	18,5	31,8	22,7	38,9	19,7	52,0	29,7	27,2
w tym:									
rezerваты przyrody	164,2	10,5	9,5	11,5	3,7	7,4	3,3	18,2	0,9
parki krajobrazowe ^{ef}	2529,0	195,4	223,5	233,2	76,9	95,5	175,8	168,4	61,7
obszary chronionego krajobrazu ⁱ	6990,0	138,6	329,7	299,2	436,4	243,3	571,8	822,5	189,6
użytki ekologiczne	51,0	5,2	5,3	7,1	3,1	1,5	1,1	1,8	0,7
Odpady ^g wytworzone w ciągu roku w mln t	113,5	33,6	2,3	4,9	0,9	6,2	6,1	5,6	0,9
w tym w % wytworzonych:									
poddane odzyskowi	74,3	69,0	73,8	79,5	77,2	14,7	89,8	59,2	79,7
unieszkodliwione	22,9	28,3	8,9	19,7	15,1	83,7	8,9	34,2	9,1
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{ghi} w mln t	1724,5	594,4	17,3	18,4	2,7	58,1	143,2	42,1	22,1
Powierzchnia terenów składowania odpadów niezredukcyjowana ⁱ w ha	8717,1	2611,9	222,3	104,3	45,0	569,1	821,2	621,5	217,6

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą powierzchni geodezyjnej obszaru lądowego (łącznie z wodami śródlądowymi). rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego własnych. i Stan w końcu roku.

DZTWIE OPOLSKIM NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2010 R.

Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	WYSZCZEGÓLNIENIE
2103,5	1188,3	2240,3	4635,9	1266,0	1427,2	3419,4	1693,1	..... Ludność ^a w tys.
1784,6	2018,7	1831,0	1233,3	1171,1	2417,3	2982,7	2289,2	Powierzchnia ogółem ^b (stan ..... w dniu 1 I) w tys. ha
								w tym w %:
53,9	60,4	50,7	52,4	64,6	54,9	65,3	49,3	..... użytki rolne
39,8	31,7	37,4	33,3	29,4	32,2	26,5	37,1	..... grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewione
4,3	3,6	5,0	11,4	4,4	3,6	5,0	4,2	..... grunty zabudowane i zurbanizowane
1809	2855	2924	4372	3383	4711	9575	2852	Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania ^a w ha
503,9	668,0	1431,8	922,4	522,9	1142,9	1618,7	1516,5	Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych ^a w hm ³
221,2	350,5	421,8	214,0	115,7	620,6	971,5	405,0	Powierzchnia zmeliorowanych użytków rolnych ^a w tys. ha
296	140	259	400	149	236	419	379	... Oczyszczalnie ścieków ^a
74	29	40	188	41	18	111	95	..... w tym przemysłowe
2,0	1,1	3,4	13,4	2,8	1,2	5,6	3,3	Emisja zanieczyszczeń powietrza ^c w tys t:
21,1	9,2	35,3	689,8	78,1	9,6	79,1	41,6	..... pyłowych gazowych (bez dwutlenku węgla)
797,6	645,6	598,1	273,2	755,8	1126,2	948,4	482,4	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^{ad} w tys. ha
3792	5433	2670	589	5970	7890	2774	2849	..... na 1 mieszkańca w m ²
44,7	32,0	32,7	22,1	64,5	46,6	31,8	21,1	w % powierzchni ogółem
11,0	23,5	8,7	4,1	3,8	31,2	4,1	12,7	w tym:
272,8	83,5	155,1	227,0	126,5	139,4	178,0	116,2	..... rezerваты przyrody
463,0	444,2	390,4	37,0	617,1	929,3	753,7	324,4	..... parki krajobrazowe ^{ef}
3,9	2,1	4,0	0,8	0,5	4,9	2,5	6,4	obszary chronionego krajobrazu ^f
1,0	0,7	1,8	35,5	2,0	1,0	5,2	6,0	..... użytki ekologiczne
80,5	86,5	81,3	93,8	96,9	88,6	65,8	35,2	Odpady ^g wytworzone w ciągu roku w mln t
12,6	8,5	14,3	4,8	0,8	3,1	32,5	60,7	..... w tym w % wytworzonych:
0,3	2,4	21,8	621,2	14,8	1,2	51,1	113,4	..... poddane odzyskowi
39,4	30,5	174,6	2082,3	110,2	9,4	632,7	425,1	..... unieszkodliwione
								Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{ghi} w mln t
								Powierzchnia terenów składowania odpadów niezrekultywowana ^h w ha

c Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. d Bez obszarów Natura 2000. e Bez otuliny. f Bez krajobrazu. g Z wyłączeniem odpadów komunalnych. h Na składowiskach (wysypiskach, hałdach i stawach osadowych)

DZIAŁ I WARUNKI NATURALNE

Uwagi metodyczne

W dziale przedstawiono podstawową charakterystykę kartograficzno-topograficzną oraz wybrane elementy hydrograficzne i meteorologiczne, które w ogólnym zarysie obrazują warunki naturalne na obszarze województwa opolskiego.

Stacje Hydrologiczno-Meteorologiczne (synoptyczne) prowadzą obserwacje i pomiary elementów meteorologicznych co godzinę, natomiast do obliczeń średnich dobowych i ekstremalnych korzysta się z ośmiu obserwacji na dobę.

Posterunki meteorologiczne prowadzą obserwacje podstawowych elementów meteorologicznych cztery razy na dobę.

Średnie roczne temperatury powietrza zostały wyznaczone na podstawie średnich dobowych wartości liczonych z ośmiu obserwacji na stacjach synoptycznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW).

Roczne sumy opadu atmosferycznego zostały obliczone na podstawie sum dobowych w oparciu o wybrane stacje i posterunki IMGW, które wskazują przestrzenne zróżnicowanie przebiegu sum opadu atmosferycznego na określonym obszarze.

Recypient – rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ.

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina	W stopniach i minutach	W km
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:			
na północ (szerokość geograficzna północna)	Namysłów	51°12'	x
na południe (szerokość geograficzna północna)	Branice	49°58'	x
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Paczków	16°55'	x
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Rudniki	18°42'	x
Rozciągłość:			
z południa na północ	x	1°14'	135
z zachodu na wschód	x	1°47'	116

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Opolu.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych	W odsetkach
Powierzchnia w km ²	9412	x
Długość granic w km	760	100,0
z Czechami	208	27,4
z województwami:		
dolnośląskim	200	26,3
wielkopolskim	50	6,5
łódzkim	62	8,2
śląskim	240	31,6

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m
Najwyżej położony punkt – Biskupia Kopa	Głuchołazy	890
Najwyżej położona miejscowość – Podlesie	Głuchołazy	450
Najniżej położona miejscowość – Błota	Lubsza	130

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego w Opolu.

TABL. 4. DANE METEOROLOGICZNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Temperatury powietrza w °C			Opady atmosferyczne w mm	Średnia prędkość wiatru w m/s	Ustłonecznienie ^a w h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^b
	średnie	skrajne					
		maksimum	minimum				
Stacja Hydrologiczno – 2005	9,0	35,6	-15,8	583,2	2,7	5,4	5,2
– Meteorologiczna w Opolu 2009	9,4	33,1	-21,7	657,2	2,5	5,0	5,5
2010	8,2	35,6	-21,7	868,3	2,5	4,7	5,7

a Średnie dzienne. b Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, oddział we Wrocławiu.

TABL. 5. DANE METEOROLOGICZNE WEDŁUG MIESIĘCY

OKRESY	Średnie temperatury powietrza w °C			Opady atmosferyczne w mm			Ustłonecznienie ^a w h		
	2005	2009	2010	2005	2009	2010	2005	2009	2010
I–XII	9,0	9,4	8,2	583,2	657,2	868,3	5,4	5,0	4,7
I	1,0	-2,4	-5,8	47,5	26,8	43,3	1,7	1,9	1,1
II	-2,5	0,0	-0,7	51,0	48,5	19,0	2,5	1,5	2,4
III	1,4	4,0	4,0	12,7	53,1	47,2	4,6	2,1	4,3
IV	9,7	12,1	9,1	28,0	6,2	48,8	7,2	9,8	6,9
V	14,0	14,1	12,4	75,3	57,1	233,9	8,9	8,1	3,3
VI	16,8	15,7	17,6	38,4	155,7	68,6	9,2	5,4	8,9
VII	19,6	19,7	20,9	101,2	118,4	135,5	7,8	9,8	8,2
VIII	17,4	19,3	19,0	52,1	22,4	66,9	7,3	9,5	7,4
IX	15,4	15,6	12,7	28,5	13,8	85,5	7,7	6,3	5,2
X	10,4	7,8	6,8	5,8	75,6	3,2	5,1	2,1	4,7
XI	3,3	6,5	6,7	41,2	45,0	73,4	2,2	2,5	2,1
XII	0,0	-0,2	-4,6	101,5	34,6	43,0	0,8	0,8	1,2

a Średnie dzienne.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, oddział we Wrocławiu.

TABL. 6. WIĘKSZE RZEKI

RZEKI	Recypient	Długość w km	
		w Polsce	w tym na terenie województwa
Odra	Zalew Szczeciński	544	133
Nysa Kłodzka	Odra	189	91
Ścinawa Niemodlińska	Nysa Kłodzka	59	59
Biała Głuchołaska	Ścinawa Niemodlińska	24	24
Stobrawa	Odra	80	80
Budkowiczanka	Stobrawa	57	57
Brynica	Budkowiczanka	45	45
Mała Panew	Odra	129	74
Chrzastawa	Mała Panew	52	52
Prószkowski Potok	Odra	42	42
Stradunia	Odra	38	38
Osobłoga	Odra	34	34
Psina	Odra	53	30
Troja	Psina	36	30
Cisek	Odra	27	27
Smortawa	Odra	39	27
Widawa	Odra	109	26
Kłodnica	Odra	79	23
Krzywula	Odra	22	22
Bierawka	Odra	58	19
Opawa	Odra	23	23
Oława	Odra	99	3
Krynka	Oława	36	12
Prosna	Warta	227	43

Ź r ó d ł o: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

TABL. 7. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE

ZBIORNIKI WODNE	Rzeka	Powiat	Rok uruchomienia	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ²	Wysokość piętrzenia w m
Otmuchów	Nysa Kłodzka	Nyski	1933	130,5	20,6	18,4
Nysa	Nysa Kłodzka	Nyski	1972	123,4	20,7	13,3
Turawa	Mała Panew	Opolski	1948	106,2	20,8	13,6
Zalew Paczkowski Kozielnio	Nysa Kłodzka	Nyski / Ząbkowicki	2002	16,4	3,5	8,0
Zalew Paczkowski Topola	Nysa Kłodzka	Nyski / Ząbkowicki	2002	26,5	3,5	7,8

Ź r ó d ł o: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

DZIAŁ II WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI GLEBY

Uwagi metodyczne

Dane o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** opracowano na podstawie ewidencji gruntów (Dz. U. z 2001 r. Nr 38, poz. 454) sporządzonej przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii oraz Departament Geodezji, Kartografii i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego. Dane te prezentowane są według powierzchni geodezyjnej.

Ewidencja gruntów z 2001 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 38, poz. 454) wprowadziła różnice zakresowe w stosunku do lat poprzednich polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (dotychczas ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję). Dane według wymienionej ewidencji o:

- **użytkach rolnych** dotyczą: gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk trwałych, gruntów rolnych zabudowanych zajętych pod budynki mieszkalne oraz inne budynki i urządzenia budowlane służące produkcji rolniczej, nie wyłączając produkcji rybnej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego (kotłownie, komórki, garaże, szopy, stodoły, wiaty, spichlerze, budynki inwentarskie, place składowe i manewrowe w obrębie zabudowy itp.), a także ogródków przydomowych w gospodarstwach rolnych, gruntów pod stawami obejmującymi zbiorniki wodne (z wyjątkiem jezior i zbiorników zaporowych z urządzeniami do regulacji poziomu wód) wyposażone w urządzenia hydrotechniczne, nadające się do chowu, hodowli i przetrzymywania ryb obejmujące powierzchnię ogroblowaną wraz z systemem rowów oraz z terenami przyległymi do stawów i z nimi związane, a należącymi do obiektu stawowego, gruntów pod rowami, do których zalicza się otwarte rowy pełniące funkcję urządzeń melioracji wodnych dla gruntów wykorzystywanych do produkcji rolniczej,
- **gruntach leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych** dotyczą:
  - **lasów**, do których zalicza się grunty określone jako „las” w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 z późn. zm.),
  - **gruntów zadrzewionych i zakrzewionych**, do których zalicza się grunty porośnięte roślinnością leśną, których pole powierzchni jest mniejsze od 0,1000 ha, a także: śródpolne skupiska drzew i krzewów niezaliczone do lasów, tereny torfowisk, pokrytych częściowo kępami krzewów i drzew karłowatych, grunty porośnięte wikliną w stanie naturalnym i krzewiastymi formami wierzb w dolinach rzek i obniżeniach terenu, przylegające do wód powierzchniowych grunty porośnięte drzewami lub krzewami, stanowiące biologiczną strefę ochronną cieków i zbiorników wodnych, jary i wąwozy pokryte drzewami i krzewami naturalnie lub sztucznie w celu zabezpieczenia przed erozją, niezaliczone do lasów, wysypiska kamieni i gruzowiska porośnięte drzewami i krzewami, zadrzewione i zakrzewione tereny nieczynnych cmentarzy, poza zwartymi kompleksami lasów, skupiska drzew i krzewów mające charakter parku, niewyposażone w urządzenia i budowle dla rekreacji i wypoczynku,
- **gruntach pod wodami** dotyczą:
  - **gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi**, do których zalicza się grunty pod wodami płynącymi w rzekach, potokach górskich, kanałach i innych ciekach, o przepływach stałych lub okresowych oraz źródła, z których cieki biorą początek, a także grunty pod wodami znajdującymi się w jeziorach i zbiornikach sztucznych, z których cieki wypływają lub do których wpływają,

- **gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi**, do których zalicza się grunty pod wodami w jeziorach i zbiornikach innych niż wcześniej określone,
- **gruntach zabudowanych i zurbanizowanych** dotyczą:
  - **terenów mieszkaniowych**, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki mieszkalne, urządzenia funkcjonalnie związane z budynkami mieszkalnymi (podwórza, dojazdy, przejścia, przydomowe place gier i zabaw itp.), a także ogródki przydomowe,
  - **terenów przemysłowych**, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki i urządzenia służące produkcji przemysłowej, a także ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków, stacje transformatorowe, czynne hałdy i wysypiska, urządzenia magazynowo-składowe, bazy transportowe i remontowe itp.,
  - **innych terenów zabudowanych**, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki i urządzenia związane z administracją, służbą zdrowia, handlem, kultem religijnym, rzemiosłem, usługami, nauką, oświatą, kulturą i sztuką, wypoczynkiem, łącznością itp., czynne cmentarze, grzebowiska zwierząt oraz inne grunty zabudowane (nie ujęte w poz. dotyczących terenów mieszkaniowych i przemysłowych),
  - **zurbanizowanych terenów niezabudowanych**, do których zalicza się grunty niezabudowane, ale przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę, wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej,
  - **terenów rekreacyjno-wypoczynkowych**, do których zalicza się nie zajęte pod budynki:
    - tereny ośrodków wypoczynkowych, zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce (poza pasami ulic),
    - tereny o charakterze zabytkowym: ruiny zamków, grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp.,
    - tereny sportowe: stadiony, boiska sportowe, skocznie narciarskie, tory saneczkowe, strzelnice sportowe, kąpieliska, itp.,
    - tereny spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp.,
    - ogrody zoologiczne i botaniczne,
    - tereny zieleni nieurządzonej nie zaliczone do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych,
  - **terenów komunikacyjnych**, do których zalicza się grunty zajęte pod:
    - drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne, w osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych oraz do obiektów użyteczności publicznej; place postojowe i manewrowe przy dworcach kolejowych, autobusowych i lotniczych, portach morskich i rzecznych, i innych oraz ogólnodostępne dojazdy do ramp wyładowniczych i placów składowych,
    - tereny kolejowe,
    - inne tereny komunikacyjne obejmujące: porty lotnicze i inne budowle oraz urządzenia służące komunikacji lotniczej, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty, budowle i urządzenia górskich kolei linowych, torowiska tramwajowe poza pasami ulic i dróg, a także obiekty i urządzenia związane z komunikacją miejską, urządzone parkingi poza lasami państwowymi, dworce autobusowe, wały ochronne wód przystosowane do ruchu kołowego,
  - **użytków kopalnych**, do których zalicza się grunty zajęte przez czynne odkrywkowe kopalnie, w których odbywa się wydobywanie kopalin,

- **użytkach ekologicznych** dotyczą prawnie chronionych pozostałości ekosystemów, takich jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp. Użytki ekologiczne określa się na podstawie rozporządzenia właściwego wojewody lub uchwały właściwej rady gminy, podjętych na podstawie przepisów o ochronie przyrody,
- **nieużytkach** obejmują:
  - niezakwalifikowane do użytków ekologicznych: bagna (błota, topieliska, trzęsawiska, moczary, rojsty), piaski (piaski ruchome, plaże nieurządzone, piaski nadbrzeżne, wydmy), naturalne utwory fizjograficzne, takie jak: urwiska, strome stoki, uskoki, skały, rumowiska,
  - nieprzeznaczone do rekultywacji wyrobiska po wydobywaniu kopalin,
- **terenach różnych** dotyczą wszystkich pozostałych gruntów, których nie można zaliczyć do innych użytków, takich jak: grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego. Do terenów przeznaczonych do rekultywacji zalicza się zdegradowane lub zdewastowane grunty, takie jak: nieczynne hałdy, wysypiska, zapadliska, tereny po działalności przemysłowej i górniczej oraz po poligonach wojskowych, dla których właściwe organy zatwierdziły projekty rekultywacji.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytku rolnego pod względem jego przydatności do produkcji rolniczej. Klasa I określa najwyższą wartość rolniczą, a klasa VI najniższą. Grunty orne oraz pastwiska zaliczone do klasy VI, oznaczone symbolami: orne – RZ i pastwiska – PsZ, są to grunty, które ze względu na niską jakość zostały uznane w toku gleboznawczej klasyfikacji gruntów za nieprzydatne do uprawy i przeznaczone do zalesienia.

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami).

Ochrona gruntów rolnych i leśnych w myśl wyżej wymienionej ustawy polega na:

- ograniczeniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej lub leśnej oraz w drzewostanach powstającym wskutek działalności nierolniczej lub nieleśnej,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,
- przywracaniu i poprawianiu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej, a także na zapobieganiu obniżania produktywności gruntów leśnych.

Dane nie uwzględniają ubytku gruntów rolnych niezwiązanego ze zmianą właściciela, np. ubytku tych gruntów w ramach rozwoju budownictwa indywidualnego na gruntach własnych gospodarstw rolnych.

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 II 1995 r. chroni grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartość użytkową (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa rolnicza lub leśna zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej. Zostały one zaewidencjonowane w oparciu o kryteria i zasady określone w odpowiednich ustawach o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrekultywowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Erozja gleb to proces niszczenia (zmywania, żłobienia, wywiewania) wierzchniej warstwy gleby wywołany siłą wiatru i płynącej wody. Erozję gleb przyspiesza działalność gospodarcza człowieka: nadmierny wyrąb lasów, niszczenie szaty roślinnej, nieprawidłowa uprawa gruntów i dobór roślin uprawnych, odwadnianie bagien itp. W zależności od bezpośredniego czynnika sprawczego wyróżnia się erozję: wietrzną (eoliczną), wodną, wodnogravitacyjną (ruchy masowe) oraz uprawową. Masowo występuje erozja wietrzna oraz wodna (powierzchniowa i wąwozowa).

Erozja wietrzna (eoliczna) polega na wywiewaniu odspojonych cząstek gruntu, a następnie ich przemieszczaniu, sortowaniu i osadzaniu.

Zagrożenie gleb erozją wietrzną ocenia się przy pomocy 3-stopniowej skali, uwzględniając rzeźbę terenu, pokrycie powierzchni roślinnością (lesistość) oraz rodzaj gleby. Najbardziej narażone na erozję wietrzną są piaski luźne drobnoziarniste i utwory murszowe, na których silne zagrożenie występuje już nawet w terenie płaskim o lesistości wynoszącej 25%.

Erozja wodna polega na zmywaniu i wymywaniu cząstek gleby. W przypadku, gdy niewielki spływ wody po zboczu powoduje jedynie rozbryzgi i splukiwanie odspojonych frakcji gleby ma miejsce **erozja wodna powierzchniowa**, natomiast gdy przy silnym spływie wody powstają rozmywy o głębokości ponad 2 m, mówimy o **erozji wąwozowej**.

Zagrożenie gleb erozją wodną powierzchniową (skala 3-stopniowa) ustala się w oparciu o rodzaje gleb oraz ekspozycję (nachylenie) terenu. Erozji wodnej w pierwszej kolejności ulegają lessy, utwory lessowe oraz gleby pyłowe i piaski luźne. Przy **erozji wąwozowej** kryterium wyróżniania poszczególnych stopni zagrożenia (5 stopni) stanowi gęstość sieci wąwozów wyrażona w km na km²; w pierwszym stopniu zagrożenia (erozja słaba) gęstość wąwozów wynosi od 0,01 do 0,1 km/km², w drugim (erozja umiarkowana) od 0,1 do 0,5, w trzecim (erozja średnia) od 0,5 do 1,0, w czwartym (erozja silna) od 1,0 do 2,0 i w stopniu piątym (erozja bardzo silna) powyżej 2,0 km/km².

TABL. 1(8). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU
POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2010 r.
	ogółem			w odsetkach	
	w ha				
POWIERZCHNIA OGÓLNA^a	941188	941187	941187	100,0	0
Użytki rolne	605219	603956	603216	64,1	-740
Grunty orne	490770	491484	491663	52,2	+179
Sady	3556	3503	3446	0,4	-57
Łąki trwałe	69617	68622	68248	7,3	-374
Pastwiska trwałe	18796	18388	18282	1,9	-106
Grunty rolne zabudowane	13495	13356	13136	1,4	-220
Grunty: pod stawami	4081	4130	4081	0,4	-49
pod rowami	4904	4473	4360	0,5	-113
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	261501	261886	262047	27,8	+161
Lasy	257858	258170	258246	27,4	+76
Grunty zadrzewione i zakrzewione	3643	3716	3801	0,4	+85
Grunty pod wodami	11671	12070	12304	1,3	+234
Powierzchniowymi: płynącymi	10949	11417	11520	1,2	+103
stojącymi	722	653	784	0,1	+131
Grunty zabudowane i zurbanizowane	55379	55768	56224	6,0	+456
Tereny: mieszkaniowe	9059	9319	9535	1,0	+216
przemysłowe	4814	4780	4819	0,5	+39
Inne tereny zabudowane	2887	3006	3139	0,3	+133
Zurbanizowane tereny niezabudowane	2180	2217	2280	0,2	+63
Tereny: rekreacji i wypoczynku	3544	3527	3513	0,4	-14
komunikacyjne	30725	30767	30780	3,3	+13
drogi	26667	26678	26717	2,8	+39
tereny kolejowe	3780	3817	3791	0,4	-26
inne ^b	278	272	272	0,0	0
Użytki kopalne	2170	2152	2158	0,2	+6
Użytki ekologiczne	392	422	402	0,0	-20
Nie użytki	3915	3968	4004	0,4	+36
Tereny różne^c	3111	3117	2990	0,3	-127

a Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). b Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp.; patrz uwagi metodyczne. c Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

TABL. 2(9). **STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^a	Użytki rolne				Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty pod wodami
		razem	w tym				
			grunty orne	sady	łąki i pastwiska trwałe		
w hektarach							
WOJEWÓDZTWO 2009	941188	605219	490770	3556	88413	261501	11671
2010	941187	603956	491484	3503	87010	261886	12070
2011	941187	603216	491663	3446	86530	262047	12304
Podregion nyski	427148	304266	255710	1387	36421	89430	6949
powiaty:							
Brzeski	87596	62515	53751	226	6445	17575	1068
Kluczborski	85191	54621	44578	168	8092	26318	181
Namysłowski	74818	49600	38307	152	8224	21373	291
Nyski	122388	90653	78161	636	9386	17270	5184
Prudnicki	57155	46877	40913	205	4274	6894	225
Podregion opolski	514039	298950	235953	2059	50109	172617	5355
powiaty:							
Głubczycki	67263	58220	53338	279	3279	4683	105
Kędzierzyńsko-kozielski	62513	39312	33296	479	4258	15803	828
Krapkowicki	44180	27919	22435	211	4293	11215	505
Oleski	97338	58083	44040	290	11551	35261	284
Opolski	158663	72659	50387	365	18451	73411	3056
Strzelecki	74427	38108	29106	402	7190	31298	240
Miasto na prawach powiatu – Opole	9655	4649	3351	33	1087	946	337

(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grunty zabudowane i zurbanizowane				Użytki ekologiczne	Tereny różne ^b	Nieużytki
	tereny			użytki kopalne			
	mieszkalniowe	komunikacyjne	pozostałe				
w hektarach							
WOJEWÓDZTWO 2009	9059	30725	13425	2170	392	3111	3915
2010	9319	30767	13530	2152	422	3117	3968
2011	9535	30780	13751	2158	402	2990	4004
Podregion nyski	3195	14308	5477	376	150	1460	1537
powiaty:							
Brzeski	683	3067	1522	64	5	542	555
Kluczborski	558	2436	827	25	60	11	154
Namysłowski	339	2194	744	14	48	22	193
Nyski	1356	4506	1875	189	37	805	513
Prudnicki	259	2105	509	84	–	80	122
Podregion opolski	6340	16472	8274	1782	252	1530	2467
powiaty:							
Głubczycki	499	2607	683	44	1	167	254
Kędzierzyńsko-kozielski	986	2443	1809	392	22	634	284
Krapkowicki	798	1598	1200	442	–	113	390
Oleski	335	2446	479	55	18	36	341
Opolski	1987	4221	1878	207	29	426	789
Strzelecki	867	2237	949	261	182	9	276
Miasto na prawach powiatu – Opole	868	920	1276	381	–	145	133

a Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). b Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

TABL. 3(10). **GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE^a Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
	w ha		
OGÓŁEM	64	48	36
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW			
Grunty rolne	38	24	25
W tym użytki rolne	32	24	25
klasy bonitacyjne:			
I–III	30	24	25
IV ^b	2	–	–
V–VI oraz VI RZ i PsZ	–	–	–
Grunty leśne	26	24	11
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA			
wyłączone:			
Na tereny osiedlowe	16	9	9
Na tereny przemysłowe	4	1	–
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	8	–	–
Pod użytki kopalne	30	35	18
Na inne cele	6	3	9

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. b Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego.

Ź r ó d ł o: w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

TABL. 4(11). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
	w ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	3281	3299	3350
zdewastowane	2956	2943	2975
zdegradowane	325	356	375
Grunty zrehabilitowane (w ciągu roku)	80	36	39
w tym na cele: rolnicze	12	24	36
leśne	34	12	3
Grunty zagospodarowane (w ciągu roku)	39	8	3
w tym na cele: rolnicze	–	–	2
leśne	–	8	1

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 5(12). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Zdewastowane	Zdegradowane
		w ha		
WOJEWÓDZTWO	2005	3281	2956	325
	2009	3299	2943	356
	2010	3350	2975	375
Podregion nyski		730	689	41
powiaty:				
Brzeski		135	130	5
Kluczborski		78	78	–
Namysłowski		55	52	3
Nyski		383	355	28
Prudnicki		79	74	5
Podregion opolski		2620	2285	335
powiaty:				
Głubczycki		57	–	57
Kędzierzyńsko-kozielski		1034	911	123
Krapkowicki		696	663	33
Oleski		21	2	19
Opolski		423	339	84
Strzelecki		128	109	19
Miasto na prawach powiatu – Opole		261	261	–

Ź r ó d ł o: dane Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego.

TABL. 6(13). **ZAGROŻENIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH ORAZ GLEB UŻYTKOWANYCH ROLNICZO NIEKORZYSTNYM ODDZIAŁYWANIEM CZYNNIKÓW PRZYRODNICZYCH W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia zagrożona							
	ogółem		według stopnia zagrożenia erozją					
	w km ²	w % powierzchni ogólnej	słaba	średnia	silna	słaba	średnia	silna
			w km ²			w % powierzchni ogólnej		
Zagrożenie gruntów rolnych i leśnych erozją wodną:								
powierzchniową	1160,2	12,3	833,2	317,7	9,3	8,9	3,4	0,1
wąwozową	1097,0	11,7	760,3	336,7	–	8,1	3,6	x
Zagrożenie gleb użytkowanych rolniczo erozją wietrzną	2694	28,6	1286	1408	–	13,7	15,0	x

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa.

TABL. 7(14). **ŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH (w przeliczeniu na czyste składniki)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/2005	2008/2009			
		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny	
				razem	w tym gospodarstwa indywidualne

W TONACH

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a (NPK)	78510	104744	4236	100508	69194
azotowe (N)	41734	58643	2585	56058	38604
fosforowe (P ₂ O ₅)	14124	20432	611	19820	14650
potasowe (K ₂ O)	22652	25668	1040	24628	15940
Nawozy wapniowe ^b (CaO)	112270	55922	4066	51856	22781

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a (NPK)	141,8	186,6	110,8	192,1	170,0
azotowe (N)	75,4	104,5	67,6	107,1	94,8
fosforowe (P ₂ O ₅)	25,5	36,4	16,0	37,9	36,0
potasowe (K ₂ O)	40,9	45,7	27,2	47,1	39,2
Nawozy wapniowe ^b (CaO)	202,7	99,6	106,4	99,1	56,0

a Łącznie z wieloskładnikowymi. b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

TABL. 8(15). **POŻARY^a UPRAW ROLNYCH, ŁĄK, RŻYSK I NIEUŻYTKÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Liczba pożarów:			
upraw rolnych, łąk, rżysk	229	145	52
nieużytków	644	479	1822
Powierzchnia objęta pożarami w ha:			
upraw rolnych, łąk, rżysk	285	75	17
nieużytków	361	179	868

a Powstałe w wyniku wypalania pozostałości roślinnych.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

DZIAŁ III ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD

Uwagi metodyczne

W dziale zawarto informacje dotyczące: zasobów wodnych i głównych kierunków ich wykorzystania, ścieków przemysłowych i komunalnych oraz stopnia ich oczyszczania, wyposażenia miast i wsi w instalacje wodne i oczyszczalnie ścieków.

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych to część zasobów, które z uwzględnieniem zasad ich ochrony i warunków technicznych mogą być pobierane z określonego poziomu wodonośnego bez naruszania równowagi hydrogeologicznej.

Przyrost zasobów wód podziemnych jest to ilość wody dodatkowo udokumentowana w wyniku prowadzonych w danym roku prac hydrogeologiczno-studziennych przy budowie ujęć wód podziemnych i przekazana do wykorzystania.

Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „**na cele produkcyjne**” **poza rolnictwem** (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt), **leśnictwem, łowiectwem i rybactwem** – wszystkich jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „**nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych**” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „**eksploatacja sieci wodociągowej**” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

Ścieki przemysłowe to ścieki nie będące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Dane o ściekach przemysłowych dotyczą ścieków odprowadzonych z jednostek, które według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostały ujęte w „Przemysle” obejmującym sekcje „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, jak również w pozostałych sekcjach, których udział w ilości odprowadzanych ścieków jest niewielki. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o poborze wód i wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków.

Jako **ścieki przemysłowe wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzone siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i zanieczyszczonymi wodami wykorzystanymi w przemyśle do celów chłodniczych).

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodzenia w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze nie wymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód wydzielonym dla nich systemem kanalizacji i nie następuje mieszanie ich z innymi ściekami wymagającymi oczyszczania,
- ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych (po procesie produkcyjnym) nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura określona w pozwoleniu wodno-prawnym dla wód chłodniczych odprowadzanych do:
  - jezior oraz ich dopływów nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$ albo naturalnej temperatury wody w przypadku gdy jest ona wyższa niż $+26^{\circ}\text{C}$,
  - pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza $+35^{\circ}\text{C}$.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizację metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. przez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie ścieków, np. oczyszczanie ścieków mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Ścieki bytowe są to ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków.

Ścieki komunalne to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Dane o ściekach komunalnych obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządem samorządów terytorialnych) oraz wszystkich jednostek nadzorujących pracę zbiorowego odprowadzania ścieków poprzez sieć kanalizacyjną (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.). Ścieki te przed odprowadzeniem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako **ścieki wymagające oczyszczania**. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

Oczyszczalnie ścieków komunalnych obejmują wszystkie oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej. Nie są objęte badaniami statystycznymi oczyszczalnie przydomowe (pryzagrodowe) lub oczyszczające ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalnie nie pracujące na sieci kanalizacyjnej).

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna to przewody wodociągowe i kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi jest dostarczana woda lub którymi doprowadzane są ścieki.

Do **miast wyposażonych w wodociąg** zaliczono te miasta, w których sieć wodociągowa rozdzielcza (uliczna) wynosiła co najmniej 250 m i równocześnie obsługiwała 5 budynków mieszkalnych posiadających co najmniej 25 mieszkań lub 2 źródła uliczne.

Do **miast wyposażonych w kanalizację** zaliczono te miasta, w których sieć kanalizacyjna (uliczna) ogólnospławna i na ścieki gospodarcze wynosiła co najmniej 250 m – od której prowadzi co najmniej 5 połączeń do budynków mieszkalnych lub do wpustów podwórzowych oraz miasta posiadające sieć na wody opadowe, jeżeli do tej sieci są odprowadzane również ścieki gospodarcze.

Do **miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków** zaliczono te miasta, z których ścieki komunalne przed odprowadzeniem ich do odbiornika były poddawane procesom oczyszczania mechanicznego, biologicznego lub z podwyższonym usuwaniem biogenów. W przypadku wyposażenia miasta w kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o klasyfikacji miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decydowała przewaga ilości ścieków oczyszczanych mechanicznie, biologicznie lub z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Dane o **ludności korzystającej w miastach z wodociągów i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych podłączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągów przez źródła podwórzowe i uliczne, a z kanalizacji przez wpusty kanalizacyjne.

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

TABL. 1(16). **ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
	w hm ³		
OGÓŁEM	472,1	479,7	484,7
przyrost lub ubytek (-) w stosunku do roku poprzedniego	4,1	3,9	5,0
Z utworów geologicznych:			
czwartorzędowych	205,8	210,6	211,7
trzeciorzędowych	125,9	127,9	130,0
kredowych	16,8	16,8	16,8
starszych	123,6	124,4	126,2

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.

TABL. 2(17). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	
	w hm ³			w odsetkach
OGÓŁEM	124,3	120,4	122,1	100,0
na cele:				
Produkcyjne ^a (z ujęć własnych).....	45,3	42,4	41,6	34,1
w tym wody: powierzchniowe	29,8	28,8	27,8	22,7
podziemne	11,9	10,3	10,7	8,7
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napelniania i uzupełniania stawów rybnych	28,2	28,4	32,0	26,2
Eksploatacji sieci wodociągowej ^b	50,8	49,6	48,5	39,7
wody: powierzchniowe	4,8	4,1	3,8	3,1
podziemne	46,1	45,5	44,7	36,6

^a Poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. ^b Pobór wód na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

TABL. 3(18). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Na cele							
			produkcyjne ^a (z ujęć własnych)			nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napętniania i uzupełniania stawów rybnych	eksploatacji sieci wodociągowej ^b			
			razem	w tym wody			razem	wody		
				powierzchniowe	podziemne			powierzchniowe	podziemne	
	w hm ³	na 1 km ² w dam ³	w hektometrach sześciennych							
WOJEWÓDZTWO										
2005	124,3	13,2	45,3	29,8	11,9	28,2	50,8	4,8	46,1	
2009	120,4	12,8	42,4	28,8	10,3	28,4	49,6	4,1	45,5	
2010	122,1	13,0	41,6	27,8	10,7	32,0	48,5	3,8	44,7	
Podregion nyski	40,1	9,4	4,0	1,0	2,8	17,2	18,9	3,7	15,2	
powiaty:										
Brzeski	6,8	7,8	0,3	0,2	0,1	1,8	4,7	0,0	4,7	
Kluczborski	8,7	10,2	1,6	0,0	1,6	4,3	2,7	–	2,7	
Namysłowski	12,7	17,0	0,3	–	0,3	10,4	2,0	–	2,0	
Nyski	9,1	7,4	1,5	0,8	0,6	0,7	6,9	3,7	3,2	
Prudnicki	2,8	5,0	0,3	0,1	0,3	–	2,5	–	2,5	
Podregion opolski	82,0	16,0	37,6	26,7	7,8	14,8	29,6	0,1	29,6	
powiaty:										
Głubczycki	2,7	4,0	0,2	0,0	0,2	0,0	2,5	0,0	2,4	
Kędzierzyńsko- -kozielski	14,7	23,6	9,3	4,2	3,1	0,3	5,1	–	5,1	
Krapkowicki	10,7	24,2	8,4	5,0	3,4	–	2,3	–	2,3	
Oleski	2,8	2,9	0,0	0,0	0,0	0,3	2,5	–	2,5	
Opolski	34,8	21,9	18,3	17,4	0,6	11,0	5,5	–	5,5	
Strzelecki	7,3	9,8	0,4	0,1	0,3	3,2	3,7	0,0	3,7	
Miasto na prawach powiatu – Opole	8,9	92,2	0,8	–	0,2	–	8,1	–	8,1	

a Poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. b Pobór wód na ujęciach, przed włączeniem do sieci.

TABL. 4(19). **ZUŻYCIENIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	
	w hm ³			w odsetkach
OGÓŁEM	110,6	106,9	110,3	100,0
Przemysł	42,1	40,1	40,0	36,3
Rolnictwo i leśnictwo ^a	28,2	28,4	32,0	29,0
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	40,3	38,3	38,3	34,7

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napętniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

TABL. 5(20). **ZUŻYCIĘ WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Przemysł	Rolnictwo i leśnictwo ^a	Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	Przemysł	Rolnictwo i leśnictwo ^a	Eksploatacja sieci wodociągowej ^b
	w hm ³				w % ogółem		
WOJEWÓDZTWO							
2005	110,6	42,1	28,2	40,3	38,1	25,5	36,4
2009	106,9	40,1	28,4	38,3	37,6	26,6	35,8
2010	110,3	40,0	32,0	38,3	36,3	29,0	34,7
Podregion nyski	35,8	4,2	17,2	14,3	11,8	48,1	40,0
powiaty:							
Brzeski	6,0	0,5	1,8	3,8	7,8	30,1	62,1
Kluczborski	8,2	1,6	4,3	2,2	19,8	53,0	27,3
Namysłowski	12,2	0,3	10,4	1,5	2,5	85,4	12,1
Nyski	7,0	1,5	0,7	4,8	21,3	9,5	69,1
Prudnicki	2,4	0,4	–	2,0	14,7	x	85,3
Podregion opolski	74,5	35,8	14,8	23,9	48,0	19,8	32,1
powiaty:							
Głubczycki	2,7	0,3	0,0	2,4	11,5	0,4	88,1
Kędzierzyńsko-kozielski	12,0	7,8	0,3	3,9	64,9	2,5	32,5
Krapkowicki	9,9	7,8	–	2,1	78,8	x	21,2
Oleski	2,3	0,1	0,3	1,9	2,8	12,0	85,3
Opolski	33,4	18,1	11,0	4,2	54,4	33,0	12,7
Strzelecki	6,2	0,4	3,2	2,7	6,1	51,2	42,7
Miasto na prawach powiatu – – Opole	8,0	1,3	–	6,8	16,0	x	84,0

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

TABL. 6(21). **BILANS GOSPODAROWANIA WODĄ W PRZEMYSŁE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
	w hm ³		
Przychód wody	48,8	46,1	44,8
Z ujęć własnych	45,3	42,4	41,6
wody: powierzchniowe	29,8	28,8	27,8
podziemne	11,9	10,3	10,7
z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych	3,5	3,3	3,2
Z zakupu od innych jednostek	3,5	3,7	3,2
Rozchód wody	48,8	46,1	44,8
Zużycie na potrzeby zakładów	42,1	40,1	40,0
w tym do produkcji	39,7	37,5	38,0
w tym z sieci wodociągowej	1,1	0,7	0,9
Sprzedaż wody	4,3	4,8	4,1
Straty w sieci	2,4	1,2	0,8

TABL. 7(22). **GOSPODAROWANIE WODĄ W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pobór wód		Zakup wody		Zużycie wody na potrzeby przemysłu		
	podziemnych	powierzchniowych	razem	w tym z sieci wodociągowej na cele produkcyjne	razem	na 1 km ²	
	w dekametrach sześciennych						
WOJEWÓDZTWO	2005	11933	29807	3520	1107	42076	4
	2009	10290	28779	3672	725	40147	4
	2010	10662	27757	3249	852	39998	4
Podregion nyski		2826	1026	327	269	4234	1
powiaty:							
Brzeski		68	185	238	227	471	1
Kluczborski		1601	10	2	–	1613	2
Namysłowski		310	–	–	–	308	0
Nyski		580	777	56	11	1490	1
Prudnicki		267	54	31	31	352	1
Podregion opolski		7836	26731	2922	583	35764	7
powiaty:							
Głubczycki		209	10	88	87	307	0
Kędzierzyńsko-kozielski		3096	4223	2175	30	7798	12
Krapkowicki		3430	4999	23	–	7787	18
Oleski		44	4	28	6	63	0
Opolski		615	17369	98	62	18144	11
Strzelecki		288	126	25	3	382	1
Miasto na prawach powiatu – – Opole		154	–	485	395	1283	13

TABL. 8(23). **NAWADNIANE UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE ORAZ NAPEŁNIANE STAWY RYBNE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Nawadniane użytki rolne i grunty leśne ^a w ha	1339	1749	1474
Napełniane stawy rybne ^b w ha	1809	1799	1838
w tym leśne	1279	1267	1267
Pobór wody ^c w dam ³	29014	29454	33065
do nawodnień użytków rolnych i gruntów leśnych	1174	1121	1095
na 1 ha	0,9	0,6	0,7
do napełniania stawów rybnych	27840	28333	31970
w tym leśnych	16767	17233	17234
na 1 ha	15,3	15,7	17,4

a Obiekty o powierzchni co najmniej 20 ha. b Obiekty o powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem do nawodnień ścieków.

TABL. 9(24). **MELIORACJE PODSTAWOWE**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Rzeki i kanały w km	2908	2917	2917
w tym rzeki uregulowane	2063	2099	2108
Długość wałów w km	365	372	372
Obszar chroniony wałami w tys. ha	44,5	43,1	43,1
Pojemność użytkowa zbiorników wodnych w dam ³	3695	3791	3791
Stacje pomp odwadniających:			
w sztukach	5	4	4
obszar oddziaływania w tys. ha	6,0	5,0	7,1

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 10(25). **MELIORACJE PODSTAWOWE WYMAGAJĄCE ODBUDOWY
LUB MODERNIZACJI**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Melioracje podstawowe:			
rzeki w km	651	691	686
wały w km	52	55	81
stacje pomp w szt.	3	3	1
Powierzchnia użytków rolnych z urządzeniami wymagającymi odbudowy lub modernizacji w tys. ha	54,4	54,9	54,9
grunty orne	42,1	42,3	42,3
użytki zielone	12,3	12,7	12,7

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 11(26). **EKSPLLOATACJA SIECI WODOCIĄGOWEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
	w dam ³		
Woda pobrana z ujęć ^a	50810,6	49584,2	48539,9
Zakup hurtowy wody	3540,7	3154,7	3089,6
Sprzedaż hurtowa wody	2086,1	2177,5	2284,5
Woda dostarczana odbiorcom (zużycie wody) ogółem	40261,9	38326,0	38261,3
w tym:			
gospodarstwom domowym	31535,3	29824,2	29782,0
na cele produkcyjne	6027,6	5952,6	6019,4
Straty w sieci	8305,6	8183,5	7381,7

^a Pobór wód na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.TABL. 12(27). **SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Sieć wodociągowa rozdzielcza:			
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km	6544,4	6796,2	6809,6
miasta	1394,6	1479,5	1483,2
wieś	5149,8	5316,7	5326,4

TABL. 12(27). **SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Sieć wodociągowa rozdzielcza (dok.):			
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych ^a (stan w dniu 31 XII) w tys. szt.	152,2	155,5	156,6
miasta	44,2	45,1	45,6
wieś	108,0	110,4	111,0
Miasta obsługiwane przez sieć wodociągową (stan w dniu 31 XII)	35	35	35
Ludność w miastach korzystająca z sieci wodociągowej:			
w tysiącach	536,9	525,6	523,7
w % ogółu ludności miast	97,4	97,4	97,4
Pobór wody w hm ³	50,8	49,6	48,5
w tym powierzchniowej	4,8	4,1	3,8
Zużycie wody:			
ogółem w hm ³	40,3	38,3	38,3
w tym w gospodarstwach domowych	31,5	29,8	29,8
na 1 mieszkańca miast w m ³	35,9	33,5	33,4
Sieć kanalizacyjna rozdzielcza:			
Długość sieci ^b (stan w dniu 31 XII) w km	2014,4	2874,5	3043,4
miasta	1044,9	1267,9	1268,2
wieś	969,5	1606,6	1775,2
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych ^a (stan w dniu 31 XII) w tys. szt.	49,0	71,0	73,7
miasta	31,2	37,8	38,0
wieś	17,8	33,3	35,7
Miasta obsługiwane przez sieć kanalizacyjną (stan w dniu 31 XII)	35	35	35
Ludność w miastach korzystająca z sieci kanalizacyjnej:			
w tysiącach	475,7	471,3	469,7
w % ogółu ludności miast	86,3	87,4	87,4
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną w hm ³	27,7	29,0	28,2

a Z połączeniami prowadzącymi do budynków zbiorowego zamieszkania. b Ogólnospławnej i na ścieki gospodarcze; łącznie z kolektorami.

TABL. 13(28). **MIASTA O DECYDUJĄCYM ZUŻYCIU WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zużycie wody							
	ogółem	w tym na cele						
		przemysłowe ^a				eksploatacji sieci wodociągowej ^b		
		razem	w tym do produkcji		z zakupu	razem	w tym gospodarstwa domowe	
z ujęć własnych zakładu	z sieci wodociągowej		na 1 mieszkańca w m ³					
w hektometrach sześciennych								
Kędzierzyn-Koźle	10,3	7,5	7,0	0,0	2,2	2,8	2,1	33,4
Opole	8,0	1,3	0,7	0,4	0,5	6,8	4,6	36,8
Zdzieszowice	7,3	6,9	6,7	-	-	0,4	0,3	23,9

a Poza rolnictwem i leśnictwem. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

TABL. 14(29). WODOCIĄGI I KANALIZACJA WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć rozdzielcza w km		Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w szt		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
	wodociągowa	kanalizacyjna ^a	wodociągowe	kanalizacyjne	w dam ³	na 1 mieszkańca w m ³
	stan w dniu 31 XII					
WOJEWÓDZTWO	6809,6	3043,4	156623	73675	29782,0	28,9
PODREGION NYSKI	2506,7	1010,5	56674	24100	11549,2	28,4
Powiat brzeski	480,8	349,1	11207	7279	2689,5	29,2
<i>Gminy miejskie:</i>						
Brzeg	66,3	60,1	1643	1496	1268,1	33,8
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Grodków	133,3	44,6	3019	954	539,8	27,4
Lewin Brzeski	80,1	41,4	2110	926	362,4	26,7
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lubsza	123,1	75,4	2243	1769	237,3	26,6
Olszanka	38,2	53,0	1069	1018	137,0	27,7
Skarbimierz	39,8	74,6	1123	1116	144,9	19,4
Powiat kluczborski	525,7	120,4	9004	3144	1811,1	26,4
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Byczyna	109,7	12,2	1523	491	290,0	30,0
Kluczbork	212,2	76,2	3978	2010	1037,1	27,5
Wolczyn	118,1	18,7	1944	480	355,1	24,8
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lasowice Wielkie	85,7	13,3	1559	163	128,9	18,3
Powiat namysłowski	425,9	54,1	7404	1904	1338,0	30,5
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Namysłów	183,4	49,8	3728	1773	895,0	34,2
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Domaszowice	57,8	–	854	–	102,5	27,4
Pokój	69,6	4,3	1217	131	109,6	19,6
Świerczów	56,4	–	759	–	90,0	24,6
Wilków	58,7	–	846	–	140,9	30,3
Powiat nyski	726,4	374,5	18786	8343	3940,4	27,5
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Głucholazy	103,6	48,0	2679	1318	595,0	23,5
Korfantów	84,0	6,4	2243	243	199,5	20,8
Nysa	244,7	248,7	5680	5200	1928,6	32,6
Otmuchów	91,1	12,3	2387	351	353,9	25,3
Paczków	70,4	14,6	1892	469	323,9	24,0
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Kamiennik	24,3	1,2	678	13	69,2	18,8
Łambinowice	44,9	19,6	1393	419	225,9	28,0
Pakosławice	28,0	–	675	–	103,0	26,7
Skoroszyce	35,4	23,7	1159	330	141,4	22,0
Powiat prudnicki	347,9	112,4	10273	3430	1770,2	30,2
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Biała	96,6	7,6	2544	168	288,2	25,5
Głogówek	108,1	35,6	2984	1367	469,6	33,6
Prudnik	105,7	69,2	3571	1895	905,6	31,3
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lubrza	37,5	–	1174	–	106,8	24,2

a Ogólnospławna i na ścieki gospodarcze; łącznie z kolektorami.

TABL. 14(29). WODOCIĄGI I KANALIZACJA WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć rozdzielcza w km		Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w szt.		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
	wodociągowa	kanalizacyjna ^a	wodociągowe	kanalizacyjne	w dam ³	na 1 mieszkańca w m ³
	stan w dniu 31 XII					
PODREGION OPOLSKI	4302,9	2032,9	99949	49575	18232,8	29,3
Powiat głubczycki	367,2	127,0	8393	2625	1651,9	33,5
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Baborów	45,3	21,8	1436	612	223,6	35,0
Głubczyce	159,3	74,0	3411	1561	725,6	30,4
Kietrz	93,3	11,8	2060	223	525,7	45,2
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Branice	69,3	19,4	1486	229	177,0	24,0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	616,3	403,3	14737	8971	3075,4	30,7
<i>Gminy miejskie:</i>						
Kędzierzyn-Koźle	185,6	185,3	5748	5093	2147,4	33,3
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Bierawa	86,7	71,8	2079	1128	175,0	21,9
Cisek	96,9	2,9	1702	–	142,9	21,9
Pawłowiczki	74,8	55,0	1957	1161	223,3	27,3
Polska Cerekiew	53,9	29,8	1132	473	182,0	40,9
Reńska Wieś	118,4	58,5	2119	1116	204,8	24,1
Powiat krapkowicki	403,0	201,1	11722	5627	1698,1	25,5
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Gogolin	101,3	63,7	2700	1704	303,6	25,4
Krapkowice	98,2	89,5	3567	2339	677,7	28,1
Zdzieszowice	91,2	35,8	2118	1256	388,3	22,7
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Strzeleczyński	62,8	0,6	1978	4	186,5	24,2
Walce	49,5	11,5	1359	324	142,0	24,4
Powiat oleski	793,5	147,0	13331	3909	1645,2	24,5
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Dobrodzień	124,4	25,2	2090	719	217,3	21,1
Gorzów Śląski	111,4	35,5	1414	640	184,6	24,3
Olesno	204,0	16,1	3441	621	476,6	25,6
Praszka	103,7	41,1	2268	1012	361,4	26,2
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Radłów	66,6	1,6	862	79	124,2	27,3
Rudniki	120,9	27,5	2314	838	211,1	25,0
Zębowice	62,5	–	942	–	70,0	18,1
Powiat opolski	1336,4	633,5	29735	15646	3350,3	24,8
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Niemodlin	126,5	14,5	2227	476	392,1	28,4
Ozimek	133,9	31,6	3220	688	471,7	22,9
Prószków	102,8	100,0	2467	1732	286,2	28,8
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Chrzastowice	77,3	35,7	1847	1047	207,6	30,9
Dąbrowa	89,1	57,4	2478	1580	220,4	22,7
Dobrzeń Wielki	151,2	147,5	3358	3389	370,5	25,5
Komprachcice	84,7	55,8	2848	1971	268,5	23,6

a Ogólnospławna i na ścieki gospodarcze; łącznie z kolektorami.

TABL. 14(29). WODOCIĄGI I KANALIZACJA WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć rozdzielcza w km		Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w szt.		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
	wodociągowa	kanalizacyjna ^a	wodociągowe	kanalizacyjne	w dam ³	na 1 mieszkańca w m ³
	stan w dniu 31 XII					
PODREGION OPOLSKI (dok.)						
Powiat opolski (dok.)						
<i>Gminy wiejskie (dok.):</i>						
Łubniany	111,5	35,9	2325	1011	251,2	26,7
Murów	80,4	15,2	1319	301	106,9	18,6
Popielów	123,1	26,9	2191	865	200,9	23,9
Tarnów Opolski	107,9	34,0	2296	779	255,7	26,1
Tułowice	32,0	34,2	787	734	121,8	22,4
Turawa	116,0	44,8	2372	1073	196,8	20,5
Powiat strzelecki	499,8	241,7	13934	5377	2182,3	27,6
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Kolonowskie	56,5	29,3	1388	518	150,2	24,7
Leśnica	76,9	39,8	1927	721	212,0	25,1
Strzelce Opolskie	163,1	58,9	4409	1448	1039,5	31,5
Ujazd	50,3	66,5	1328	1045	143,0	22,9
Zawadzkie	30,6	12,5	1710	415	292,1	23,7
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Izbicko	54,9	10,6	1320	315	175,0	31,5
Jemielnica	67,5	24,1	1852	915	170,5	22,7
Miasto na prawach powiatu –						
– Opole	286,7	279,3	8097	7420	4629,6	36,8

a Ogólnospławna i na ścieki gospodarcze; łącznie z kolektorami.

TABL. 15(30). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2005	2009	2010
	w hm ³			w odsetkach		
OGÓŁEM	82,0	95,6	114,0	100,0	100,0	100,0
odprowadzone:						
bezpośrednio z zakładów ^a	54,3	66,6	84,0	66,2	69,7	73,7
w tym wody chłodnicze	2,6	2,2	2,6	3,2	2,3	2,3
siecią kanalizacyjną	27,7	29,0	30,0	33,8	30,3	26,3
W tym ścieki wymagające oczyszczenia	79,4	93,4	111,4	96,8	97,7	97,7
oczyszczane	76,7	80,6	92,4	93,5	84,3	81,1
mechanicznie	45,5	48,0	58,4	55,5	50,2	51,2
chemicznie ^b	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
biologicznie	7,0	6,5	7,3	8,5	6,8	6,4
z podwyższonym usuwaniem biogenów ...	23,9	25,9	26,5	29,1	27,1	23,2
nieoczyszczane	2,7	12,8	18,9	3,3	13,4	16,6
odprowadzone:						
bezpośrednio z zakładów przemysłowych	1,6	12,6	18,9	2,0	13,2	16,6
siecią kanalizacyjną	1,1	0,2	–	1,3	0,2	x

a Łącznie z wodami chłodniczymi, wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dotyczy ścieków przemysłowych.

TABL. 16(31). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych	44	37	36
w tym:			
Mechaniczne	20	16	15
przepustowość projektowa w dam ³ /dobę	828,5	654,5	609,5
Biologiczne	16	14	15
przepustowość projektowa w dam ³ /dobę	16,0	27,4	27,2
ścieki oczyszczane w dam ³ /dobę	7,0	8,8	7,5
Z podwyższonym usuwaniem biogenów	5	4	3
przepustowość projektowa w dam ³ /dobę	61,5	25,5	24,3
ścieki oczyszczane w dam ³ /dobę	15,2	15,7	17,4
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a	61	68	71
Mechaniczne	1	3	3
przepustowość projektowa w dam ³ /dobę	0,1	0,2	0,2
Biologiczne	41	43	45
przepustowość projektowa w dam ³ /dobę	52,8	46,0	46,1
Z podwyższonym usuwaniem biogenów	19	22	23
przepustowość projektowa w dam ³ /dobę	163,1	192,6	193,8

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej.

TABL. 17(32). **MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚCIEKAMI W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi						
	ogółem	oczyszczane				nieoczyszczane	
		razem	w tym			razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacji miejskiej
			mechani- cznie	biolo- gicznie	z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów		
w dekametrach sześciennych							
Strzelce Opolskie	17435	970	–	–	970	16465	–
Kędzierzyn-Koźle	10542	10542	5002	1812	3728	–	–
Opole	7461	7013	563	5	6445	448	–
Nysa	2081	2081	–	–	2081	–	–
Brzeg	2053	2053	310	–	1743	–	–
Zdzieszowice	1456	1456	–	–	1456	–	–

TABL. 18(33). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2005	2009	2010
	w dam ³			w odsetkach		
OGÓŁEM^a	56325	68708	90026	100,0	100,0	100,0
odprowadzone:						
bezpośrednio do wód lub do ziemi	54277	66602	83974	96,4	96,9	93,3
w tym wody chłodnicze	2578	2212	2609	4,6	3,2	2,9
siecią kanalizacyjną	2048	2106	6052	3,6	3,1	6,7
W tym ścieki wymagające oczyszczania odpro-						
wadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi	51699	64390	81365	91,8	93,7	90,4
oczyszczane	50073	51817	62428	88,9	75,4	69,3
mechanicznie	45478	47916	58341	80,7	69,7	64,8
chemicznie	271	267	275	0,5	0,4	0,3
biologicznie	1560	1219	999	2,8	1,8	1,1
z podwyższonym usuwaniem biogenów	2764	2415	2813	4,9	3,5	3,1
nieoczyszczane	1626	12573	18937	2,9	18,3	21,0

a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

TABL. 19(34). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ^a				W tym wymagające oczyszczania odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi				
	ogółem	bezpośrednio do wód lub do ziemi		siecią kanalizacyjną	razem	oczyszczane			nieoczyszczane
		razem	w tym wody chłodnicze			razem	w tym		
	w dekametrach sześciennych								
WOJEWÓDZTWO	90026	83974	2609	6052	81365	62428	58341	999	18937
PODREGION NYSKI	3501	2517	746	984	1771	683	332	221	1088
Powiat brzeski	546	316	-	230	316	310	310	-	6
<i>Gminy miejskie:</i>									
Brzeg	501	310	-	191	310	310	310	-	-
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Grodków	45	6	-	39	6	-	-	-	6
Lewin Brzeski	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Lubsza	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Olszanka	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skarbimierz	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiat kluczborski	1397	1374	730	23	644	11	11	-	633
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Byczyna	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kluczbork	21	-	-	21	-	-	-	-	-
Wołczyn	1376	1374	730	2	644	11	11	-	633
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Lasowice Wielkie	-	-	-	-	-	-	-	-	-

a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

TABL. 19(34). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN
W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ^a				W tym wymagające oczyszczania odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi				
	ogółem	bezpośrednio do wód lub do ziemi		siecią kanalizacyjną	razem	oczyszczane			nie-oczyszczane
		razem	w tym wody chłodnicze			w tym			
						mechanicznie	biologicznie		
w dekametrach sześciennych									
PODREGION NYSKI (dok.)									
Powiat namysłowski	192	30	-	162	30	30	-	30	-
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Namysłów	162	-	-	162	-	-	-	-	-
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Domaszowice	30	30	-	-	30	30	-	30	-
Pokój	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Świerczów	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wilków	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiat nyski	1147	640	16	507	624	175	11	34	449
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Głucholazy	747	465	16	282	449	-	-	-	449
Korfantów	28	4	-	24	4	4	4	-	-
Nysa	323	130	-	193	130	130	-	-	-
Otmuchów	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paczków	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Kamiennik	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łambinowice	49	41	-	8	41	41	7	34	-
Pakosławice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skoroszyce	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiat prudnicki	219	157	-	62	157	157	-	157	-
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Biała	124	62	-	62	62	62	-	62	-
Głogówek	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prudnik	95	95	-	-	95	95	-	95	-
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Lubrza	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PODREGION OPOLSKI	86525	81457	1863	5068	79594	61745	58009	778	17849
Powiat głubczycki	141	-	-	141	-	-	-	-	-
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Baborów	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Głubczyce	141	-	-	141	-	-	-	-	-
Kietrz	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Branice	-	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

TABL. 19(34). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN
W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ^a				W tym wymagające oczyszczania odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi				
	ogółem	bezpośrednio do wód lub do ziemi		siecią kanalizacyjną	razem	oczyszczane			nie-oczyszczane
		razem	w tym wody chłodnicze			razem	w tym		
							mechaniczne	biologiczne	
w dekametrach sześciennych									
PODREGION OPOLSKI (cd.)									
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	23148	23145	134	3	23011	23011	21014	420	-
<i>Gminy miejskie:</i>									
Kędzierzyn-Koźle	6579	6579	-	-	6579	6579	5002	-	-
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Bierawa	16021	16021	-	-	16021	16021	16012	9	-
Cisek	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pawłowiczki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Polska Cerekiew	548	545	134	3	411	411	-	411	-
Reńska Wieś	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiat krapkowicki	6893	2851	1721	4042	1130	1126	14	6	4
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Gogolin	3620	14	-	3606	14	14	14	-	-
Krapkowice	439	6	-	433	6	6	-	6	-
Zdzieszowice	2827	2827	1721	-	1106	1106	-	-	-
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Strzeleczyki	7	4	-	3	4	-	-	-	4
Walce	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiat oleski	185	171	-	14	171	171	166	3	-
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Dobrodzień	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gorzów Śląski	5	5	-	-	5	5	5	-	-
Olesno	9	9	-	-	9	9	4	3	-
Praszka	171	157	-	14	157	157	157	-	-
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Radłów	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rudniki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zębowice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiat opolski	37747	37521	-	226	37521	36639	36209	157	882
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Niemodlin	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ozimek	216	127	-	89	127	126	126	-	1
Prószków	887	887	-	-	887	6	-	6	881
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Chrzastowice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dąbrowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobrzeń Wielki	7321	7221	-	100	7221	7221	6797	151	-
Komprachcice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łubniany	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Murów	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Popielów	-	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

TABL. 19(34). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ^a				W tym wymagające oczyszczania odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi				
	ogółem	bezpośrednio do wód lub do ziemi		siecią kanalizacyjną	razem	oczyszczane			nie-oczyszczane
		razem	w tym wody chłodnicze			razem	w tym		
							mechaniczne	biologiczne	
w dekametrach sześciennych									
PODREGION OPOLSKI (dok.)									
Powiat opolski (dok.)									
<i>Gminy wiejskie (dok.):</i>									
Tarnów Opolski	29323	29286	–	37	29286	29286	29286	–	–
Tułowice	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Turawa	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Powiat strzelecki	16927	16752	7	175	16745	230	43	187	16515
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Kolonowskie	122	122	–	–	122	122	43	79	–
Leśnica	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Strzelce Opolskie	16640	16465	–	175	16465	–	–	–	16465
Ujazd	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Zawadzkie	165	165	7	–	158	108	–	108	50
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Izbicko	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Jemielnica	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Miasto na prawach powiatu – Opole	1484	1017	1	467	1016	568	563	5	448

^a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

TABL. 20(35). ŚCIEKI KOMUNALNE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
OGÓŁEM w dam³	27732	29003	30006
Oczyszczane ^a	26612	28807	30006
mechanicznie	39	49	43
biologicznie	5467	5277	6308
z podwyższonym usuwaniem biogenów	21106	23481	23655
Nieoczyszczane	1120	196	–
w % ogółem:			
oczyszczane	96,0	99,3	100,0
mechanicznie	0,1	0,2	0,1
biologicznie	19,7	18,2	21,0
z podwyższonym usuwaniem biogenów	76,1	81,0	78,8
nieoczyszczane	4,0	0,7	x

^a Bez ścieków opadowych i dowożonych oraz bez wód infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczonymi przez oczyszczalnię przemysłową.

TABL. 21(36). ŚCIEKI KOMUNALNE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ogółem	Ścieki oczyszczane ^a			
		razem	mechanicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów
w dekametrach sześciennych					
WOJEWÓDZTWO	30006	30006	43	6308	23655
PODREGION NYSKI	10892	10892	15	2321	8556
Powiat brzeski	3179	3179	15	364	2800
<i>Gminy miejskie:</i>					
Brzeg	1743	1743	–	–	1743
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Grodków	379	379	–	–	379
Lewin Brzeski	287	287	–	239	48
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubsza	170	170	15	–	155
Olszanka	213	213	–	125	88
Skarbimierz	387	387	–	–	387
Powiat kluczborski	1294	1294	–	324	970
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Byczyna	121	121	–	121	–
Kluczbork	970	970	–	–	970
Wołczyn	190	190	–	190	–
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lasowice Wielkie	13	13	–	13	–
Powiat namysłowski	932	932	–	18	914
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Namysłów	914	914	–	–	914
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Domaszowice	–	–	–	–	–
Pokój	18	18	–	18	–
Świerczów	–	–	–	–	–
Wilków	–	–	–	–	–
Powiat nyski	4269	4269	–	397	3872
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Głucholazy	1368	1368	–	–	1368
Korfantów	65	65	–	65	–
Nysa	2291	2291	–	–	2291
Otmuchów	227	227	–	14	213
Paczków	191	191	–	191	–
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Kamiennik	12	12	–	12	–
Łambinowice	61	61	–	61	–
Pakosławice	–	–	–	–	–
Skoroszyce	54	54	–	54	–
Powiat prudnicki	1218	1218	–	1218	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Biała	36	36	–	36	–
Głogówek	243	243	–	243	–
Prudnik	939	939	–	939	–
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubrza	–	–	–	–	–

^a Bez ścieków opadowych i dowiezionych oraz bez wód infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczonymi przez oczyszczalnię przemysłową.

TABL. 21(36). ŚCIEKI KOMUNALNE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ogółem	Ścieki oczyszczane ^a			
		razem	mechanicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów
w dekametrach sześciennych					
PODREGION OPOLSKI	19114	19114	28	3987	15099
Powiat głubczycki	1196	1196	–	415	781
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Baborów	214	214	–	214	–
Głubczyce	781	781	–	–	781
Kietrz	116	116	–	116	–
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Branice	85	85	–	85	–
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	4383	4383	–	1973	2410
<i>Gminy miejskie:</i>					
Kędzierzyn-Koźle	3963	3963	–	1812	2151
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Bierawa	159	159	–	81	78
Cisek	–	–	–	–	–
Pawłowiczki	113	113	–	–	113
Polska Cerekiew	47	47	–	47	–
Reńska Wieś	101	101	–	33	68
Powiat krapkowicki	1393	1393	–	11	1382
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Gogolin	285	285	–	–	285
Krapkowice	680	680	–	–	680
Zdzieszowice	370	370	–	–	370
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Strzeleczyki	1	1	–	1	–
Walce	57	57	–	10	47
Powiat oleski	856	856	16	116	724
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Dobrodzień	98	98	16	82	–
Gorzów Śląski	81	81	–	–	81
Olesno	310	310	–	–	310
Praszka	275	275	–	–	275
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Radłów	17	17	–	17	–
Rudniki	75	75	–	17	58
Zębowice	–	–	–	–	–
Powiat opolski	3152	3152	12	1218	1922
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Niemodlin	442	442	–	32	410
Ozimek	482	482	12	–	470
Prószków	287	287	–	210	77

^a Bez ścieków opadowych i dowożonych oraz bez wód infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczonymi przez oczyszczalnię przemysłową.

TABL. 21(36). ŚCIEKI KOMUNALNE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ogółem	Ścieki oczyszczane ^a			
		razem	mechanicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów
w dekametrach sześciennych					
PODREGION OPOLSKI (dok.)					
Powiat opolski (dok.)					
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Chrzastowice	107	107	–	–	107
Dąbrowa	138	138	–	–	138
Dobrzeń Wielki	664	664	–	664	–
Komprachcice	166	166	–	–	166
Łubniany	113	113	–	–	113
Murów	121	121	–	121	–
Popielów	84	84	–	–	84
Tarnów Opolski	186	186	–	–	186
Tułowice	191	191	–	191	–
Turawa	171	171	–	–	171
Powiat strzelecki	1689	1689	–	254	1435
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Kolonowskie	84	84	–	84	–
Leśnica	140	140	–	–	140
Strzelce Opolskie	998	998	–	–	998
Ujazd	170	170	–	170	–
Zawadzkie	208	208	–	–	208
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Izbicko	28	28	–	–	28
Jemielnica	61	61	–	–	61
Miasto na prawach powiatu – – Opole	6445	6445	–	–	6445

^a Bez ścieków opadowych i dwożonych oraz bez wód infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczonymi przez oczyszczalnię przemysłową.

TABL. 22(37). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW^a WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W % ludności ogółem	Z ogółem z oczyszczalni		
			mechanicznych	biologicznych	z podwyższonym usuwaniem biogenów
WOJEWÓDZTWO					
2005	599290	57,2	2000	156410	440880
2009	655782	63,6	2804	125228	527750
2010	676518	65,8	2804	126963	546751
PODREGION NYSKI	257286	63,4	799	70412	186075
Powiat brzeski	73417	79,8	799	9059	63559
<i>Gminy miejskie:</i>					
Brzeg	37300	99,9	–	–	37300
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Grodków	9759	49,6	–	–	9759
Lewin Brzeski	8859	65,3	–	7159	1700

^a Na podstawie szacunków.

TABL. 22(37). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW^a**
WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNI ENIE	Ogółem	W % ludności ogółem	Z ogółem z oczyszczalni		
			mechanicz- nych	biologicznych	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów
PODREGION NYSKI (dok.)					
Powiat brzeski (dok.)					
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubsza	6299	70,6	799	–	5500
Olszanka	4600	92,6	–	1900	2700
Skarbimierz	6600	87,9	–	–	6600
Powiat kluczborski	38677	56,4	–	11977	26700
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Byczyna	3660	37,9	–	3660	–
Kluczbork	26700	71,0	–	–	26700
Wołczyn	7417	51,9	–	7417	–
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lasowice Wielkie	900	12,8	–	900	–
Powiat namysłowski	17591	40,1	–	650	16941
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Namysłów	16941	64,6	–	–	16941
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Domaszowice	–	x	–	–	–
Pokój	650	11,6	–	650	–
Świerczów	–	x	–	–	–
Wilków	–	x	–	–	–
Powiat nyski	93958	65,6	–	15083	78875
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Głucholązy	17228	68,2	–	–	17228
Korfantów	1664	17,4	–	1664	–
Nysa	57357	97,2	–	–	57357
Otmuchów	4800	34,5	–	510	4290
Paczków	7604	56,6	–	7604	–
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Kamiennik	310	8,4	–	310	–
Łambinowice	1968	24,4	–	1968	–
Pakosławice	–	x	–	–	–
Skoroszyce	3027	47,2	–	3027	–
Powiat prudnicki	33643	57,5	–	33643	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Biała	1500	13,3	–	1500	–
Głogówek	7877	56,2	–	7877	–
Prudnik	24266	84,2	–	24266	–
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubrza	–	x	–	–	–
PODREGION OPOLSKI	419232	67,3	2005	56551	360676
Powiat głubczycki	24102	49,1	–	8477	15625
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Baborów	3780	59,6	–	3780	–
Głubczyce	15625	65,7	–	–	15625
Kietrz	2940	25,3	–	2940	–
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Branice	1757	23,9	–	1757	–

^a Na podstawie szacunków.

TABL. 22(37). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW^a**
WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W % ludności ogółem	Z ogółem z oczyszczalni		
			mechanicz- nych	biologicznych	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów
PODREGION OPOLSKI (cd.)					
Powiat kędzierzyńsko- -kozielski	79376	79,5	–	12466	66910
<i>Gminy miejskie:</i>					
Kędzierzyn-Koźle	64100	99,7	–	7000	57100
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Bierawa	4396	55,1	–	1676	2720
Cisek	–	x	–	–	–
Pawłowiczki	2800	34,3	–	–	2800
Polska Cerekiew	2600	59,1	–	2600	–
Reńska Wieś	5480	64,4	–	1190	4290
Powiat krapkowicki	43688	65,7	–	350	43338
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Gogolin	8888	74,5	–	–	8888
Krapkowice	19900	82,9	–	–	19900
Zdzieszowice	13710	80,4	–	–	13710
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Strzeleczyki	150	1,9	–	150	–
Walce	1040	17,9	–	200	840
Powiat oleski	28848	43,1	805	4544	23499
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Dobrodzień	3925	38,3	805	3120	–
Gorzów Śląski	3773	49,8	–	–	3773
Olesno	7000	37,6	–	–	7000
Praszka	10176	74,1	–	–	10176
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Radłów	800	17,6	–	800	–
Rudniki	3174	37,6	–	624	2550
Zębowice	–	x	–	–	–
Powiat opolski	74445	55,0	1200	21800	51445
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Niemodlin	3000	21,7	–	1000	2000
Ozimek	11441	55,6	1200	–	10241
Prószków	7462	74,9	–	4240	3222
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Chrzastowice	4248	62,8	–	–	4248
Dąbrowa	5688	58,5	–	–	5688
Dobrzeń Wielki	10050	68,7	–	10050	–
Komprachcice	5886	51,6	–	–	5886
Łubniany	4724	50,0	–	–	4724
Murów	1250	21,8	–	1250	–
Popielów	3400	40,5	–	–	3400
Tarnów Opolski	5494	55,9	–	–	5494
Tułowice	5260	97,2	–	5260	–
Turawa	6542	68,2	–	–	6542

^a Na podstawie szacunków.

TABL. 22(37). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW^a WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W % ludności ogółem	Z ogółem z oczyszczalni		
			mechanicz- nych	biologicznych	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów
PODREGION OPOLSKI (dok.)					
Powiat strzelecki	43562	55,2	–	8914	34648
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Kolonowskie	2789	45,8	–	2789	–
Leśnica	2618	31,0	–	–	2618
Strzelce Opolskie	20430	62,1	–	–	20430
Ujazd	6125	98,5	–	6125	–
Zawadzkie	7220	58,8	–	–	7220
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Izbicko	1300	23,5	–	–	1300
Jemielnica	3080	40,9	–	–	3080
Miasto na prawach powiatu – – Opole	125211	99,6	–	–	125211

^a Na podstawie szacunków.

TABL. 23(38). **KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Typ oczyszczalni			Przepustowość oczyszczalni			Ścieki oczysz- czane ^a w dam ³
	mecha- niczny	biolo- giczny	z pod- wyższo- nym usu- waniem biogenów	mecha- nicznych	biolo- gicznych	z pod- wyższo- nym usu- waniem biogenów	
WOJEWÓDZTWO							
2005	1	41	19	60	52782	163076	36497
2009	3	43	22	248	45999	192550	43620
2010	3	45	23	248	46088	193800	50023
Podregion nyski	1	21	5	113	32659	68500	19706
<i>powiaty:</i>							
Brzeski	1	4	2	113	1850	22000	5991
Kluczborski	–	4	1	–	3075	10000	2363
Namysłowski	–	1	1	–	250	8500	1634
Nyski	–	9	1	–	5534	28000	7395
Prudnicki	–	3	–	–	21950	–	2323
Podregion opolski	2	24	18	135	13429	125300	30317
<i>powiaty:</i>							
Głubczycki	–	9	1	–	4194	6915	2042
Kędzierzyński-kozielski	–	3	3	–	878	20600	4407
Krapkowicki	–	2	2	–	109	22350	1525
Oleski	1	2	4	60	1868	5250	2239
Opolski	1	6	5	75	5230	7685	3253
Strzelecki	–	2	2	–	1150	17500	4236
Miasto na prawach powiatu – – Opole	–	–	1	–	–	45000	12615

^a Łącznie ze ściekami opadowymi i dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi, bez ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach przemysłowych.

DZIAŁ IV ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA

Uwagi metodyczne

Zawarte w tym dziale informacje charakteryzują źródła, rozmiary, strukturę zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego oraz przedsięwzięcia mające na celu ochronę powietrza atmosferycznego przed nadmiernym zanieczyszczeniem. Dotyczy to w szczególności charakterystyki stanu wyposażenia i efektów eksploatacji zainstalowanych w zakładach urządzeń do ochrony powietrza.

Przez **zanieczyszczanie powietrza** rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Przez **źródło emisji zanieczyszczeń powietrza** należy rozumieć miejsce, w którym następuje wprowadzenie (wyemitowanie) do powietrza substancji zanieczyszczających. Źródłami zanieczyszczeń są: zakłady energetyczne (elektrownie i elektrociepłownie), zakłady przemysłowe, kotłownie komunalne, paleniska indywidualne (domowe), środki transportu, źródła wtórne powstałe w wyniku wydalania oraz utylizacji ścieków i odpadów (np. hałdy, wysypiska), rolnictwo (np. rozsiewanie nawozów sztucznych czy stosowanie środków ochrony roślin), a także przemiany i reakcje chemiczne zachodzące w zanieczyszczonej atmosferze oraz źródła naturalne (np. pożary lasów, burze pyłowe, pyły kosmiczne).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i rodzajów zanieczyszczeń (określonych prawnie) może być ustalona albo na drodze pomiarów, albo na drodze obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń charakterystyczne dla procesów technologicznych.

Dane o **emisji z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza** dotyczą zanieczyszczeń wprowadzonych w sposób zorganizowany (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów-kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz w sposób niezorganizowany (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami). Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co m.in. zapewnia zachowanie ciągłości i porównywalności wyników badań. Zbiorowość ta może być powiększona jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Należy podkreślić, że wyniki tego badania nie charakteryzują całkowitej emisji zanieczyszczeń powietrza, lecz dotyczą sektora energetyczno-przemysłowego decydującego o skali i strukturze emisji.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych dotyczy ilości zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych przez dany zakład do atmosfery w ciągu roku i obejmuje: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzy i pozostałe.

Dane dotyczące pyłów pozostałych obejmują Pyły pozostałe ujęte pod pozycją 54 Załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217) oraz szczególnie niebezpieczne zanieczyszczenia pyłowe takie jak chrom, rtęć, ołów, kadm i inne ujęte imiennie w w/w akcie prawnym.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych dotyczy ilości zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje: dwutlenek siarki, tlenki azotu (wyrażone w dwutlenku azotu – NO₂), tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe określone w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych oraz dwutlenku siarki określana jest zazwyczaj metodami pomiarowymi, a w przypadku braku urządzeń pomiarowych dokonuje się oszacowania wielkości emisji. Wielkości emisji pozostałych rodzajów zanieczyszczeń gazowych opierają się przeważnie na ustaleniach szacunkowych, przy czym część sprawozdawców nie jest w stanie dokonać oszacowania wszystkich emitowanych do powietrza i objętych badaniem statystycznym rodzajów zanieczyszczeń. Dane pochodzące z badania GUS mają zatem charakter orientacyjny i niepełny, dają obraz w pewnym stopniu zaniżony w stosunku do rzeczywistych rozmiarów sumarycznej emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Dotyczy to m.in. danych o wielkości emisji **dwutlenku węgla (CO₂)**. Ze względu na to, że wielkość emisji CO₂ charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, prezentowany w publikacji **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia wielkości emisji CO₂**.

Mimo powyższych zastrzeżeń, jednolita metodologia określania emisji poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń i w miarę stabilna w kolejnych latach zbiorowość zakładów pozwala na ogólną ocenę skali zjawisk oraz tendencji i dynamiki zmian zagrożenia atmosfery ze strony głównych przemysłowych i energetycznych źródeł zanieczyszczeń powietrza.

Mając na uwadze niepełną porównywalność danych o emisji zanieczyszczeń między kolejnymi latami, wynikającą m.in. z niewielkich zmian zbiorowości badanych zakładów, zastępowania metod szacunkowych pomiarami, obejmowania przez zakłady kontrolą nowych rodzajów zanieczyszczeń, zmiany w stanach emisji scharakteryzowano odrębnym wskaźnikiem „**saldo: wzrost (+), zmniejszenie (-)**” określonym w warunkach porównywalnych, tj. dla tych samych zakładów i zanieczyszczeń obliczonych według tych samych metod. Uwzględnia on zatem rzeczywiste zmiany w wielkościach emisji spowodowane oddaniem do użytku inwestycji ochrony powietrza, wykonaniem remontów lub modernizacji urządzeń i instalacji oczyszczających, zmianami wielkości produkcji i procesów technologicznych, zmianami ilości i jakości zużytego paliwa i innymi czynnikami.

Dane dotyczące **emisji metali ciężkich** zostały oszacowane w oparciu o wskaźniki emisji i dane o wielkości produkcji i zużyciu materiałów według poszczególnych rodzajów działalności, zgodnie z systematyką SNAP97 oraz NFR.

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz przez zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Źródła zanieczyszczeń są obowiązane prawnie do stosowania metod, technologii i środków technicznych chroniących powietrze przed zanieczyszczeniem.

Dane o **ilości zatrzymanych i zneutralizowanych zanieczyszczeń** pyłowych oraz gazowych (według rodzajów) obrazują rozmiary zanieczyszczeń zredukowanych w urządzeniach do ochrony powietrza, zainstalowanych w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery.

Skuteczność działania urządzeń oczyszczających, określana jako **stopień redukcji zanieczyszczeń**, jest wielkością charakterystyczną dla urządzeń i wskazuje, jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzonego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. Wskaźnik ten wyraża się procentowym stosunkiem ilości zanieczyszczenia zatrzymanego do ilości zanieczyszczenia wytworzonego, tj.: zatrzymanego i wyemitowanego. Wartość tego wskaźnika może wahać się od 0 do 100%. Im bliższa jest 100%, tym większy jest potencjał ochronny danego źródła zanieczyszczeń.

Dane o **emitorach** na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza przedstawiają ilość oraz udział emitorów w ogólnej emisji zorganizowanej z podziałem według ich wysokości.

TABL. 1(39). **ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2005	2009	2010	2005	2009	2010
	zakłady emitujące zanieczyszczenia								
	pyłowe			Gazowe					
				bez dwutlenku węgla			z dwutlenkiem węgla		
OGÓŁEM	78	73	75	89	86	88	93	90	92
Emisja zanieczyszczeń w t/r:									
25 i mniej	53	52	56	41	40	40	8	8	8
26 – 100	17	15	12	17	17	19	3	6	3
101– 500	6	5	6	21	19	16	15	11	15
501– 1000	2	1	1	4	1	5	7	9	7
1001– 2000	–	–	–	2	3	2	7	10	10
2001– 5000	–	–	–	1	2	2	12	11	10
5001–10000	–	–	–	2	2	1	10	9	11
10001–20000	–	–	–	1	2	3	5	5	6
20001–50000	–	–	–	–	–	–	13	8	10
50001 i więcej	–	–	–	–	–	–	13	13	12

TABL. 2(40). **ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zakłady posiadające		Zakłady nieposiadające			
		urządzenia do redukcji zanieczyszczeń		wyników pomiarów			określonej emisji dopuszczalnej
		pyłowych	gazowych	emisji		imisji	
				pyłów	gazów		
WOJEWÓDZTWO							
2005	94	49	3	36	38	83	16
2009	92	54	5	33	36	85	22
2010	93	53	5	37	37	88	23
Podregion nyski	38	19	–	16	16	38	11
powiaty:							
Brzeski	10	7	–	3	3	10	3
Kluczborski	9	4	–	4	5	9	3
Namysłowski	5	2	–	2	2	5	1
Nyski	9	3	–	5	4	9	1
Prudnicki	5	3	–	2	2	5	3
Podregion opolski	55	34	5	21	21	50	12
powiaty:							
Głubczycki	3	2	–	2	2	2	2
Kędzierzyńsko-kozielski ...	12	5	3	4	3	9	–
Krapkowicki	9	5	1	3	3	8	3
Oleski	8	4	–	3	4	8	1
Opolski	11	8	1	5	5	11	3
Strzelecki	4	3	–	1	1	4	–
Miasto na prawach powiatu – Opole	8	7	–	3	3	8	3

TABL. 3(41). **EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
	w tonach		
Emisja zanieczyszczeń pyłowych:			
Ogółem	3821	3064	2689
w tym:			
ze spalania paliw	2753	1856	1687
cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych	398	719	511
krzemowe	36	13	10
nawozów sztucznych	281	216	177
węglowo-grafitowe, sadza	45	34	28
Na 1 km ² powierzchni ogólnej	0,4	0,3	0,3
Emisja zanieczyszczeń gazowych:			
Ogółem	13272882	13805821	13736434
w tym:			
dwutlenek siarki	12290	12410	12423
tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	20894	22680	21466
tlenek węgla	17343	22120	27641
dwutlenek węgla	13221088	13744437	13670270
Na 1 km ² powierzchni ogólnej	1410,2	1466,8	1459,5
w tym:			
dwutlenek siarki	1,3	1,3	1,3
tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	2,2	2,4	2,3
tlenek węgla	1,8	2,4	2,9
dwutlenek węgla	1404,7	1460,3	1452,4

TABL. 4(42). **EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG RODZAJU SUBSTANCJI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
	w tonach		
OGÓLEM	13276703	13808832	13739115
Aldehydy alifatyczne i ich pochodne	8	12	15
Alkohole alifatyczne i ich pochodne	86	120	125
Amoniak	427	550	546
Benzen	9	2	2
Dwutlenek siarki	12290	12410	12423
Dwutlenek węgla	13221088	13744437	13670270
Ketony i ich pochodne	21	30	8
Metan	17	1543	1978

TABL. 4(42). **EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG RODZAJU SUBSTANCJI (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
	w tonach		
Pyły cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych	398	719	511
Pyły krzemowe (powyżej 30% wolnej krzemionki)	36	13	10
Pyły nawozów sztucznych	281	216	177
Pyły węglowo-grafitowe, sadza	45	34	28
Pyły ze spalania paliw	2753	1856	1687
Pyły pozostałe	307	222	276
Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	20894	22680	21466
Tlenek węgla	17343	22120	27641
Węglowodory alifatyczne i ich pochodne ^a	415	185	178
Węglowodory pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne	141	69	62
Pozostałe wyżej niewymienione	144	1614	1712

a Z wyjątkiem wymienionych w innych grupach.

TABL. 5(43). **EMISJA METALI CIĘŻKICH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
	w kilogramach		
Arsen	5	1	2
Chrom	38	156	110
Cyna	509	91	91
Cynk	32	179	133
Kadm	39	42	64
Kobalt	1	3	2
Mangan	12	78	106
Nikiel	5	56	48
Ołów	106	221	129
Rtęć	2	14	15

TABL. 6(44). **ZMIANY^a EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
	wzrost (+) lub zmniejszenie (-) w t/r		
Zanieczyszczenia pyłowe	-578	-39	-375
w tym:			
Pyły ze spalania paliw	-572	-17	-169
Pyły cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych	-40	+130	-208
Zanieczyszczenia gazowe	-449022	-464813	-69387
w tym:			
Dwutlenek węgla	-448121	-466425	-74167
Dwutlenek siarki	-216	-84	+13

a W stosunku do stanu na koniec roku poprzedniego w warunkach porównywalnych, tj. dla tych samych zakładów i rodzajów zanieczyszczeń obliczonych według tych samych metod.

TABL. 7(45). **EMITORY NA TERENIE ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Liczba emitorów ogółem	2051	2108	2041
o wysokości:			
Do 50 m	1979	2026	1957
51–99 m	53	62	65
Od 100 m	19	20	19
Emisja zanieczyszczeń w tys. t/r:			
pyłowych z emitorów o wysokości:			
Do 50 m	1,5	1,4	1,3
51–99 m	0,9	0,7	0,8
Od 100 m	1,4	0,9	0,6
gazowych z emitorów o wysokości:			
Do 50 m	1571,2	1405,7	1436,0
51–99 m	1669,9	1760,4	2061,3
Od 100 m	10030,0	10636,9	10234,3

TABL. 8(46). **WYPOSAŻENIE ZAKŁADÓW W PODSTAWOWE URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
Stan w dniu 31 XII

URZĄDZENIA		Ogółem		Urządzenia o skuteczności					
		w szt.	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h	niskiej		średniej		wysokiej	
				w szt.	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h	w szt.	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h	w szt.	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h
Cyklony	2005	190	3326	28	200	58	694	104	2432
	2009	246	4703	84	995	60	1498	102	2210
	2010	241	4295	103	977	58	1464	80	1854
Multicyklony	2005	26	631	3	9	14	259	9	363
	2009	42	1014	21	213	11	262	10	539
	2010	43	961	22	225	11	197	10	539
Filtry tkaninowe	2005	239	5289	11	198	28	2157	200	2934
	2009	299	6858	18	145	29	369	252	6344
	2010	304	6454	19	148	32	388	253	5918
Elektrofiltry	2005	22	8592	–	–	–	–	22	8592
	2009	24	8223	–	–	2	181	22	8042
	2010	26	8406	–	–	–	–	26	8406
Urządzenia mokre	2005	98	9801	52	1761	24	269	22	7771
	2009	89	12134	47	1634	23	2607	19	7893
	2010	80	11974	39	854	22	3259	19	7861

TABL. 9(47). **ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG STOPNIA REDUKCJI WYTWORZONYCH ZANIECZYSZCZEŃ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Zakłady emitujące zanieczyszczenia pyłowe ogółem	78	73	75
Posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	49	54	53
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %	99,6	99,9	99,9
Nieposiadające urządzeń do redukcji zanieczyszczeń	29	19	22
Nieposiadające wyników pomiarów emisji	36	33	37
Zakłady emitujące zanieczyszczenia gazowe ogółem	93	90	92
Posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	3	5	5
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %	62,2	64,8	71,2
Nieposiadające urządzeń do redukcji zanieczyszczeń	90	85	87
Nieposiadające wyników pomiarów emisji	38	36	37
Posiadające zagospodarowaną strefę ochronną	1	-	16

TABL. 10(48). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA^a WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń							Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji w % zanieczyszczeń wytworzonych	
	pyłowych		gazowych						
	ogółem	w tym ze spalania paliw	ogółem	w tym				pyłowych	gazowych ^c
				dwu-tlenku siarki	tlenków azotu ^b	tlenku węgla	dwu-tlenku węgla		
w tysiącach ton									
WOJEWÓDZTWO	2,7	1,7	13736,4	12,4	21,5	27,6	13670,3	99,9	71,2
Podregion nyski	0,5	0,4	343,2	1,5	0,4	1,5	339,5	86,2	x
powiaty:									
Brzeski	0,1	0,1	112,7	0,6	0,1	0,2	111,6	87,9	x
Kluczborski	0,1	0,1	54,6	0,2	0,1	0,1	54,1	84,3	x
Namysłowski	0,1	0,1	25,7	0,1	0,0	0,2	25,4	82,7	x
Nyski	0,1	0,1	113,9	0,5	0,1	0,9	112,2	87,9	x
Prudnicki	0,0	0,0	36,4	0,2	0,0	0,1	36,1	82,9	x
Podregion opolski	2,2	1,3	13393,3	10,9	21,0	26,2	13330,8	99,9	72,3
powiaty:									
Głubczycki	0,2	0,2	11,4	0,1	0,1	0,4	10,9	70,1	x
Kędzierzyńsko-kozielski	0,6	0,4	1442,8	3,1	3,7	3,1	1431,0	99,4	49,6
Krapkowicki	0,5	0,1	4150,2	1,8	5,7	17,0	4125,5	100,0	81,2
Oleski	0,1	0,0	23,2	0,0	0,1	0,2	22,8	43,9	x
Opolski	0,6	0,4	7164,0	5,0	10,7	3,4	7144,8	99,9	69,9
Strzelecki	0,0	0,0	43,3	0,1	0,1	0,0	43,0	90,2	x
Miasto na prawach powiatu – Opole	0,2	0,1	558,3	0,7	0,8	2,0	552,8	99,8	x

^a Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. ^b W przeliczeniu na NO₂. ^c Bez dwutlenku węgla.

DZIAŁ V OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Uwagi metodyczne

W dziale zawarto statystyczną charakterystykę zagadnień dotyczących obszarów i obiektów objętych ochroną prawną, stanu zasobów leśnych oraz zagrożeń środowiska leśnego, a także terenów zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej.

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych; siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; krajobrazu; zieleni w miastach i wsiach; zadrzewień.

Różnorodność biologiczna (bioróżnorodność) to zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów.

Ochrona krajobrazowa oznacza zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu.

Ochrona ścisła oznacza całkowite i trwałe zaniechanie bezpośredniej ingerencji człowieka w stan ekosystemów, tworów i składników przyrody oraz w przebieg procesów przyrodniczych na obszarach objętych ochroną, a w przypadku gatunków – całoroczną ochronę należących do nich osobników i stadiów ich rozwoju.

Ochrona częściowa oznacza ochronę gatunków roślin, zwierząt i grzybów dopuszczającą możliwość redukcji liczebności populacji oraz pozyskiwania osobników tych gatunków lub ich części.

Otulina to strefa ochronna granicząca z formą ochrony przyrody i wyznaczona indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Formami ochrony przyrody są:

- parki narodowe;
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Uznanie obszaru za rezerwat następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

W zestawieniach tabelarycznych przyjęto klasyfikację rezerwatów zgodnie z dotychczas stosowanym ich podziałem na 9 typów, opracowanym przez Z. Czubińskiego.

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa.

Sieć obszarów Natura 2000 to spójna funkcjonalnie Europejska Sieć Ekologiczna, utworzona w celu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej. Podstawą prawną utworzenia sieci obszarów Natura 2000 są dwa akty prawne: Dyrektywa Rady 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana Dyrektywą Ptasią) oraz Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana Dyrektywą Siedliskową). Przewidują one stworzenie systemu obszarów połączonych korytarzami ekologicznymi, czyli fragmentami krajobrazu zagospodarowanymi w sposób umożliwiający migrację, rozprzestrzenianie i wymianę puli genetycznej gatunków. Zadaniem sieci jest utrzymanie różnorodności biologicznej przez ochronę nie tylko najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, ale też najbardziej typowych, wciąż jeszcze powszechnych układów przyrodniczych charakterystycznych dla regionów biogeograficznych (np. alpejskiego, atlantyckiego, kontynentalnego). Jej tworzenie jest obowiązkiem każdego kraju członkowskiego UE, a wybór sposobu ochrony poszczególnych elementów sieci pozostawia się danemu państwu.

Głównym celem funkcjonowania Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie we właściwym stanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Drugim jej celem jest ochrona różnorodności biologicznej jako czynnika niezbędnego i wspierającego działalność człowieka.

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- **obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO)** to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, w granicach których mają one korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju.
- **specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO)** to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków.
- **obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW)** to projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Unii Europejskiej, zatwierdzone przez Komisję Europejską w drodze decyzji.

Obszar Natura 2000 może obejmować swym zasięgiem część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami przyrody. Wyznaczenie obszaru Natura 2000, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi oraz z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy.

Stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Ustanowienie stanowiska dokumentacyjnego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Ustanowienie użytku ekologicznego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Zespołami przyrodniczo–krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Ustanowienie zespołu przyrodniczo–krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Tereny zieleni to tereny wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie lub miast, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, a także zieleń towarzyszącą ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowym i przemysłowym.

Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, ławki, place zabaw itp. Do powierzchni parków wliczane są również wody znajdujące się na terenie tych obiektów (np. stawy) oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego.

Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek (np. występują alejki z ławkami, place zabaw itp.). Do tej kategorii obiektów należy zaliczyć również zieleń przy budynkach użyteczności publicznej (o ile udostępniona jest do użytku powszechnego), pomnikach itp., bulwary i promenady oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego. Zieleńce mogą tworzyć kompozycje zieleni niskiej (trawniki, kwietniki) towarzyszące obiektom architektonicznym oraz tworzyć kompozycje zieleni miejskiej o charakterze parkowym, z elementami nasadzeń drzew i krzewów.

Przez **zieleń uliczną** rozumie się pasy zieleni (drzewa i krzewy lub ich skupiska wraz z pozostałymi składnikami szaty roślinnej) wzdłuż dróg, ulic, ciągów komunikacji miejskiej itp.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Do **powierzchni gruntów leśnych, w rozumieniu ustawy o lasach**, zalicza się grunty:

- 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona) lub przejściowo jej pozbawione (powierzchnia niezalesiona). Są to grunty przeznaczone do produkcji lub stanowiące rezerwy przyrody, wchodzące w skład parków narodowych lub wpisane do rejestrów zabytków. Są one definiowane określeniem „**powierzchnia lasów**”;
- 2) związane z gospodarką leśną, zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Powierzchnia zalesiona obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybko rosnących.

Powierzchnia niezalesiona obejmuje grunty:

- znajdujące się w produkcji ubocznej (np. plantacje choinek, poletka łowieckie),
- przejściowo pozbawione drzewostanu i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach (tj. zręby, halizny, płazowiny),
- przewidziane do objęcia ochroną prawną (np. śródleśne oczka wodne, hale, połoniny),
- przeznaczone do wyłączenia z produkcji grunty leśne wylesione (np. zalewiska i zapadliska na obszarze szkód górniczych).

Zręby są to grunty leśne pozbawione drzewostanu w okresie ostatnich 2 lat.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty leśne pokryte drzewostanem II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie (z wyjątkiem klasy odnowienia i do odnowienia).

Przestoje są to drzewa od II klasy wieku wzwyż na gruntach leśnych niezalesionych i w uprawach nie zaliczane do składu gatunkowego oraz drzewa powyżej II klasy wieku rozmieszczone pojedynczo lub grupami w drzewostanach i przeznaczone do usunięcia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu, w których co najmniej 50% powierzchni (w przypadku rębni złożonych – 30%) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych ze względu na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględного warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Grubizna jest to drewno okrągłe wielkowymiarowe i średniowymiarowe. Drewno wielkowymiarowe jest to drewno o średnicy górnej od 14 cm (bez kory) mierzone w pojedynczych sztukach. Drewno średniowymiarowe jest to drewno o średnicy (mierzonej bez kory): górnej od 5 cm wzwyż i dolnej do 24 cm – mierzone w pojedynczych sztukach, w sztukach grupowo i stosach. Drewno małowymiarowe (drobnica) to drewno okrągłe o średnicy dolnej do 5 cm (bez kory) mierzone w sztukach grupowo lub w stosach.

Odnowienie lasu polega na zakładaniu młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego.

Zalesienia polegają na zakładaniu drzewostanów na gruntach pozostających dotychczas poza uprawą leśną (nie zaliczone do powierzchni leśnej).

Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Lasy ochronne (lasy szczególnie chronione) to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na spełniane funkcje. Za lasy ochronne mogą być uznane lasy, które ochronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem; powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin; chronią brzegi wód przed obrywaniem się, a źródła rzek przed zasypaniem; ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków; stanowią drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu; stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej; mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa; są położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców; w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk; w strefie górnej granicy lasów.

TABL. 1(49). **OBIEKTY I OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
OGÓLEM^a:			
powierzchnia w ha	255463,0	257063,6	256261,4
w % powierzchni województwa	27,1	27,3	27,2
na 1 mieszkańca w m ²	2439	2493	2491
Rezerваты przyrody:			
liczba obiektów	35	35	35
powierzchnia w ha	801,6	811,9	893,1
Parki krajobrazowe ^{bc} :			
liczba obiektów	3	3	3
powierzchnia w ha	62403,0	62407,1	61689,0
Obszary chronionego krajobrazu ^c :			
liczba obiektów	8	9	9
powierzchnia w ha	189207,3	189817,4	189628,3
Stanowiska dokumentacyjne:			
liczba obiektów	3	9	9
powierzchnia w ha	2,7	19,1	19,1
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:			
liczba obiektów	14	20	20
powierzchnia w ha	2583,5	3322,4	3322,4
Użytki ekologiczne:			
liczba obiektów	92	94	96
powierzchnia w ha	464,9	685,7	709,5

a Bez obszarów Natura 2000. b Bez otuliny. c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

TABL. 2(50). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obszary prawnie chronione							Pomniki przyrody
	ogółem		w tym					
	w ha	w % powierzchni ogólnej	rezerваты przyrody	parki krajobrazowe ^{bc}	obszary chronionego krajobrazu ^c	użytki ekologiczne	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	
WOJEWÓDZTWO	256261,4	27,2	893,1	61689,0	189628,3	709,5	3322,4	641
PODREGION NYSKI	104648,9	24,5	450,9	28412,0	74674,1	379,8	713,6	265
Powiat brzeski	14148,8	16,2	241,9	9017,8	3920,4	240,9	709,3	115
Brzeg	–	x	–	–	–	–	–	24
Grodków	460,5	1,6	105,4	–	350,0	5,1	–	19
Lewin Brzeski	2870,1	18,0	–	549,6	1356,9	235,8	709,3	62
Lubsza	10801,4	50,8	119,7	8468,2	2213,5	–	–	10
Olszanka	16,8	0,2	16,8	–	–	–	–	–

a Bez obszarów Natura 2000. b Bez otuliny. c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

TABL. 2(50). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obszary prawnie chronione							Pomniki przyrody
	ogółem		w tym					
	w ha	w % powierzchni ogólnej	rezerwaty przyrody	parki krajobrazowe ^{bc}	obszary chronionego krajobrazu ^c	użytki ekologiczne	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	
PODREGION NYSKI (dok.)								
Powiat kluczborski	30921,4	36,3	111,1	2842,5	27913,6	54,2	–	54
Byczyna	31,8	0,2	–	–	–	31,8	–	8
Kluczbork	4967,7	22,9	21,8	1632,0	3313,9	–	–	15
Lasowice Wielkie	20880,6	98,9	65,8	11,3	20781,1	22,4	–	21
Wołczyn	5041,3	20,9	23,5	1199,2	3818,6	–	–	10
Powiat namysłowski	34873,5	46,6	–	11735,7	23085,9	47,6	4,3	30
Domaszowice	5751,4	50,4	–	–	5751,4	–	–	6
Namysłów	12400,0	42,7	–	–	12371,0	24,7	4,3	14
Pokój	12138,0	91,3	–	9164,5	2950,6	22,9	–	4
Świerczów	4584,1	41,5	–	2571,2	2012,9	–	–	6
Powiat nyski	23048,7	18,8	94,4	3163,0	19754,2	37,1	–	50
Głucholazy	3250,0	19,3	87,0	3163,0	–	–	–	6
Kamiennik	–	x	–	–	–	–	–	4
Korfantów	4262,9	23,7	6,6	–	4222,1	34,2	–	4
Łambinowice	3749,7	30,3	–	–	3746,8	2,9	–	9
Nysa	3190,7	14,7	0,8	–	3189,9	–	–	11
Otmuchów	6627,0	35,4	–	–	6627,0	–	–	10
Paczków	1968,4	24,6	–	–	1968,4	–	–	1
Pakośławice	–	x	–	–	–	–	–	1
Skoroszyce	–	x	–	–	–	–	–	4
Powiat prudnicki	1656,5	2,9	3,5	1653,0	–	–	–	16
Biała	3,5	0,0	3,5	–	–	–	–	2
Głogówek	–	x	–	–	–	–	–	10
Lubrza	202,0	2,4	–	202,0	–	–	–	1
Prudnik	1451,0	11,9	–	1451,0	–	–	–	3
PODREGION OPOLSKI	151612,5	29,5	442,2	33277,0	114954,2	329,7	2608,8	376
Powiat głubczycki ...	8415,5	12,5	93,4	–	8322,1	–	–	9
Baborów	196,9	1,7	–	–	196,9	–	–	1
Branice	104,7	0,9	–	–	104,7	–	–	–
Głubczyce	8020,5	27,2	–	–	8020,5	–	–	6
Kietrz	93,4	0,7	93,4	–	–	–	–	2
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	4658,0	7,5	–	–	4636,7	21,3	–	73
Kędzierzyn-Koźle	4,5	0,0	–	–	–	4,5	–	37
Bierawa	14,0	0,1	–	–	–	14,0	–	33
Cisek	393,9	5,5	–	–	393,9	–	–	–
Pawłowiczki	1687,9	11,0	–	–	1687,9	–	–	1
Polska Cerekiew	2028,9	33,7	–	–	2028,9	–	–	–
Reńska Wieś	528,8	5,4	–	–	526,0	2,8	–	2

a Bez obszarów Natura 2000. b Bez otuliny. c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

TABL. 2(50). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obszary prawnie chronione							Pomniki przyrody
	ogółem		w tym					
	w ha	w % powierzchni ogólnej	rezerваты przyrody	parki krajobrazowe ^{bc}	obszary chronionego krajobrazu ^c	użytki ekologiczne	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	
PODREGION OPOLSKI (dok.)								
Powiat krapkowicki	9380,4	21,2	61,1	1113,8	8184,3	21,2	–	37
Gogolin	96,3	1,0	13,6	82,7	–	–	–	4
Krapkowice	1702,0	17,5	–	–	1702,0	–	–	19
Strzeleczyki	6408,3	54,6	–	–	6408,3	–	–	12
Walce	21,2	0,3	–	–	–	21,2	–	–
Zdzieszowice	1152,6	20,1	47,5	1031,1	74,0	–	–	2
Powiat oleski	8754,3	9,0	–	–	8686,6	31,9	35,8	37
Dobrodzień	20,5	0,1	–	–	–	–	20,5	2
Gorzów Śląski	19,3	0,1	–	–	–	19,3	–	4
Olesno	19,4	0,1	–	–	–	4,1	15,3	4
Praszka	0,8	0,0	–	–	–	0,8	–	–
Radłów	0,9	0,0	–	–	–	0,9	–	3
Rudniki	357,3	3,6	–	–	353,0	4,3	–	15
Zębowice	8336,1	87,2	–	–	8333,6	2,5	–	9
Powiat opolski	88275,4	55,6	122,0	28258,3	59677,1	27,9	189,5	144
Chrzastowice	3977,0	48,3	18,4	–	3953,4	5,2	–	41
Dąbrowa	4056,1	31,0	36,8	124,8	3894,5	–	–	1
Dobrzeń Wielki	569,9	6,3	–	569,9	–	–	–	2
Komprachcice	1205,0	21,6	–	–	1205,0	–	–	–
Łubniany	3574,3	28,4	–	2734,3	837,3	2,7	–	6
Murów	13768,5	86,0	–	13768,5	–	–	–	11
Niemodlin	11300,8	61,7	–	–	11103,5	7,8	189,5	23
Ozimek	10628,4	84,6	–	–	10626,0	1,8	–	5
Popielów	11070,4	63,1	–	11060,8	–	9,6	–	24
Prószków	6060,0	50,1	29,0	–	6031,0	–	–	3
Tarnów Opolski	217,0	2,7	–	–	217,0	–	–	–
Tułowice	8113,0	99,9	37,8	–	8075,2	–	–	16
Turawa	13735,0	79,8	–	–	13734,2	0,8	–	12
Powiat strzelecki	32100,0	43,1	165,7	3904,9	25447,4	198,5	2383,5	52
Izbicko	2728,0	32,3	–	–	2728,0	–	–	2
Jemielnica	7596,0	66,9	–	–	7141,4	39,2	415,4	13
Kolonowskie	6163,6	73,8	–	–	5236,8	72,1	854,7	8
Leśnica	3257,2	34,4	54,6	3202,6	–	–	–	3
Strzelce Opolskie	6121,8	30,2	42,2	352,6	5727,0	–	–	12
Ujazd	418,6	5,0	68,9	349,7	–	–	–	1
Zawadzkie	5814,8	70,8	–	–	4614,2	87,2	1113,4	13
Miasto na prawach powiatu – Opole	28,9	0,3	–	–	–	28,9	–	24

^a Bez obszarów Natura 2000. ^b Bez otuliny. ^c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

TABL. 3(51). REZERWATY PRZYRODY
Stan w dniu 31 XII

LATA REZERWATY PRZYRODY	Obiekty	Powierzchnia w ha			
		ogółem	w tym lasy	przeciętna 1 obiektu	z ogółem pod ochroną ścisłą
OGÓLEM 2005	35	801,6	682,1	22,9	5,9
..... 2009	35	811,9	687,5	23,2	5,1
..... 2010	35	893,1	768,7	25,5	–
Faunistyczne	–	–	–	x	–
Krajobrazowe	–	–	–	x	–
Leśne	26	715,1	714,3	27,5	–
Torfowiskowe	2	74,6	–	37,3	–
Florystyczne	3	85,8	54,4	28,6	–
Wodne	–	–	–	x	–
Przyrody nieożywionej	2	11,7	–	5,9	–
Stepowe	2	5,9	–	3,0	–
Słonoroślowe	–	–	–	x	–

TABL. 4.(52) REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG POŁOŻENIA W 2010 R.
Stan w dniu 31 XII

REZERWATY PRZYRODY LOKALIZACJA	Rok utworzenia	Powierzchnia w ha	Typ	Cel ochrony
Przyłęk ..... Powiat nyski	1952	0,8	leśny	Zachowanie fragmentu lasu mieszanego o cechach zespołu naturalnego.
Góra Gipsowa ..... Powiat głubczycki	1958	0,8	stepowy	Zachowanie naturalnego zbiorowiska roślinności stepowej występującej na jednym z nielicznych stanowisk w tej części kraju.
Lubsza ..... Powiat brzeski	1958	15,9	leśny	Zachowanie pozostałości naturalnego lasu mieszanego z udziałem buka i dębu.
Płużnica ..... Powiat strzelecki	1957	3,2	leśny	Zachowanie fragmentu lasu mieszanego o charakterze naturalnym.
Staw Nowokuźnicki ..... Powiat opolski	1957	20,0	florystyczny	Zachowanie stanowisk rzadkich roślin wodnych, a w szczególności gatunku kotewki orzecha wodnego oraz ptaków wodnych i błotnych.
Kamień Śląski ..... Powiat krapkowicki	1958	13,6	leśny	Zachowanie fragmentu lasu mieszanego ze stanowiskiem jarząbka brekini.
Leśna Woda ..... Powiat brzeski	1958	15,7	leśny	Zachowanie fragmentu lasu mieszanego naturalnego pochodzenia.
Przysiecz ..... Powiat opolski	1958	3,1	leśny	Zachowanie pozostałości starodrzewia modrzewia sudeckiego naturalnego pochodzenia.

TABL. 4. (52) **REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG POŁOŻENIA W 2010 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

REZERWATY PRZYRODY LOKALIZACJA	Rok utworzenia	Powierz- chnia w ha	Typ	Cel ochrony
Smolnik ..... Powiat kluczborski	1958	24,9	florystyczny	Zachowanie zbiornika wodnego ze stanowiskami roślin chronionych oraz fragmentu przylegającego lasu o charakterze naturalnym.
Błok ..... Powiat nyski	1959	6,6	leśny	Zachowanie boru świeżego naturalnego pochodzenia stanowiącego pozostałość dawnej Puszczy Niemodlińskiej.
Jeleni Dwór ..... Powiat prudnicki	1959	3,5	leśny	Zachowanie fragmentu lasu mieszanego naturalnego pochodzenia stanowiącego pozostałość dawnej Puszczy Niemodlińskiej.
Ligota Dolna ..... Powiat strzelecki	1959	5,1	stepowy	Zachowanie roślinności kserotermicznej z rzadkimi gatunkami roślin.
Komorзно ..... Powiat kluczborski	1969	3,7	leśny	Zachowanie fragmentu buczyny niżowej.
Bażany ..... Powiat kluczborski	1969	21,8	leśny	Zachowanie rosnącego na wydmach naturalnego boru sosnowego ze stanowiskiem jałowca pospolitego.
Jaśkowice ..... Powiat opolski	1969	5,9	leśny	Zachowanie fragmentu lasu mieszanego z udziałem modrzewia sudeckiego oraz dębów bezszypułkowego i szypułkowego.
Krzywiczyny ..... Powiat kluczborski	1969	19,8	leśny	Zachowanie fragmentu lasu mieszanego z domieszką jodły na krańcach jej północnego zasięgu na Śląsku.
Przylesie ..... Powiat brzeski	1969	16,8	leśny	Zachowanie fragmentów drzewostanów naturalnego pochodzenia tworzących leśne formy przejściowe od grądu do olsu.
Rogalice ..... Powiat brzeski	1969	6,1	leśny	Zachowanie drzewostanu olszy czarnej naturalnego pochodzenia.
Góra Św. Anny ..... Powiat strzelecki	1972	2,7	przyrody nieożywio- nej	Zachowanie rzadkich profili oraz zjawisk geologicznych.
Boże Oko ..... Powiat strzelecki	1997	68,9	leśny	Zachowanie lasu świeżego z licznie występującym ponad 100-letnim bukiem.
Grafik ..... Powiat strzelecki	1997	27,4	leśny	Zachowanie lasu bukowego o charakterze naturalnym z udziałem licznych drzew pomnikowych.
Lesisko ..... Powiat krapkowicki	1997	47,5	leśny	Zachowanie fragmentu buczyny sudeckiej z udziałem starych dębów i modrzewi.
Cicha Dolina ..... Powiat nyski	1999	56,9	leśny	Zachowanie fragmentu lasu mieszanego górskiego o zróżnicowanej strukturze wiekowej i gatunkowej oraz dobrze wykształconego drzewostanu bukowego.
Nad Białką ..... Powiat nyski	1999	9,0	przyrody nieożywio- nej	Zachowanie walorów krajobrazowych i geologicznych przełomu rzeki Białej Głuchotaskiej ze śladami po eksploatacji złota z XII – XIII wieku.
Las Bukowy ..... Powiat nyski	1999	21,1	leśny	Zachowanie drzewostanu o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

TABL. 4.(52) REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG POŁOŻENIA W 2010 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII

REZERWATY PRZYRODY LOKALIZACJA	Rok utworzenia	Powierz- chnia w ha	Typ	Cel ochrony
Dębina ..... Powiat brzeski	2000	61,1	leśny	Zachowanie fragmentu Puszczy Niemo- dlińskiej ze zbiorowiskami łągowymi i łągowymi o cechach naturalnych.
Kokorycz ..... Powiat brzeski	2000	44,3	leśny	Zachowanie fragmentu Puszczy Niemo- dlińskiej ze zbiorowiskami łągowymi o cechach naturalnych.
Tęczynów ..... Powiat strzelecki	2000	33,9	leśny	Zachowanie drzewostanu buczyny niżo- wej i łągu subkontynentalnego z rzad- kimi i chronionymi gatunkami runa.
Rozumice ..... Powiat głubczycki	2000	92,6	leśny	Zachowanie zbiorowisk leśnych o ce- chach naturalnych z licznymi gatunkami chronionymi i rzadkimi.
Biesiec ..... Powiat strzelecki	2001	24,5	leśny	Zachowanie zbiorowiska lasu bukowego z rzadkimi i podlegającymi ochronie prawnej gatunkami roślin.
Kamieniec ..... Powiat kluczborski	2001	40,9	florystyczny	Zachowanie dobrze wykształconych zbio- rowisk leśnych, torfowiskowych i wod- nych.
Prądy ..... Powiat opolski	2001	36,8	torfowisko- wy	Zachowanie ekosystemu torfowiska.
Złote Bagna ..... Powiat opolski	2001	37,8	torfowisko- wy	Zachowanie ekosystemu torfowiska.
Srebrne Źródła ..... Powiat opolski	2005	18,4	leśny	Zachowanie dobrze wykształconych zbio- rowisk leśnych: łągowych i łągowych oraz obszaru źródłiska dopływu rzeki Jemielnica.
Barucice ..... Powiat brzeski	2010	82,1	leśny	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dobrze wykształconych zbiorowisk leśnych: łągowych i łągo- wych z rzadkimi i podlegającymi ochronie prawnej gatunkami roślin.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu.

TABL. 5.(53) PARKI KRAJOBRAZOWE^a WEDŁUG POŁOŻENIA W 2010 R.
Stan w dniu 31 XII

PARKI KRAJOBRAZOWE LOKALIZACJA	Rok utworzenia	Powierz- chnia w ha	Cel ochrony
Góra Św. Anny ..... Powiaty: krapkowicki, strzelecki	1989	5051,0	Ochrona i zachowanie walorów krajobrazowo- przyrodniczych zachodniego krańca Wyżyny Śląskiej, zwanego Garbem Chełmu, wyróżniają- cego się szczególnymi wartościami historyczny- mi i kulturowymi oraz o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych.
Góry Opawskie ..... Powiaty: nyski, prudnicki	1989	4903,0	Ochrona i zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych i przyrodniczych przygranicznej części Gór Opawskich z przełomami Złotego Potoku i Białej Głuchołaskiej.
Stobrawski ..... Powiaty: brzeski, namysłowski, kluczborski, opolski	1999	52636,5	Ochrona i zachowanie mozaikowych ekosys- temów leśnych, łąkowych i wodnych z licznymi kompleksami stawów rybnych w dolinach rzek: Budkowiczanki, Stobrawy i Brynicy.

^a Bez otuliny.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu.

TABL. 6(54). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII

LATA PARKI KRAJOBRAZOWE	Powierzchnia							strefy ochronnej
	parku krajobrazowego						z ogółem rezerwa- tów i po- zostałych form ochrony przyrody	
	ogółem		w tym według kategorii gruntu:			w hektarach		
	w ha	w % powierz- chni ogólnej woje- wództwa	lasów	użytków rolnych	wód			
OGÓŁEM	2005	62590,5	6,7	45745,0	14783,9	895,5	187,5	11407,0
	2009	62590,5	6,7	45745,0	14783,9	895,5	183,4	11407,0
	2010	62590,5	6,7	45745,0	14783,9	895,5	901,5	11407,0
Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych:								
Góra Świętej Anny		5051,0	0,5	1030,0	3553,0	46,0	32,3	6374,0
Góry Opawskie		4903,0	0,5	3157,0	1230,0	60,0	87,0	5033,0
Stobrawski		52636,5	5,6	41558,0	10000,9	789,5	782,2	–

TABL. 7(55). **OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU WEDŁUG POŁOŻENIA W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU LOKALIZACJA	Rok utworzenia	Powierz- chnia w ha	Cel ochrony
Lasy Stobrawsko-Turawskie	1989	118367,0	Zachowanie rozległych kompleksów leśnych i obszarów zlewniowych z licznymi stawami hodowlanymi, zajmującymi dość znaczną powierzchnię terenu.
Powiaty: namysłowski, kluczborski, opolski, brzeski, strzelecki, oleski			
Bory Niemodlińskie	1989	48189,0	Zachowanie zwartej kompleksu borów i borów mieszanych dawnej Puszczy Śląskiej z licznymi zbiorowiskami torfowiskowymi i kompleksami stawów rybnych.
Powiaty: opolski, krapkowicki, nyski, prudnicki, brzeski			
Otmuchowsko-Nyski	1989	11785,3	Zachowanie dwóch zbiorników zaporowych – Jezioro Otmuchowskie i Jezioro Nyskie, które z przyrodniczego punktu widzenia są miejscem odpoczynku i koncentracji ptaków wodnych oraz błotnych na przelotach.
Powiat nyski			
Łęg Zdieszowicki	1989	600,0	Zachowanie jednego z nielicznych w górnym i środkowym odcinku Odry kompleksu lasów łąkowych i łągowych.
Powiaty: krapkowicki, kędzierzyńsko-kozielski			
Las Głubczycki	1989	1597,5	Zachowanie największego kompleksu leśnego Płaskowyżu Głubczyckiego z malowniczymi wąwozami i parowami.
Powiat głubczycki			
Wronin-Maciowakrze	1989	4307,6	Zachowanie pagórkowatego terenu z rozległymi wierzchołkami lessowymi oraz dolinami z licznymi mokradłami i oczkami wodnymi.
Powiaty: głubczycki, kędzierzyńsko-kozielski			

TABL. 7(55). **OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU WEDŁUG POŁOŻENIA W 2010 R.**
(dok.)
Stan w dniu 31 XII

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU LOKALIZACJA	Rok utworzenia	Powierz- chnia w ha	Cel ochrony
Mokre Lewice ..... Powiat głubczycki	1989	6527,7	Zachowanie zróżnicowanej rzeźby terenu z porastającymi strome stoki drzewostanami, dolinami z niewielkimi sadzawkami i szczątkowymi formami starorzeczy.
Grodzic ..... Powiat opolski	2004	312,0	Zachowanie ekosystemów leśno – łąkowych rozwijających się w obniżeniach terenu w kompleksie z istniejącymi terenami rolnymi.
Załącze-Polesie ..... Powiat oleski	2007	353,0	Zachowanie ekosystemu złożonego z mozaiki pól i lasów porożcinanych licznymi dolinami ze stałymi ciekami i fragmentami zespołów roślinnych, a także zachowanie krajobrazu zbliżonego do naturalnego.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu.

TABL. 8(56). **OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia						z ogółem rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody
	ogółem		w tym według kategorii gruntów:				
	w ha	w % powierzchni ogólnej województwa	lasów	użytków rolnych	wód		
OGÓŁEM	2005	191392,5	20,3	103112,0	71144,2	7649,3	2213,8
	2009	192039,1	20,4	103165,3	71718,9	7639,6	2221,7
	2010	192039,1	20,4	103165,3	71718,9	7639,6	2410,8
Lasy Stobrawsko-Turawskie		118367,0	12,6	73697,0	41428,4	2367,3	1955,6
Bory Niemodlińskie		48189,0	5,1	26184,0	14750,0	1062,0	455,2
Rejon Jezior Otmuchowskiego i Nyskiego		11785,3	1,3	409,0	6024,0	4128,3	–
Łęg Zdieszowicki		600,0	0,1	395,0	174,0	1,0	–
Las Głubczycki		1597,5	0,2	628,0	835,5	13,0	–
Rejon Wronin-Maciowakrze		4307,6	0,5	445,0	3572,6	21,0	–
Rejon Mokre-Lewice		6527,7	0,7	1354,0	4351,7	46,0	–
OCK "GRODZIEC"		312,0	0,0	3,9	290,1	–	–
OCK "Załącze-Polesie"		353,0	0,0	49,4	292,6	1,0	–

TABL. 9(57). **OBSZARY NATURA 2000 – OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO) W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

NAZWA (kod obszaru)	Powierzchnia (w granicach woj. opolskiego)		Formy ochrony przyrody w granicach danego obszaru Natura 2000 (w granicach woj. opolskiego)	Uwagi
	ogółem w ha	położenie administracyjne (gminy)		
Obszary wyznaczone na terenie woj. opolskiego – 14160,5 ha				
Grądy Odrzańskie (PLB020002)	7880,7	Skarbimierz, Brzeg, Lubsza, Lewin Brzeski, Dąbrowa, Popielów, Dobrzeń Wielki	Stobrawski Park Krajobrazowy, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Grądy Odrzańskie, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dolina Nysy, Użytek Ekologiczny Nad Nysą, Użytek Ekologiczny Riparia, Użytek Ekologiczny Stawki nad Nysą, Użytek Ekologiczny Staw pod Pomnikiem, Użytek Ekologiczny Gęsi Staw, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry	Obszary wyznaczone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2008, Nr 198, poz. 1226)
Jezioro Turawskie^a (PLB160004)	2124,9	Turawa	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie	
Zbiornik Otmuchowski (PLB160003)	2027,0	Otmuchów, Paczków	Otmuchowsko-Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu	
Zbiornik Nyski (PLB160002)	2127,9	Otmuchów, Nysa	Otmuchowsko-Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu	

^a Nazwa zmieniona rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków na Zbiornik Turawa.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu.

TABL. 10(58). **OBSZARY MAJĄCE ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY (OZW) W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

NAZWA (kod obszaru)	Powierzchnia (w granicach woj. opolskiego)		Formy ochrony przyrody w granicach danego obszaru Natura 2000 (w granicach woj. opolskiego)
	ogółem w ha	położenie administracyjne (gminy)	
Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty na terenie woj. opolskiego – 27195,3 ha			
Załęczański Łuk Warty (PLH100007)	0,4	Rudniki	Obszar Chronionego Krajobrazu Załęcze-Polesie
Forty Nyskie (PLH160001)	55,4	Nysa	Brak powierzchniowych form ochrony przyrody
Kamień Śląski (PLH160003)	832,4	Gogolin, Izbicko	Brak powierzchniowych form ochrony przyrody
Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej (PLH160014)	1439,6	Grodków, Niemodlin, Olszanka, Lewin Brzeski	Rezerwat Przyrody Kokorycz, Rezerwat Przyrody Dębina, Użytek Ekologiczny Ptakowice, Użytek Ekologiczny Kanał Młyński, Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie

TABL. 10(58). **OBSZARY MAJĄCE ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY (OZW) W 2010 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

NAZWA (kod obszaru)	Powierzchnia (w granicach woj. opolskiego)		Formy ochrony przyrody w granicach danego obszaru Natura 2000 (w granicach woj. opolskiego)
	ogółem w ha	położenie administracyjne (gminy)	
Przyłek nad Białą Głucholańską (PLH160016)	166,0	Nysa, Głucholazy	Rezerwat Przyrody Przyłek
Rozumicki Las (PLH160018)	96,6	Kietrz	Rezerwat Przyrody Rozumice
Teklusia (PLH160017)	316,5	Wołczyn	Brak powierzchniowych form ochrony przyrody
Łąki w okolicach Chrzastowic (PLH160010)	795,0	Chrzastowice, Turawa	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie
Łąki w okolicach Kluczborka nad Stobrawą (PLH160013)	356,6	Kluczbork, Wołczyn	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie
Łęg Zdieszowicki (PLH160011)	619,9	Kędzierzyn-Koźle, Reńska Wieś, Zdzieszowice	Obszar Chronionego Krajobrazu Łęg Zdieszowicki
Żywocickie Łęgi (PLH160019)	101,7	Krapkowice, Gogolin	Brak powierzchniowych form ochrony przyrody
Ostoja Sławniowicko- Burgrabicka (PLH160004)	771,6	Głucholazy	Brak powierzchniowych form ochrony przyrody
Góry Opawskie (PLH160007)	5583,3	Głucholazy, Prudnik, Lubrza, Głubczyce	Park Krajobrazowy Góry Opawskie, Rezerwat Przyrody Cicha Dolina, Rezerwat Przyrody Nad Białką, Rezerwat Przyrody Las Bukowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Mokre-Lewice
Grądy w Dolinie Odry (PLH020017)	14,1	Lubsza	Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Grądy Odrzańskie
Góra Świętej Anny (PLH160002)	5084,3	Strzelce Opolskie, Zdzieszowice, Leśnica, Ujazd	Park Krajobrazowy Góra Św. Anny, Rezerwat Przyrody Ligota Dolna, Rezerwat Przyrody Biesiec, Rezerwat Przyrody Lesisko, Rezerwat Przyrody Góra Św. Anny, Rezerwat Przyrody Grafik, Rezerwat Przyrody Boże Oko
Lasy Barucickie (PLH160009)	4380,9	Namysłów, Świerców, Lubsza	Stobrawski Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie, Rezerwat Przyrody Barucice, Rezerwat Przyrody Rogalice, Rezerwat Przyrody Lubsza
Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą (PLH160012)	933,5	Popielów	Stobrawski Park Krajobrazowy, Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Grądy Odrzańskie, Użytek Ekologiczny Puchacz

TABL. 10(58). **OBSZARY MAJĄCE ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY (OZW) W 2010 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

NAZWA (kod obszaru)	Powierzchnia (w granicach woj. opolskiego)		Formy ochrony przyrody w granicach danego obszaru Natura 2000 (w granicach woj. opolskiego)
	ogółem w ha	położenie administracyjne (gminy)	
Bory Niemodlińskie (PLH160005)	4541,3	Lewin Brzeski, Dąbrowa, Łambinowice, Niemodlin, Tułowice	Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie, Rezerwat Przyrody Złote Bagna, Rezerwat Przyrody Prądy, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Lipno, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Stawy Niemodlińskie, Użytek Ekologiczny Dzikie Bagno, Użytek Ekologiczny Żurawie Bagno
Dolina Małej Panwi (PLH160008)	1106,3	Zawadzkie, Dobrodzień, Jemielnica, Kolonowskie	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Kocia Góra, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Pod Dębami, Użytek Ekologiczny Świński Łuk, Użytek Ekologiczny Hehelec, Użytek Ekologiczny Nad Małą Panwią, Użytek Ekologiczny Kaczmarka, Użytek Ekologiczny Podarta

Ź r ó d ł o: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu.

TABL. 11(59). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
OGÓŁEM	568	595	641
Pojedyncze drzewa	452	494	536
Grupy drzew	85	71	70
Aleje	20	19	22
Głazy	10	9	11
Skalki, jaskinie	–	–	–
Pozostałe	1	2	2

TABL. 12(60). **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ
WEDŁUG MIAST W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

MIASTA	Parki spacerowo- wypoczynkowe			Zieleńce			Zieleń uliczna	Tereny zieleni osiedlowej	Żywo- płoty w metrach bieżą- cych
	obiekty	powierz- chnia	prze- ciętna powierz- chnia 1 obiektu	obiekty	powierz- chnia	prze- ciętna powierz- chnia 1 obiektu			
OGÓŁEM	49	693,9	14,2	272	189,6	0,7	286,1	1015,5	187245
Brzeg	5	81,2	16,2	9	12,4	1,4	4,5	23,7	13480
Grodków	3	6,4	2,1	3	4,6	1,5	–	4,9	611
Lewin Brzeski	2	4,8	2,4	3	1,7	0,6	0,7	1,5	2521
Baborów	–	–	x	6	4,9	0,8	1,0	2,8	869
Głubczyce	1	11,3	11,3	20	7,2	0,4	6,8	12,8	3515

TABL. 12(60). **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLWEJ
WEDŁUG MIAST W 2010 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

MIASTA	Parki spacerowo-wypoczynkowe			Zieleńce			Zieleń uliczna	Tereny zieleni osiedlowej	Żywo-płoty w metrach bieżących
	obiekty	powierzchnia	prze-ciętna powierzchnia 1 obiektu	obiekty	powierzchnia	prze-ciętna powierzchnia 1 obiektu			
			w ha			w ha			
Kietrz	–	–	x	5	5,5	1,1	2,5	7,2	2259
Kędzierzyn-Koźle	5	54,1	10,8	6	4,0	0,7	1,0	40,9	27841
Byczyna	2	6,3	3,2	13	7,3	0,6	–	5,4	830
Kluczbork	1	70,0	70,0	11	4,6	0,4	4,7	32,6	9786
Wolczyn	–	–	x	11	10,5	1,0	0,9	8,5	1610
Gogolin	–	–	x	3	2,2	0,7	4,0	0,8	1136
Krapkowice	4	52,6	13,2	6	6,3	1,1	6,5	12,9	11554
Zdzieszowice	1	4,3	4,3	1	1,9	1,9	–	4,8	5853
Namysłów	2	29,2	14,6	20	17,2	0,9	7,7	29,7	6830
Głucholazy	–	–	x	12	4,3	0,4	0,5	16,0	3238
Korfantów	1	4,7	4,7	–	–	x	–	–	–
Nysa	3	54,0	18,0	9	14,1	1,6	5,8	44,2	13414
Otmuchów	–	–	x	40	8,5	0,2	0,3	–	930
Paczków	3	18,2	6,1	4	2,5	0,6	1,0	3,0	1200
Dobrodzień	1	4,0	4,0	–	–	x	–	1,0	40
Gorzów Śląski	–	–	x	1	1,2	1,2	0,1	0,9	40
Olesno	1	2,0	2,0	4	5,5	1,4	5,0	3,3	1680
Praszka	–	–	x	3	1,5	0,5	0,9	22,3	6406
Niemodlin	–	–	x	5	3,8	0,8	2,1	2,7	703
Ozimek	1	2,0	2,0	6	8,0	1,3	2,0	503,0	3767
Prószków	–	–	x	3	2,0	0,7	–	0,3	100
Biała	–	–	x	1	1,4	1,4	1,0	–	985
Głogówek	1	16,8	16,8	7	0,7	0,1	0,7	1,7	180
Prudnik	1	11,5	11,5	26	15,2	0,6	4,5	16,8	1646
Kolonowskie	–	–	x	1	0,2	0,2	0,1	–	179
Leśnica	–	–	x	2	2,8	1,4	1,5	1,6	402
Strzelce Opolskie	1	64,6	64,6	13	18,0	1,4	3,3	21,7	15345
Ujazd	1	5,4	5,4	1	0,2	0,2	0,2	0,2	–
Zawadzkie	3	8,0	2,7	7	4,4	0,6	0,8	7,4	3452
Opole	6	182,5	30,4	10	5,0	0,5	216,0	180,9	44843

TABL. 13(61). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I POWIERZCHNIA LASÓW GMINNYCH**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	
	ogółem			w tym miasta
Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej:				
w hektarach	1509,7	2075,0	2114,8	1899,0
w % powierzchni ogólnej	0,2	0,2	0,2	2,5
na 1 mieszkańca w m ²	14,4	20,1	20,6	35,3
parki spacerowo-wypoczynkowe:				
obiekty	63	68	69	49
powierzchnia w ha	766,5	808,6	842,6	693,9
przeciętna powierzchnia 1 obiektu w ha	12,2	11,9	12,2	14,2
w tym w gestii samorządu miast:				
obiekty	56	63	63	46
powierzchnia w ha	682,3	775,4	775,4	686,8
zieleńce:				
obiekty	273	315	321	272
powierzchnia w ha	171,7	214,1	219,6	189,6
przeciętna powierzchnia 1 obiektu w ha	0,6	0,7	0,7	0,7
w tym w gestii samorządu miast:				
obiekty	262	303	309	261
powierzchnia w ha	163,8	206,0	211,5	181,7
tereny zieleni osiedlowej w ha	571,5	1052,3	1052,6	1015,5
w tym w gestii samorządu miast	78,0	85,3	85,6	85,4
Zieleń uliczna w ha	206,1	290,5	293,8	286,1
Żywopłaty w metrach bieżących	236404	194072	193271	187245
Nasadzenia w szt:				
drzew	3956	5622	4542	1524
krzewów	14326	20486	9730	7614
Ubytki w szt:				
drzew	3906	3642	4609	1735
krzewów	550	1693	3412	1694
Powierzchnia lasów gminnych (mienie komunalne) w ha	1464,5	1482,6	1487,0	534,9

TABL. 14(62). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ WEDŁUG
PODREGIONÓW I POWIATÓW**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych								Lesistość w %
	ogółem	w tym lasy							
		razem	las publiczne					lasy prywatne	
			razem	Skarbu Państwa		gminne			
				razem	w tym w za- rządzie Lasów Państ- wowych				
w hektarach									
WOJEWÓDZTWO	2005	254859,3	248052,8	237110,2	235645,7	230755,6	1464,5	10942,6	26,4
	2009	256298,2	249316,8	237783,9	236301,3	231726,7	1482,6	11532,9	26,5
	2010	256427,0	249433,4	237826,4	236339,4	231865,3	1487,0	11607,0	26,5
Podregion nyski		86455,6	84125,8	81707,9	81001,9	77554,9	706,0	2417,9	19,7
powiaty:									
Brzeski		16894,7	16454,2	16047,2	16017,3	15775,8	29,9	407,0	18,8
Kluczborski		26090,5	25377,9	24896,0	24714,3	21982,7	181,7	481,9	29,8
Namysłowski		21111,7	20471,0	20101,1	20066,9	19985,9	34,2	369,9	27,4
Nyski		15714,3	15350,8	14372,2	13953,4	13595,5	418,8	978,6	12,5
Prudnicki		6644,4	6472,0	6291,5	6250,1	6215,1	41,4	180,5	11,3
Podregion opolski		169971,4	165307,7	156118,6	155337,6	154310,5	781,0	9189,1	32,2
powiaty:									
Głubczycki		4297,4	4211,8	3915,8	3524,1	3437,0	391,7	296,0	6,3
Kędzierzyńsko-kozielski		15164,0	14634,3	14232,3	14209,8	14056,3	22,5	402,0	23,4
Krapkowicki		10821,8	10495,6	9980,0	9970,4	9867,7	9,6	515,6	23,8
Oleski		35050,7	34262,3	29866,3	29824,5	29629,6	41,8	4396,0	35,2
Opolski		72676,5	70634,4	68475,2	68195,3	67860,3	279,9	2159,2	44,5
Strzelecki		31012,8	30147,5	28791,0	28769,4	28621,9	21,6	1356,5	40,5
Miasto na prawach powiatu – Opole		948,1	921,8	858,0	844,1	837,7	13,9	63,8	9,5

TABL. 15(63). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH W LASACH PRYWATNYCH**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
	w ha		
OGÓŁEM	10942,6	11532,9	11607,0
w tym:			
las ^a	10942,6	11474,8	11510,7
las ^a ochronne	1571,6	629,3	430,8
w % ogółem	14,4	5,5	3,7
objęta dokumentacją urzędziową	9765,4	10326,4	10346,4
uproszczonymi planami urzędzenia lasu	8075,6	7782,0	7749,4
inwentaryzacjami stanu lasu	1689,8	2544,4	2597,0
w % ogółem	89,2	89,5	89,1
z ogółem:			
Osób fizycznych	9971,9	10278,3	10358,3
Wspólnot gruntowych	5,0	464,5	464,0
Spółdzielni	701,2	594,3	584,3
Pozostałych ^b	264,5	195,8	200,4

^a Powierzchnia zalesiona i niezalesiona. ^b Kościołów, związków wyznaniowych i zawodowych, organizacji społecznych, spółek prywatnych itp.

TABL. 16(64). **POWIERZCHNIA LASÓW ORAZ ZASOBY DRZEWNE NA PNIU W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG WIEKU I SKŁADU GATUNKOWEGO DRZEWOSTANÓW W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia		Grubizna brutto (w korze)	
	w tys. ha	w odsetkach	w hm ³	w odsetkach
OGÓŁEM	231,7	100,0	60,7	100,0
W tym na powierzchni zalesionej	227,0	98,0	60,7	99,9
WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW				
Drzewostany w klasach wieku:				
I (1–20 lat)	44,0	18,9	1,3	2,1
II (21–40 lat)	38,5	16,6	7,8	12,9
III (41–60 lat)	52,7	22,7	15,9	26,1
IV (61–80 lat)	33,5	14,5	12,4	20,4
V i wyższych (81 lat i więcej)	55,1	23,9	21,3	35,1
Drzewostany w klasie odnowienia, w klasie do odnowienia i o budowie przerębowej	3,2	1,4	0,9	1,5
Przestoje ^a	–	x	1,1	1,8
WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE				
Drzewa iglaste	166,0	71,7	47,3	77,9
w tym:				
sosna	152,8	66,0	44,6	73,5
świerk	8,3	3,6	1,8	3,0
jodła	0,6	0,3	0,1	0,1
Drzewa liściaste	65,8	28,3	13,4	22,1
w tym:				
buk	5,2	2,2	0,7	1,2
dąb	19,0	8,2	5,5	9,0
grab	1,0	0,5	0,2	0,3
brzoza	21,4	9,2	3,1	5,1
olsza	10,2	4,4	1,9	3,1

a Drzewa nie wycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności.

Ź r ó d ł o: dane Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej — wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2006–2010; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach *Ochrony środowiska w województwie opolskim*.

TABL. 17(65). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Grunty leśne					Grunty przeznaczone do zalesienia ^a
		ogółem	lasy				
			razem	grunty		grunty związane z gospodarką leśną	
				zalesione	niezalesione		
w hektarach							
OGÓŁEM	2005	254859,3	248052,8	245394,8	2658,0	6806,5	390,4
	2009	256298,2	249258,7	246175,6	3083,1	7039,5	260,2
	2010	256427,0	249337,1	246411,7	2925,5	7089,8	273,8
Lasy publiczne		244820,0	237826,4	235037,7	2788,8	6993,5	273,8
Własność Skarbu Państwa		243305,1	236339,4	233584,5	2755,0	6965,6	273,8
w tym w zarządzie Lasów Państwowych		238772,2	231865,3	229115,2	2750,2	6906,8	273,8
Własność gmin ^b		1514,9	1487,0	1453,2	33,8	27,9	–
Lasy prywatne		11607,0	11510,7	11374,0	136,7	96,3	–

a W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. b Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

TABL. 18(66). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW NIELEŚNYCH PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ WYKONANYCH ZALESIEŃ WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia ^a	Zalesienia gruntów nieleśnych						w lasach prywatnych
		ogółem	w lasach publicznych				gminnych	
			razem	Skarbu Państwa				
				razem	w tym w zarządzie Lasów Państwowych			
w hektarach								
WOJEWÓDZTWO	2005	390,4	117,1	113,6	104,9	104,9	8,7	3,5
	2009	260,2	125,2	69,6	64,6	64,5	5,0	55,6
	2010	273,8	131,3	53,1	52,5	51,3	0,6	78,2
Podregion nyski		194,2	69,2	28,2	27,6	26,4	0,6	41,0
powiaty:								
Brzeski		41,0	16,1	14,8	14,8	14,8	–	1,3
Kluczborski		–	4,0	1,2	1,2	–	–	2,8
Namysłowski		–	36,9	–	–	–	–	36,9
Nyski		92,8	12,2	12,2	11,6	11,6	0,6	–
Prudnicki		60,5	–	–	–	–	–	–
Podregion opolski		79,5	62,1	24,9	24,9	24,9	–	37,2
powiaty:								
Głubczycki		64,3	20,1	20,1	20,1	20,1	–	–
Kędzierzyńsko-kozielski		15,2	–	–	–	–	–	–
Krapkowicki		–	–	–	–	–	–	–
Oleski		–	22,0	–	–	–	–	22,0
Opolski		–	20,0	4,8	4,8	4,8	–	15,2
Strzelecki		–	–	–	–	–	–	–
Miasto na prawach powiatu – – Opole		–	–	–	–	–	–	–

a Stan w dniu 31 XII; w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

TABL. 19(67). **WYBRANE DANE O POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH
NIESTANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA
WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym			Z ogółem				
		odno- wienia sztucz- ne i natu- ralne	zalesie- nia gruntów nieleś- nych	powie- rzchnia lasów ochron- nych	prywatne		gminne		
					razem	w tym powie- rzchnia lasów ochron- nych	razem	w tym powie- rzchnia lasów ochron- nych	
w hektarach									
WOJEWÓDZTWO	2005	12439,5	13,6	12,2	2645,7	10942,6	1571,6	1496,9	1074,1
	2009	13047,1	16,6	60,6	1422,4	11532,9	629,3	1514,2	793,1
	2010	13121,9	21,1	78,8	1217,4	11607,0	430,8	1514,9	786,6
PODREGION NYSKI		3132,5	6,3	41,6	567,2	2417,9	50,0	714,6	517,2
Powiat brzeski		437,2	3,5	1,3	–	407,0	–	30,2	–
<i>Gminy miejskie:</i>									
Brzeg		1,0	–	–	–	1,0	–	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Grodków		132,0	2,0	–	–	127,0	–	5,0	–
Lewin Brzeski		42,9	–	–	–	30,0	–	12,9	–
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Lubsza		183,3	1,5	1,3	–	171,0	–	12,3	–
Olszanka		44,0	–	–	–	44,0	–	–	–
Skarbimierz		34,0	–	–	–	34,0	–	–	–
Powiat kluczborski		670,0	1,0	2,8	144,0	481,9	–	188,1	144,0
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Byczyna		133,9	–	–	–	106,6	–	27,3	–
Kluczbork		310,8	1,0	–	144,0	166,8	–	144,0	144,0
Wolczyn		128,9	–	2,8	–	112,9	–	16,0	–
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Lasowice Wielkie		96,4	–	–	–	95,6	–	0,8	–
Powiat namysłowski		404,3	–	36,9	50,0	369,9	50,0	34,4	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Namysłów		161,7	–	13,1	–	138,8	–	22,9	–
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Domaszowice		61,3	–	3,7	–	61,0	–	0,3	–
Pokój		56,1	–	4,3	50,0	52,8	50,0	3,3	–
Świerczów		91,8	–	15,8	–	89,3	–	2,5	–
Wilków		33,4	–	–	–	28,0	–	5,4	–
Powiat nyski		1399,1	1,8	0,6	373,2	978,6	–	420,5	373,2
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Głucholazy		467,5	1,8	0,6	199,6	267,9	–	199,6	199,6
Korfantów		138,8	–	–	–	134,0	–	4,8	–
Nysa		294,6	–	–	68,8	225,8	–	68,8	68,8
Otmuchów		222,2	–	–	104,8	104,9	–	117,3	104,8
Paczków		52,6	–	–	–	38,4	–	14,2	–

TABL. 19(67). **WYBRANE DANE O POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH
NIESTANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA
WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym			Z ogółem			
		odno- wienia sztucz- ne i natu- ralne	zalesie- nia gruntów nieleś- nych	powie- rzchnia lasów ochron- nych	prywatne		gminne	
					razem	w tym powie- rzchnia lasów ochron- nych	razem	w tym powie- rzchnia lasów ochron- nych
w hektarach								
PODREGION NYSKI (dok.)								
Powiat nyski (dok.)								
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Kamiennik	66,7	–	–	–	60,3	–	6,4	–
Łambinowice	109,9	–	–	–	106,0	–	3,9	–
Pakosławice	21,8	–	–	–	21,7	–	0,1	–
Skoroszyce	25,0	–	–	–	19,6	–	5,4	–
Powiat prudnicki	221,9	–	–	–	180,5	–	41,4	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Biała	37,2	–	–	–	37,2	–	–	–
Głogówek	73,9	–	–	–	45,0	–	28,9	–
Prudnik	73,2	–	–	–	61,5	–	11,7	–
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Lubrza	37,6	–	–	–	36,8	–	0,8	–
PODREGION OPOLSKI	9989,4	14,8	37,2	650,2	9189,1	380,8	800,3	269,4
Powiat głubczycki	700,4	7,0	–	–	296,0	–	404,4	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Baborów	44,0	–	–	–	44,0	–	–	–
Głubczyce	609,2	7,0	–	–	216,8	–	392,4	–
Kietrz	45,0	–	–	–	33,0	–	12,0	–
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Branice	2,2	–	–	–	2,2	–	–	–
Powiat kędzierzyńsko- -kozielski	424,5	–	–	8,0	402,0	–	22,5	8,0
<i>Gminy miejskie:</i>								
Kędzierzyn-Koźle	142,3	–	–	8,0	134,3	–	8,0	8,0
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Bierawa	146,5	–	–	–	137,5	–	9,0	–
Cisek	27,2	–	–	–	27,2	–	–	–
Pawłowiczki	66,8	–	–	–	61,3	–	5,5	–
Polska Cerekiew	11,6	–	–	–	11,6	–	–	–
Reńska Wieś	30,1	–	–	–	30,1	–	–	–
Powiat krapkowicki	525,2	–	–	109,0	515,6	109,0	9,6	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Gogolin	259,7	–	–	–	256,7	–	3,0	–
Krapkowice	37,3	–	–	–	34,5	–	2,8	–
Zdzieszowice	149,6	–	–	109,0	148,7	109,0	0,9	–
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Strzeleczyki	63,6	–	–	–	63,6	–	–	–
Walce	15,0	–	–	–	12,1	–	2,9	–

TABL. 19(67). **WYBRANE DANE O POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH
NIESTANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA
WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym			Z ogółem			
		odno- wienia sztucz- ne i natu- ralne	zalesie- nia gruntów nieleś- nych	powie- rzchnia lasów ochron- nych	prywatne		gminne	
					razem	w tym powie- rzchnia lasów ochron- nych	razem	w tym powie- rzchnia lasów ochron- nych
w hektarach								
PODREGION OPOLSKI (dok.)								
Powiat oleski	4437,8	5,8	22,0	–	4396,0	–	41,8	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Dobrodzień	549,0	–	1,4	–	549,0	–	–	–
Gorzów Śląski	386,3	–	–	–	384,0	–	2,3	–
Olesno	1288,0	–	14,0	–	1288,0	–	–	–
Praszka	780,3	–	–	–	755,0	–	25,3	–
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Radłów	362,0	–	–	–	358,0	–	4,0	–
Rudniki	349,7	–	5,1	–	342,0	–	7,7	–
Zębowice	722,5	5,8	1,5	–	720,0	–	2,5	–
Powiat opolski	2445,7	–	15,2	453,2	2159,2	208,0	286,5	245,2
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Niemodlin	94,5	–	–	–	89,9	–	4,6	–
Ozimek	570,6	–	0,6	–	565,1	–	5,5	–
Prószków	18,5	–	–	–	18,5	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Chrząstowice	266,4	–	–	–	264,4	–	2,0	–
Dąbrowa	60,6	–	–	–	57,6	–	3,0	–
Dobrzeń Wielki	132,4	–	–	–	123,4	–	9,0	–
Komprachcice	80,4	–	–	–	79,8	–	0,6	–
Łubniany	238,1	–	–	–	235,1	–	3,0	–
Murów	76,7	–	–	–	75,4	–	1,3	–
Popielów	150,7	–	–	–	144,6	–	6,1	–
Tarnów Opolski	267,7	–	–	–	264,8	–	2,9	–
Tułowice	32,8	–	–	–	29,9	–	2,9	–
Turawa	456,3	–	14,6	453,2	210,7	208,0	245,6	245,2
Powiat strzelecki	1378,1	2,0	–	2,3	1356,5	–	21,6	2,3
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Kolonowskie	211,6	1,0	–	–	208,4	–	3,2	–
Leśnica	189,9	–	–	–	182,1	–	7,8	–
Strzelce Opolskie	240,6	–	–	2,3	237,3	–	3,3	2,3
Ujazd	75,0	1,0	–	–	73,8	–	1,2	–
Zawadzkie	113,6	–	–	–	111,5	–	2,1	–
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Izbicko	131,5	–	–	–	128,5	–	3,0	–
Jemielnica	415,9	–	–	–	414,9	–	1,0	–
Miasto na prawach powiatu – Opole	77,7	–	–	77,7	63,8	63,8	13,9	13,9

TABL. 20 (68). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010				
	ogółem			lasy publiczne			lasy prywatne
				razem	własność		
	w hektarach				Skarbu Państwa	gmin	
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	99	87	85	85	85	–	–
Odnowienia i zalesienia ^a	1832	1855	1802	1710	1702	8	92
odnowienia sztuczne	1601	1653	1517	1508	1501	7	9
zrębów ^b	1509	1624	1480	1473	1466	7	7
halizn i płazowin	92	29	37	35	35	–	2
odnowienia naturalne	113	77	154	149	149	–	5
zalesienia ^c	118	125	131	53	52	1	78
Poprawki i uzupełnienia ^d	305	188	243	240	232	8	3
Pielęgnowanie lasu ^e	12338	10017	10315	10142	10097	45	173
w tym upraw	8827	7455	7490	7319	7274	45	171
Powierzchnia trzebieży	10843	13345	14622	14141	14029	112	481
Melioracje leśne	1717	1835	1893	1893	1893	–	–

^a Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat.

TABL. 21(69). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE WYKONANE W LASACH GMINNYCH I PRYWATNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odnowienia i zalesienia ^a						Po- prawki i uzupeł- nienia ^b	Pielęgnowanie lasu ^c		Po- wier- chnia trze- bieży	
	ogółem	odnowienia				zale- sienia ^d		ogółem	w tym upraw		
		razem	sztuczne		natu- ralne						
			zrę- bów ^e	halizn i płazo win							
w hektarach											
WOJEWÓDZTWO	2005	26	14	8	1	5	12	7	283	248	328
	2009	77	17	11	2	4	60	4	233	201	245
	2010	100	21	14	2	5	79	11	218	216	593
LASY GMINNE											
RAZEM		8	7	7	–	–	1	8	45	45	112
Podregion nyski		3	2	2	–	–	1	–	6	6	27
powiaty:											
Brzeski		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kluczborski		1	1	1	–	–	–	–	6	6	–
Namysłowski		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nyski		2	1	1	–	–	1	–	–	–	27
Prudnicki		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

^a Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. ^b Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^c Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^d Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^e Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów.

TABL. 21(69). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE WYKONANE W LASACH GMINNYCH I PRYWATNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odnowienia i zalesienia ^a						Po- prawki i uzupeł- nienia ^b	Pielęgnowanie lasu ^c		Po- wier- chnia trze- bieży
	ogółem	odnowienia				zale- sienia ^d		ogółem	w tym upraw	
		razem	sztuczne		natu- ralne					
			zrę- bów ^e	halizn i płazo- win						
w hektarach										
LASY GMINNE (dok.)										
Podregion opolski	5	5	5	-	-	-	8	39	39	85
powiaty:										
Głubczycki	5	5	5	-	-	-	8	38	38	30
Kędzierzyńsko-kozielski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krapkowicki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oleski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opolski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55
Strzelecki	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Miasto na prawach powiatu – Opole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LASY PRYWATNE										
RAZEM	92	14	7	2	5	78	3	173	171	481
Podregion nyski	45	4	-	0	4	41	2	133	131	60
powiaty:										
Brzeski	4	3	-	0	3	1	2	127	127	10
Kluczborski	3	-	-	-	-	3	-	-	-	1
Namysłowski	37	-	-	-	-	37	-	4	4	1
Nyski	1	1	-	-	1	-	-	2	-	48
Prudnicki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podregion opolski	47	10	7	2	1	37	1	40	40	421
powiaty:										
Głubczycki	2	2	-	1	1	-	-	-	-	7
Kędzierzyńsko-kozielski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krapkowicki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oleski	28	6	6	-	-	22	-	24	24	379
Opolski	15	-	-	-	-	15	-	-	-	8
Strzelecki	2	2	1	1	-	-	1	16	16	27
Miasto na prawach powiatu – Opole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

a Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. b Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. c Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. d Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. e Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów.

TABL. 22(70). POZYSKANIE DREWNA^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010				
	ogółem			las publiczne			las prywatne
				razem	własność		
				Skarbu Państwa	gmin		
OGÓŁEM w dam³	987,3	1117,2	1227,6	1207,5	1203,5	4,0	20,1
Grubizna	951,7	1083,0	1187,7	1167,5	1163,6	4,0	20,1
Grubizna iglasta	752,5	859,8	979,4	962,4	958,6	3,8	17,0
w tym drewno:							
wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	297,8	390,5	420,6	411,1	408,7	2,4	9,5
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	375,5	393,0	486,0	481,5	480,7	0,9	4,4
Grubizna liściasta	199,3	223,2	208,3	205,1	205,0	0,2	3,2
w tym drewno:							
wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	64,2	58,3	54,4	53,1	53,0	0,1	1,3
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	84,3	108,6	104,1	103,3	103,2	0,0	0,8
Drewno małowymiarowe	35,5	34,1	40,0	40,0	40,0	–	–
Do przerobu przemysłowego	2,8	0,1	0,1	0,1	0,1	–	–
Opałowe	32,7	34,0	39,9	39,9	39,9	–	–
Grubizna na 100 ha powierzchni lasów w m³	383,7	434,5	476,3	490,9	492,3	266,6	175,0

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień.

TABL. 23(71). POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	
	w ha			w odsetkach
OGÓŁEM	151537	150848	149675	100,0
w % powierzchni lasów	61,1	60,5	60,0	x
W zarządzie Lasów Państwowych ^a	148891	149426	148458	99,2
w tym:				
glebochronne	1376	1259	1259	0,8
wodochronne	58282	59282	58975	39,4
uszkodzone przez przemysł ^b	65866	66613	65963	44,1
cenne pod względem przyrodniczym	254	231	231	0,2
na stałych powierzchniach badawczych	887	883	883	0,6
podmiejskie ^c	17215	16348	16348	10,9
obronne	3949	3941	3930	2,6
ostoje zwierząt	907	781	781	0,5
Lasy ^d : prywatne	1572	629	431	0,3
gminne	1074	793	787	0,5
w tym w miastach i wokół miast	417	490	484	0,3

a Stan w dniu 1 I. b, c Do 2008 r. określane jako: b – w strefie oddziaływania przemysłu, c – w miastach i wokół miast. d Stan w dniu 31 XII.

Ź r ó ł o: dane Biura Urzędzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

TABL. 24(72). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^{ab}**

Stan w dniu 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
W SZTUKACH			
Daniele	524	1087	1315
Muflony	–	37	39
W TYSIĄCACH SZTUK			
Jelenie	6,3	8,4	8,4
Sarny	27,7	34,4	32,1
Dziki	7,5	10,6	9,6
Lisy	5,8	6,1	5,9
Zajęce	6,5	7,5	7,7
Bażanty	9,4	14,1	12,0
Kuropatwy	4,3	6,3	6,2

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego.

TABL. 25(73). **ODSTRZAŁ WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH W ŁOWIECKIM ROKU GOSPODARCZYM^{ab}**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/2005	2008/2009	2009/2010
	w szt		
Daniele	184	284	367
Muflony	–	3	6
Jelenie	2266	2823	3302
Sarny	7268	7083	8273
Dziki	7171	12154	10339
Lisy	5397	4635	4763
Zajęce	28	78	11
Bażanty	3144	4851	1573
Kuropatwy	48	76	18
Kaczki ^c	4168	2876	3068

a Liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe. c Dane dotyczą wyłącznie obwodów wydzierżawionych.

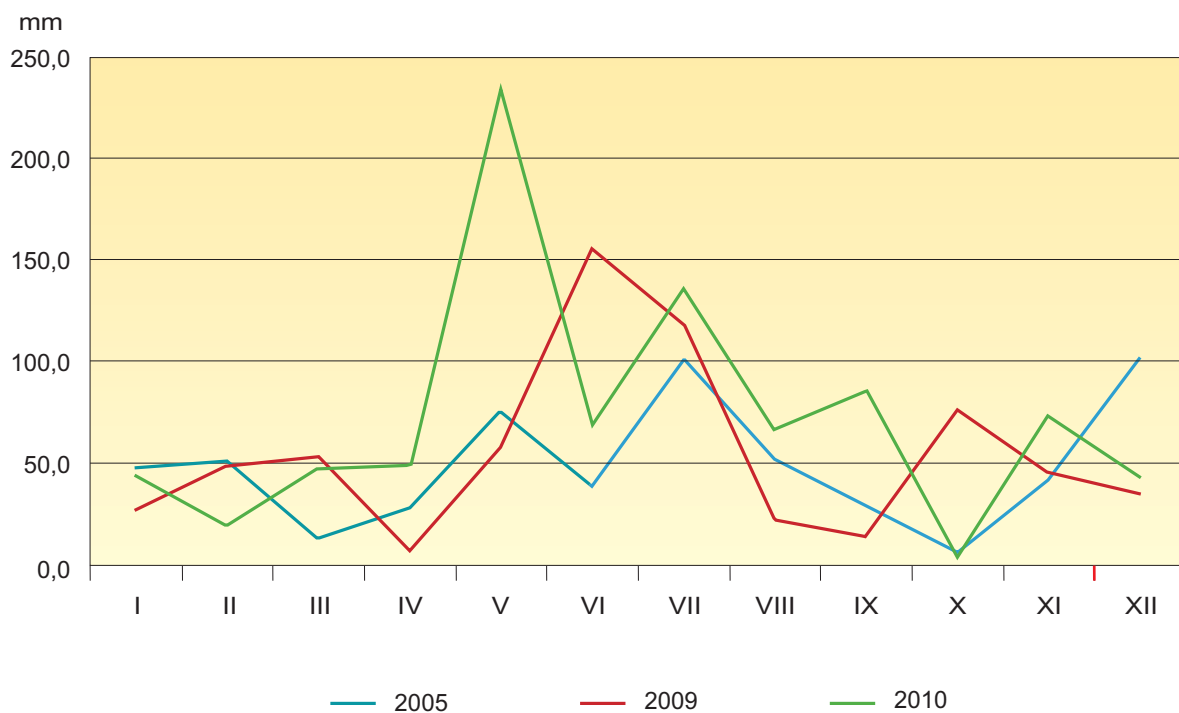
Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego.

TABL. 26(74). **POŻARY LASÓW**

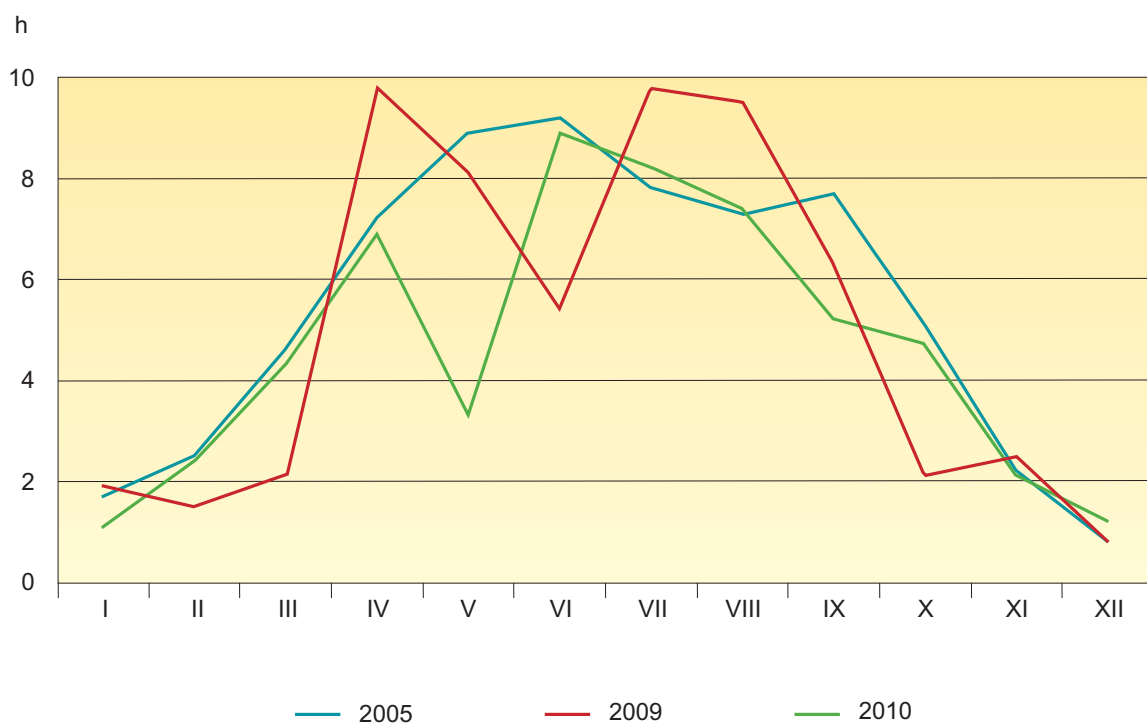
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Liczba pożarów	244	205	100
w tym według przyczyn:			
podpalenie	138	100	57
nieostrożność: nieletnich	2	4	–
dorośli	45	30	12
wyładowania atmosferyczne	2	2	1
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	144,8	43,6	35,3
w tym według przyczyn:			
podpalenie	87,5	19,1	24,5
nieostrożność: nieletnich	0,6	0,6	–
dorośli	31,5	2,5	2,9
wyładowania atmosferyczne	2,0	0,0	0,0
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,59	0,21	0,35

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach Lasów prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

OPADY ATMOSFERYCZNE WEDŁUG MIESIĘCY

USŁONECZNIENIE^a WEDŁUG MIESIĘCY

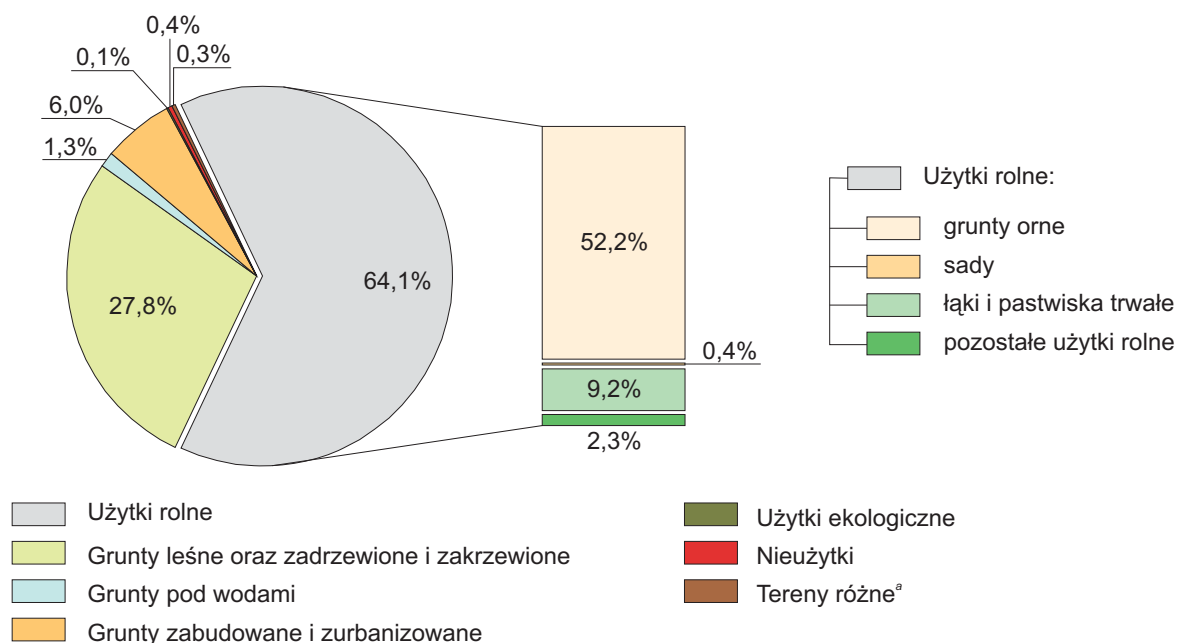

a Średnie dzienne.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, oddział we Wrocławiu.

KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA W 2011 R.

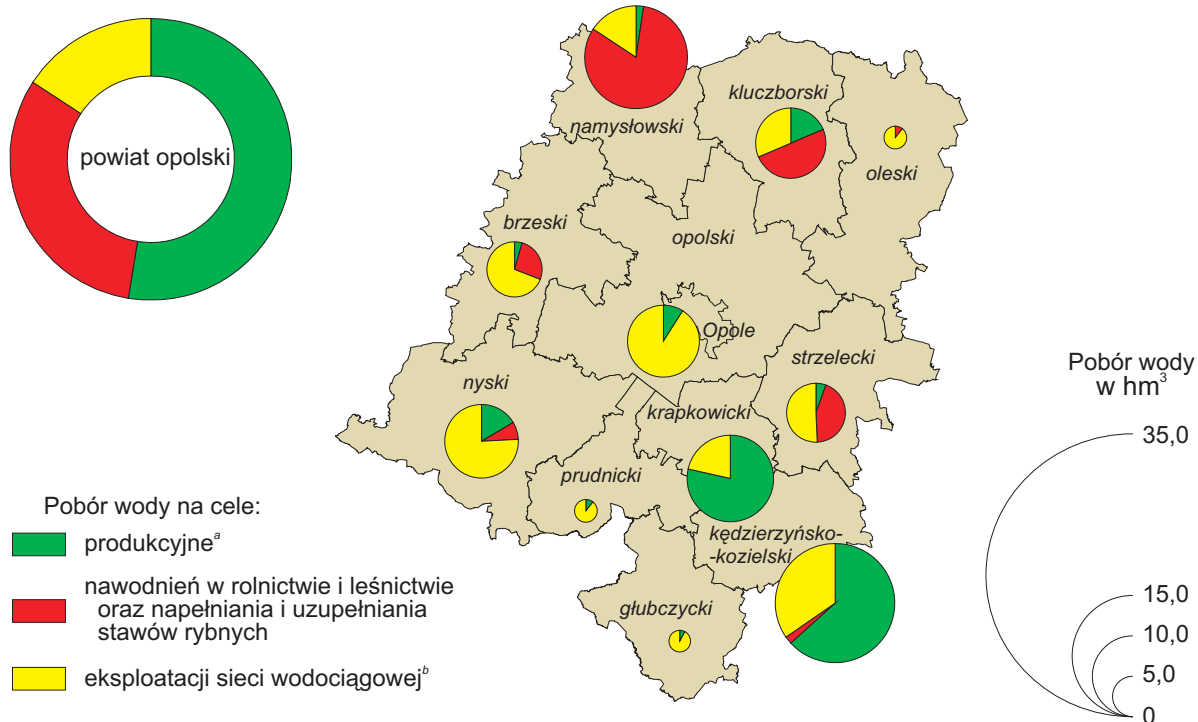
Stan w dniu 1 I

^a Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

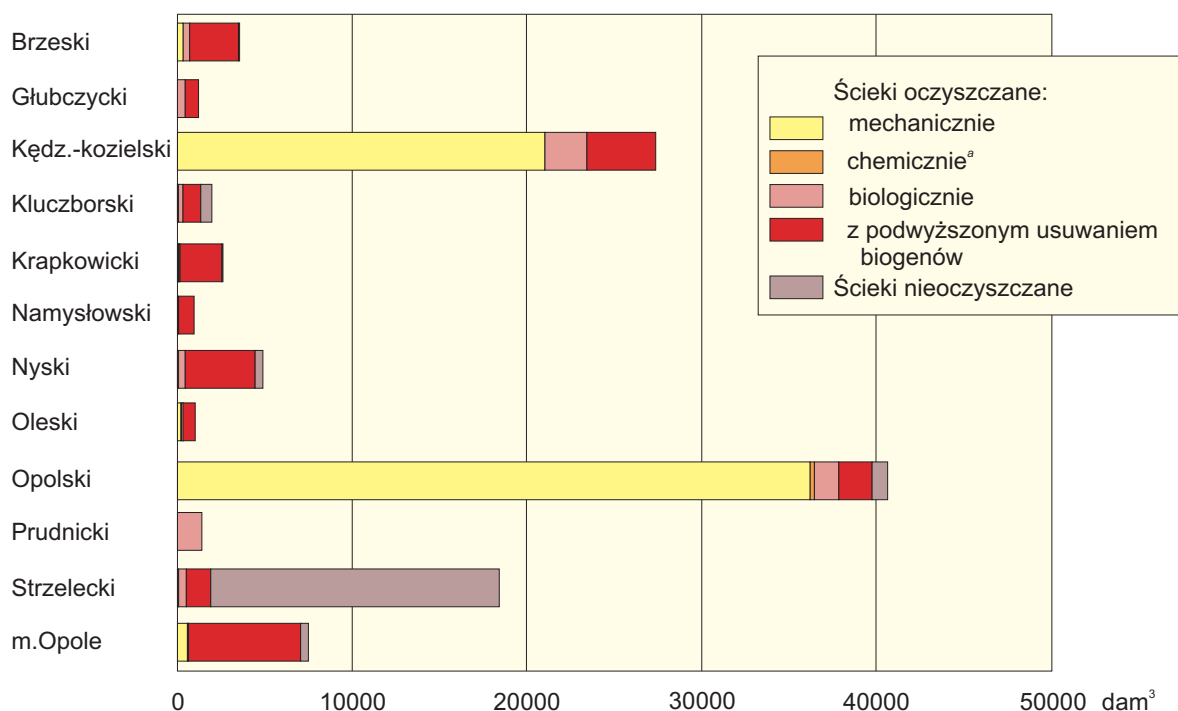
Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2010 R.

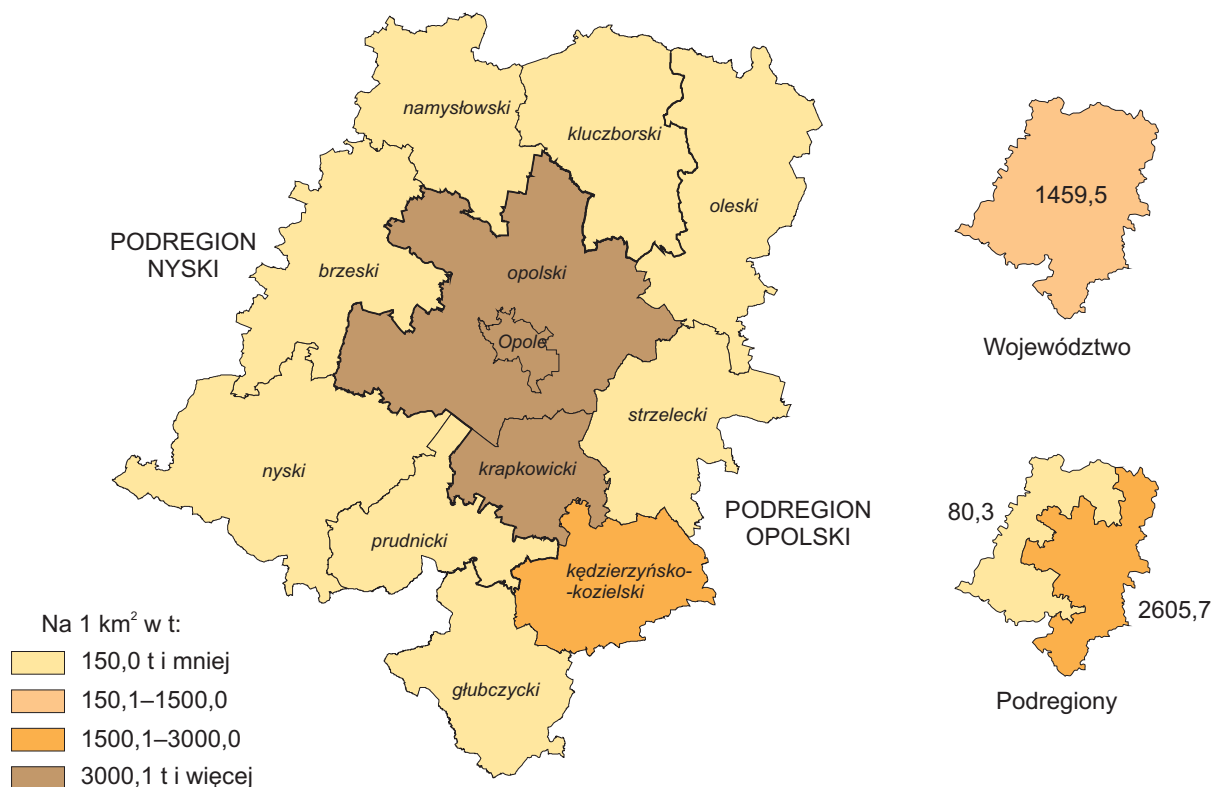
^a Poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. ^b Pobór wód na ujęciach, przed włożeniem do sieci.

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

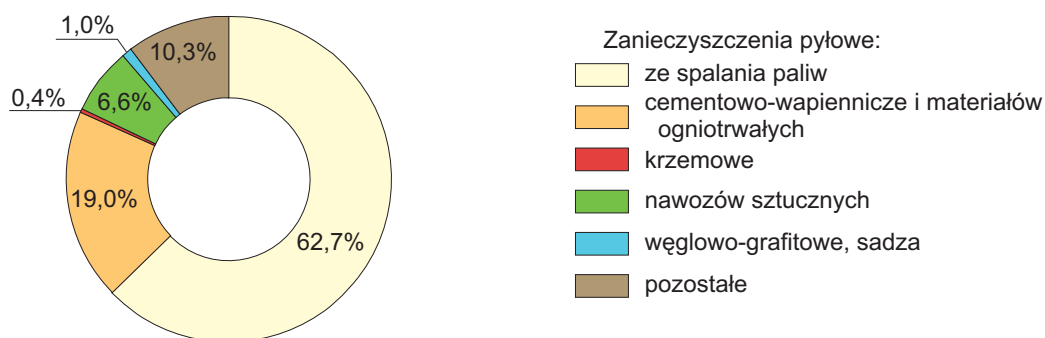
a Dotyczy ścieków przemysłowych.

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA W 2010 R.

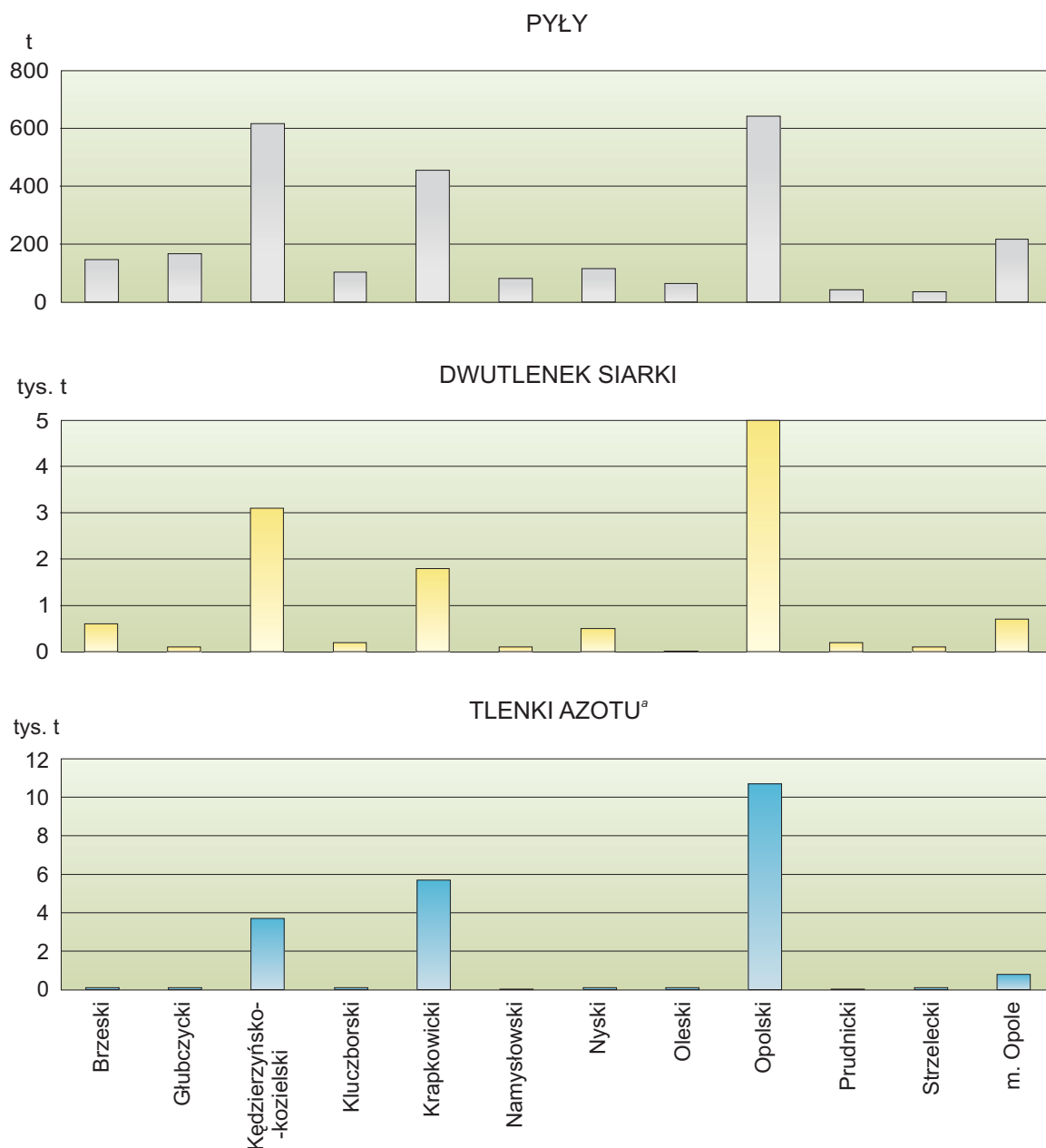

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA W 2010 R.

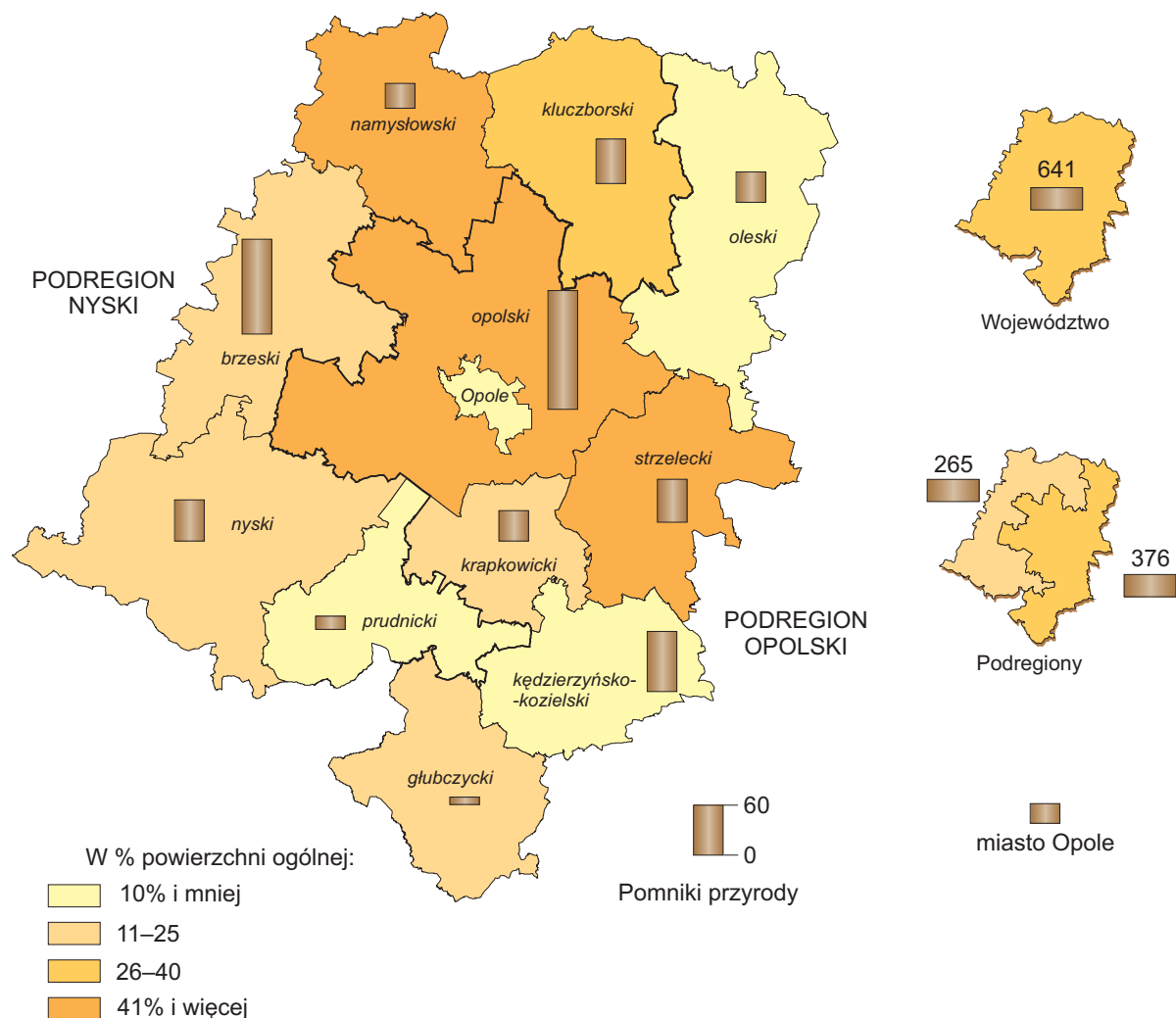
EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

^a W przeliczeniu na NO₂.

POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a W 2010 R.

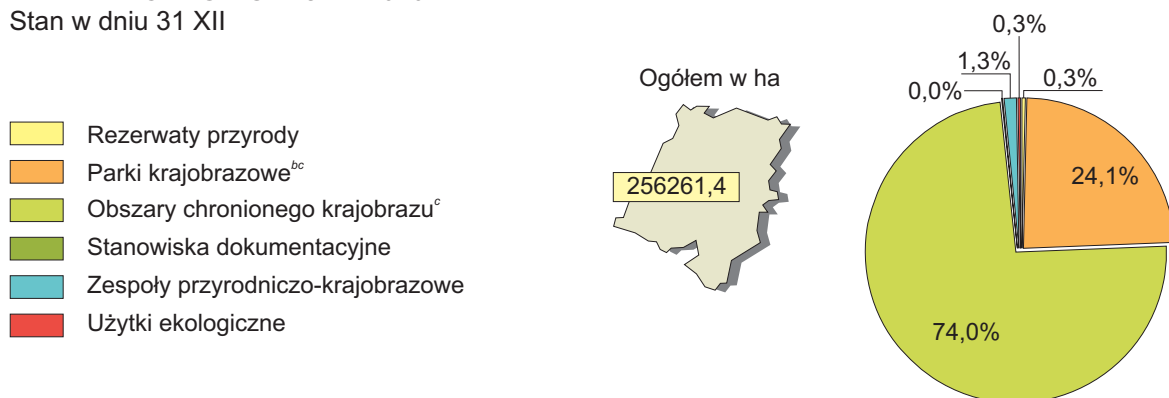
Stan w dniu 31 XII

a Bez obszarów Natura 2000.

STRUKTURA POWIERZCHNI O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONEJ^a W 2010 R.

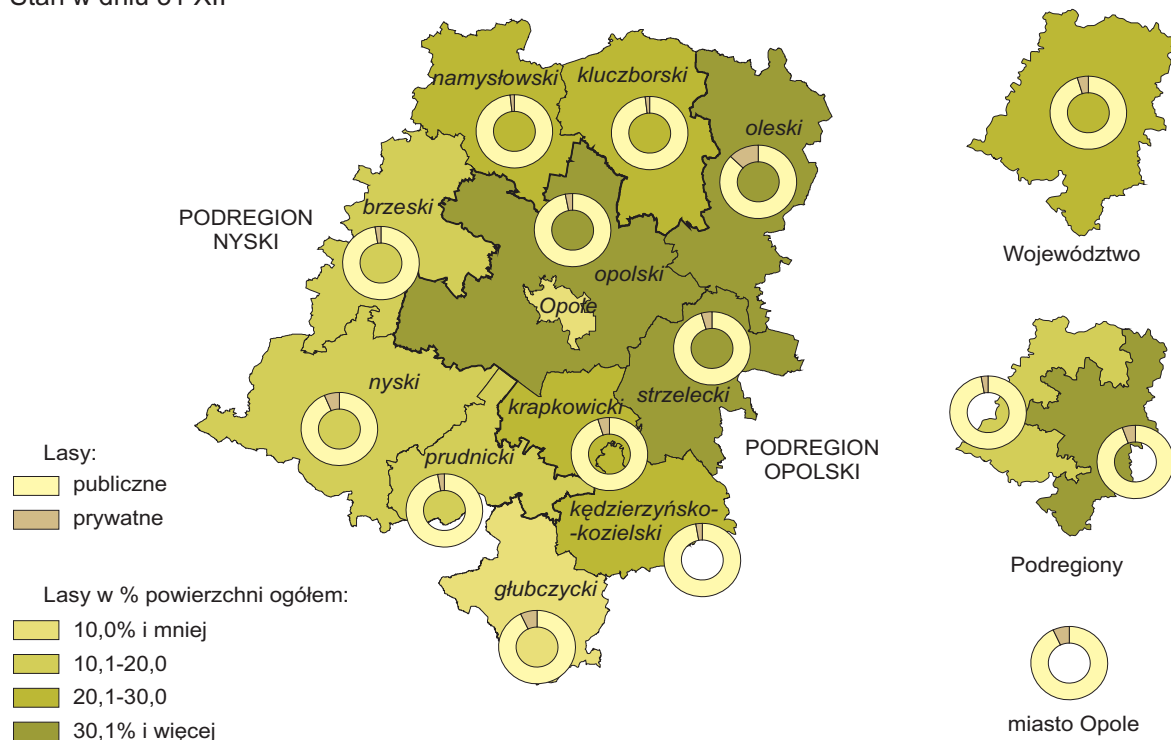
Stan w dniu 31 XII

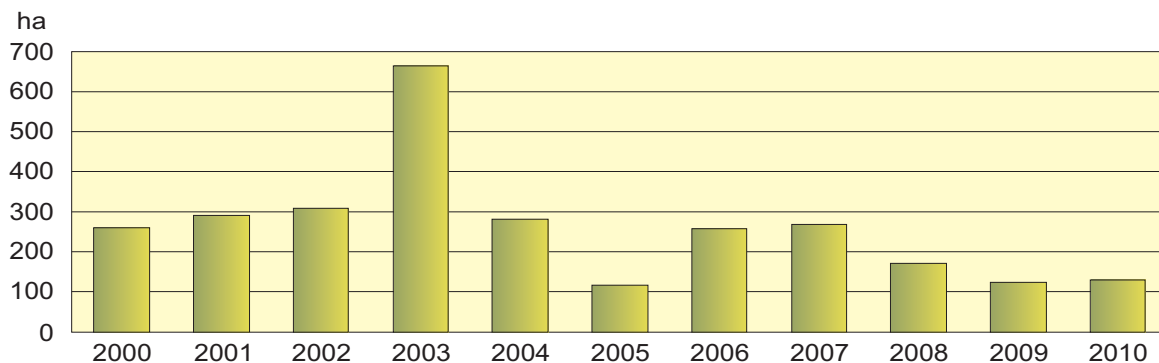
a Bez obszarów Natura 2000. b Bez otuliny. c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

LESISTOŚĆ W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

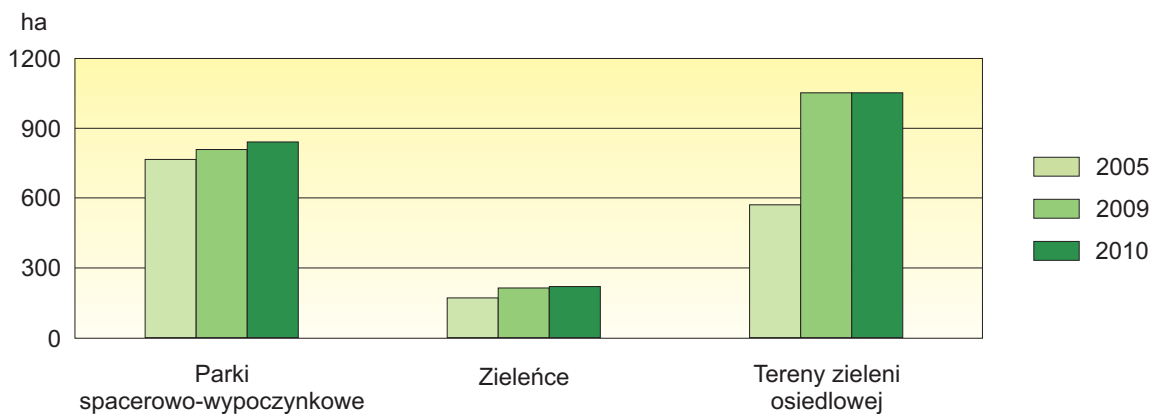

WYKONANIE ZALESIEŃ

POWIERZCHNIA PARKÓW, ZIELEŃCÓW I TERENÓW ZIELENI OSIEDLOWEJ

Stan w dniu 31 XII

DZIAŁ VI ODPADY

Uwagi metodyczne

Przedstawione w dziale dane charakteryzują ilościową i jakościową skalę zagrożenia dla środowiska oraz uciążliwości spowodowane wytwarzaniem odpadów przemysłowych, komunalnych i innych, w tym odpadów niebezpiecznych, a także przedsięwzięcia podejmowane w zakresie przeciwdziałania tym zagrożeniom. Uciążliwość dla środowiska przejawia się przede wszystkim zanieczyszczeniem odpadami wód i gleb, skażeniem powietrza, niszczeniem walorów estetycznych i krajobrazowych oraz wyłączeniem z użytkowania terenów rolnych i leśnych zajmowanych pod składowanie odpadów.

Informacje o odpadach opracowano w oparciu o ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2010, Nr 185, poz. 1243), która weszła w życie w dniu 1 października 2001 r. oraz o **Katalog odpadów** wprowadzony w życie dnia 1 stycznia 2002 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001, Nr 112, poz. 1206). Katalog odpadów dzieli odpady na grupy, podgrupy i rodzaje ze względu na źródło ich powstawania. Prezentowane dane o odpadach w tabl. 1–3 dotyczą pierwszych 19 grup katalogu, tj. **nie obejmują danych o odpadach komunalnych**. Odpady komunalne (grupa 20 katalogu) są prezentowane w tabl. 4–6.

Dane o odpadach dotyczą jednostek wytwarzających w ciągu roku sumarycznie powyżej 1 tys. ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) lub posiadających 1 mln ton i więcej odpadów nagromadzonych.

Zawarte w dziale informacje o odpadach innych niż komunalne, prezentują ilości i rodzaje:

- odpadów wytworzonych w ciągu roku, z określeniem ilości odpadów poddanych odzyskowi, unieszkodliwionych, w tym składowanych na składowiskach (wysypiskach, hałdach, w stawach osadowych) własnych i innych, unieszkodliwionych termicznie, kompostowanych oraz magazynowanych czasowo,
- odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na terenach zakładów, tj. zalegających na składowiskach (wysypiskach, hałdach, w stawach osadowych).

Ponadto w dziale zamieszczone są informacje o powierzchni składowisk (wysypisk, hałd, stawów osadowych) niezrekułtywowanych i zrekułtywowanych w ciągu roku.

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany. Przez **wytwórcę odpadów** rozumie się każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Unieszkodliwianie odpadów polega na poddaniu odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Do **procesów unieszkodliwiania** odpadów zalicza się m.in. składowanie na składowiskach, obróbkę w glebie i ziemi, retencję powierzchniową (np. umieszczanie odpadów na poletkach osadowych lub lagunach), termiczne przekształcanie odpadów.

Przez **termiczne przekształcanie** odpadów rozumie się procesy spalania odpadów przez ich utlenianie oraz inne procesy, w tym: zgazowanie, proces plazmowy, rozkład pirolityczny, prowadzone w przeznaczonych do tego instalacjach lub urządzeniach (m.in. spalarniach odpadów) na zasadach określonych w przepisach szczegółowych.

Składowisko odpadów jest to obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów. Wyróżnia się następujące typy składowisk odpadów: składowisko odpadów niebezpiecznych, składowisko odpadów obojętnych, składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Magazynowanie odpadów jest to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem. Odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych i nie przekracza terminów uzasadnionych zastosowaniem tych procesów, nie dłużej jednak niż przez okres 3 lat. Odpady przeznaczone do składowania mogą być magazynowane jedynie w celu zebrania odpowiedniej ich ilości do transportu na składowisko odpadów, nie dłużej jednak niż przez okres 1 roku. Magazynowanie może odbywać się na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny. Miejsce magazynowania odpadów nie wymaga wyznaczenia w trybie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez m.in.: właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Dane o odpadach komunalnych dotyczą ilości zebranych stałych odpadów komunalnych, które przedstawiono w wagowych jednostkach miary (tony) oraz ilości wywiezionych nieczystości ciekłych, przedstawionych w objętościowych jednostkach miary (dekametry sześciennie). Przy ustalaniu ilości odpadów uwzględniono pojemność taboru służącego do wywozu odpadów oraz ilość kursów. Pojemność taboru do wywozu odpadów stałych i nieczystości ciekłych jest określona przez producenta lub ustalona przez przedsiębiorstwo (zakład) oczyszczania. Przedstawiono także dane dotyczące: rodzajów wyselekcjonowanych stałych odpadów komunalnych, odpadów zebranych z gospodarstw domowych, ilości unieszkodliwionych odpadów w kompostowniach i spalarniach odpadów oraz zdeponowanych na składowiskach, liczby i powierzchni zorganizowanych składowisk czynnych (tj. takich, na które w roku sprawozdawczym były wywożone odpady) oraz zamkniętych.

TABL.1(75). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	45	40	50
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	1643,0	907,9	853,7
poddane odzyskowi: w tysiącach ton	1487,5	776,8	680,3
w % wytworzonych	90,5	85,6	79,7
unieszkodliwione: w tysiącach ton	102,8	84,3	77,5
w % wytworzonych	6,3	9,3	9,1
w tym w tys. t:			
termicznie	1,6	3,5	2,6
kompostowane	1,2	0,5	0,6
składowane ^b	96,4	71,6	61,1
magazynowane czasowo: w tysiącach ton	52,7	46,8	95,9
w % wytworzonych	3,2	5,2	11,2
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	23481,8	22507,2	22130,5
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	218,7	601,4	157,4
Powierzchnia terenów składowania odpadów w ha:			
niezrekultywowana (stan w końcu roku)	234,1	222,6	217,6
zrekultywowana (w ciągu roku)	1,5	3,4	-

^aZ wyłączeniem odpadów komunalnych. ^bNa składowiskach (wysypiskach, hałdach i stawach osadowych) własnych i innych. ^cNa składowiskach (wysypiskach, hałdach i stawach osadowych) własnych.

TABL. 2(76). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone (w ciągu roku)					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku)
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione		magazynowane czasowo	
			razem	w tym składowane ^c		
w tysiącach ton						
OGÓŁEM	853,7	680,3	77,5	61,1	95,9	22130,5
w tym:						
Żuźle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	249,6	244,4	2,5	2,5	2,7	36,4
Popioły lotne z węgla	127,3	121,3	6,0	6,0	-	35,9
Mieszanki popiołowo-żuźłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	112,5	51,4	-	-	61,1	18822,1
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych	6,5	5,6	-	-	0,9	-
Rdzenie i formy odlewnicze po procesie odlewania	6,8	6,8	-	-	-	1848,1
Osady z klarowania wody	44,1	17,3	26,8	26,8	-	276,0

^aZ wyłączeniem odpadów komunalnych. ^bNa składowiskach (wysypiskach, hałdach i stawach osadowych) własnych. ^cNa składowiskach (wysypiskach, hałdach i stawach osadowych) własnych i innych.

TABL. 3(77). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone (w ciągu roku)					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{bc}	Powierzchnia terenów składowania odpadów niezrekultywowana ^c w ha
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione		magazynowane czasowo		
			razem	w tym składowane ^d			
w tysiącach ton							
WOJEWÓDZTWO	853,7	680,3	77,5	61,1	95,9	22130,5	217,6
Podregion nyski	77,7	69,3	4,1	1,8	4,3	5,8	1,5
powiaty:							
Brzeski	16,2	13,3	0,2	0,2	2,7	–	–
Kluczborski	4,4	4,4	–	–	–	–	–
Namysłowski	15,7	15,4	0,2	–	0,1	–	–
Nyski	36,8	34,3	1,6	1,6	0,9	–	–
Prudnicki	4,6	1,9	2,1	–	0,6	5,8	1,5
Podregion opolski	776,0	611,0	73,4	59,3	91,6	22124,7	216,1
powiaty:							
Głubczycki	11,8	11,8	–	–	–	–	–
Kędzierzyńsko-kozielski	185,5	68,1	29,5	26,6	87,9	18638,7	161,3
Krapkowicki	98,0	88,2	8,3	8,3	1,5	1188,3	30,5
Oleski	2,4	2,4	–	–	–	–	–
Opolski	41,5	23,2	17,7	7,7	0,6	2198,6	15,1
Strzelecki	12,3	11,6	0,1	0,1	0,6	–	–
Miasto na prawach powiatu – – Opole	424,5	405,7	17,8	16,6	1,0	99,1	9,2

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach i stawach osadowych) własnych. c Stan w końcu roku. d Na składowiskach (wysypiskach, hałdach i stawach osadowych) własnych i innych.

TABL. 4(78). **ODPADY KOMUNALNE^a I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Odpady komunalne zebrane w t	254571	267709	260126
w tym z gospodarstw domowych	199322	209043	205243
Zdeponowane na składowiskach	237405	237929	233448
Unieszkodliwione biologicznie	23	9039	875
Wyselekcjonowane	15762	14946	18264
w tym:			
papier i tektura	1010	2178	3405
szkło	12393	4865	5755
tworzywa sztuczne	1018	2148	4155
metale	32	21	288
tekstylia	–	1138	972
niebezpieczne	–	34	30
wielkogabarytowe	1309	3738	2352
Nieczystości ciekłe odebrane w dam³	601	538	528
w tym z gospodarstw domowych	369	365	359

a Dane szacunkowe.

TABL. 5(79). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Składowiska czynne kontrolowane	40	30	26
powierzchnia w ha	190,2	188,3	150,6
powierzchnia zrehabilitowana (w ciągu roku) w ha	–	2,8	2,8
Składowiska kontrolowane o zakończonej eksploatacji	5	3	4
powierzchnia w ha	36,0	8,1	26,2
powierzchnia zrehabilitowana (w ciągu roku) w ha	–	–	0,6

TABL. 6(80). **ODPADY I SKŁADOWISKA (wysypiska) KOMUNALNE WEDŁUG
PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady zebrane (w ciągu roku)			Czynne składowiska (wysypiska) zorganizowane		
	stałe zdeponowane na składowiskach ^a w tys. t	nieczystości ciekłe		liczba	powierzchnia w ha	
		ogółem	w tym z gospodarstw domowych			
						w dam ³
WOJEWÓDZTWO	2005	237,4	600,6	369,1	40	190,2
	2009	237,9	537,6	364,9	30	188,3
	2010	233,4	528,5	359,5	26	150,6
Podregion nyski		78,2	209,9	155,0	8	50,4
powiaty:						
Brzeski		20,0	39,0	29,1	–	–
Kluczborski		11,7	34,9	29,2	2	6,0
Namysłowski		4,5	60,2	48,0	1	1,5
Nyski		28,2	61,0	38,4	4	35,4
Prudnicki		13,8	14,8	10,3	1	7,5
Podregion opolski		155,2	318,6	204,5	18	100,2
powiaty:						
Głubczycki		9,5	20,9	12,9	3	12,3
Kędzierzyńsko-kozielski		25,4	25,1	18,8	4	14,9
Krapkowicki		19,6	37,5	28,2	1	7,1
Oleski		7,9	25,6	14,7	5	11,1
Opolski		26,4	113,3	72,0	1	0,6
Strzelecki		17,3	71,1	43,5	3	26,1
Miasto na prawach powiatu – Opole		49,1	25,1	14,4	1	28,1

a Dane szacunkowe.

DZIAŁ VII DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO-KONTROLNA

Uwagi metodyczne

Prezentowane w dziale dane dotyczą:

- wyników kontroli terenowo-laboratoryjnej wody dostarczanej ludności do spożycia, stanu sanitarnego urządzeń i artykułów spożywczych oraz stanu sanitarno-porządkowego obiektów kontrolowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i przez Inspekcję Weterynaryjną,
- wyników kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu w zakresie: czystości powietrza, wód, gleby, ochrony środowiska przed odpadami oraz hałasu przemysłowego,
- niektórych wskaźników demograficznych,
- zachorowań na niektóre choroby (w tym zawodowe) według badań Ministerstwa Zdrowia,
- zgonów według niektórych przyczyn.

Informacje o **ocenie sanitarnej wodociągów i studni oraz jakości wody** pobieranej z tych urządzeń opracowane są w ujęciu zgodnym z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417, z późn. zm.). Ponadto warunki zaopatrzenia w wodę i jakość wody określa ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858).

Wodociągi to zespoły urządzeń rozprowadzających wodę w sposób ciągły, których głównym przeznaczeniem jest zaopatrywanie w wodę gospodarstw domowych na zasadzie powszechnej dostępności. **Kontrola wodociągów** przeprowadzana jest w reprezentatywnych punktach charakterystycznych dla danego wodociągu, uzgodnionych między odpowiednią powiatową stacją sanitarno-epidemiologiczną a zarządcą wodociągu. Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczających wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym i dostarczających wodę niespełniającą wymagań sanitarnych.

Studnie są to urządzenia służące do ujmowania i pionowego czerpania wody.

Inspekcja Ochrony Środowiska realizuje zadania określone w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm.). Przedmiotem działalności Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska jest w szczególności:

- kontrola podmiotów korzystających ze środowiska, w tym związana z przeciwdziałaniem poważnym awariom,
- badanie stanu środowiska (monitoring) oraz zapewnienie dostępu do informacji o środowisku (społeczeństwu i administracji publicznej).

Monitoring środowiska obejmuje, uzyskiwane na podstawie badań monitoringowych, informacje w zakresie: jakości powietrza, jakości wód śródlądowych powierzchniowych i podziemnych oraz morskich wód wewnętrznych i wód morza terytorialnego, jakości gleby i ziemi, hałasu, promieniowania jonizującego i pól elektromagnetycznych, stanu zasobów środowiska, w tym lasów, rodzajów i ilości substancji lub energii wprowadzanych do powietrza, wód, gleby i ziemi, wytwarzania i gospodarowania odpadami.

Poważna awaria – to zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Podstawowym zadaniem Inspekcji Ochrony Środowiska w sprawach **poważnych awarii** jest tworzenie warunków mających na celu przeciwdziałanie powstawaniu poważnych awarii oraz usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego.

Ustawowym obowiązkiem Inspekcji Ochrony Środowiska jest prowadzenie **rejestru potencjalnych sprawców poważnych awarii**. Przepisy dotyczące poważnych awarii zawarte są w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska, a także w ustawie Prawo Ochrony Środowiska i uwzględniają postanowienia Dyrektywy Rady 96/82/WE z 9 grudnia 1996 r. – w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, zwanej dyrektywą o przeciwdziałaniu poważnym awariom lub Dyrektywą Seveso II.

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od jego natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od takich cech odbiorcy jak: stan zdrowia, nastrój, wiek. W zależności od miejsca występowania i źródła rozróżnia się hałas: komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy), przemysłowy, osiedlowy oraz domowy.

Dane dotyczące oceny **stanu sanitarnego obiektów i jakości środków spożywczych** opracowano na podstawie wyników badań laboratoryjnych w oparciu o analizy, m.in. mikrobiologiczne, chemiczne i organoleptyczne tych artykułów, prowadzone przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w punktach sprzedaży i Weterynaryjnego Inspektoratu Sanitarnego w punktach uboju (w zakresie mięsa) na mocy ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. Nr 171, poz. 1225, z późn. zm.).

Nadzór ten, prowadzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczy m.in.:

- higieny środowiska, a zwłaszcza czystości powietrza atmosferycznego, gleby, wody i innych elementów środowiska w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach,
- utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, dróg, ulic oraz środków komunikacji publicznej,
- warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego,
- warunków zdrowotnych produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi,
- warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Inspekcja Weterynaryjna sprawuje nadzór m.in. nad:

- miejscami uboju, zakładami przetwórstwa mięsnego i ubocznych artykułów ubojowych zwierząt rzeźnych,
- pozyskiwaniem, transportem i przetwórstwem mleka,
- obrotem mięsem mniej wartościowym w punktach sprzedaży takiego mięsa,
- targowiskową sprzedażą w miejscach wyznaczonych.

Środki spożywcze – produkty żywnościowe, substancje lub ich mieszaniny zawierające składniki przeznaczone do odżywiania ludzi, w stanie naturalnym lub przetworzonym.

Jakość zdrowotna żywności – ogół cech i kryteriów, przy pomocy których charakteryzuje się żywność pod względem wartości odżywczej, jakości organoleptycznej oraz bezpieczeństwa dla zdrowia konsumenta.

Jakość organoleptyczna żywności – zespół cech obejmujących smak, zapach, wygląd, barwę i konsystencję, które można wyodrębnić i ocenić przy pomocy zmysłów człowieka.

GHP (Good Hygiene Practice) – Dobra Praktyka Higieniczna – działania, które muszą być podjęte i warunki higieniczne, które muszą być spełniane i kontrolowane na wszystkich etapach produkcji lub obrotu, aby zapewnić bezpieczeństwo żywności.

GMP (Good Manufacturing Practice) – Dobra Praktyka Produkcyjna. To działania, które muszą być podjęte i warunki, które muszą być spełniane, aby produkcja żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością odbywała się w sposób zapewniający jej właściwą jakość zdrowotną zgodnie z przeznaczeniem.

System HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) – Analiza Zagrożeń i Krytyczne Punkty Kontroli. Oznacza system organizacji działania w firmach mających do czynienia z żywnością, służący zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego tej żywności.

Grupowanie jednostek chorobowych oraz przyczyn zgonów dokonano na podstawie „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych – X Rewizja”.

Zgonem jest trwałe, czyli nieodwracalne ustanie czynności narządów niezbędnych do życia, konsekwencją czego jest ustanie czynności całego ustroju. Za **zgon niemowlęcia** uważa się zgon dziecka w wieku poniżej 1 roku. Przy opracowaniu danych o **zgonach według przyczyn** przyjmuje się za wyjściową przyczynę zgonu chorobę według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD-10), tj. chorobę stanowiącą początek procesu chorobowego, który doprowadził do zgonu albo uraz czy zatrucie, w wyniku którego nastąpił zgon.

TABL. 1(81). **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIĄGÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	% ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów o wydajności w m ³ /d							
	poniżej 100	100– –1000	1001– –10000	10001– –100000	poniżej 100	100– –1000	1001– –10000	10001– –100000
	odpowiadającą wymaganiom				nieodpowiadającą wymaganiom			
2009	87,6	85,5	98,0	100,0	12,4	14,5	2,0	x
2010	83,6	93,4	92,9	100,0	16,4	6,6	7,2	x

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

TABL. 2(82). **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIĄGÓW I STUDNI PUBLICZNYCH W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Urządzenia w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	W tym skontrolowane			
		razem	dostarczającą wodę		
			odpowiada- jącą wymaganiom	nieodpowiadającą wymaganiom	
				razem	w tym pod względem bakteriolo- gicznym
w % skontrolowanych					
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę	209	207	87,9	12,1	x
o wydajności w m ³ /d:					
poniżej 100	69	67	86,6	13,4	x
100– 1000	112	112	90,2	9,8	x
1001–10000	27	27	81,5	18,5	x
powyżej 10000	1	1	100,0	x	x
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	42	42	88,1	11,9	x
Studnie publiczne	1	1	100,0	x	x

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu.

TABL. 3(83). **DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
W ZAKRESIE OCHRONY WÓD			
Monitoring rzek:			
długość odcinków badanych rzek w km	744	1744	1011
stanowiska pomiarowe ^a	41	55	31
Pobrane próbki	500	638	431
w tym w ramach: monitoringu	434	588	345
kontroli	55	25	28
akcji związanych z poważnymi awariami	3	3	–
Wykonane oznaczenia	14596	21226	16410
w tym w ramach: monitoringu	9209	13813	5832
kontroli	1277	417	409
akcji związanych z poważnymi awariami	72	36	–

^a W 2009 r. badaniami objęto również 4 sztuczne zbiorniki zaporowe.

TABL. 3(83). **DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA			
Monitoring powietrza:			
stanowiska pomiarowe ^a	50	154	161
pobrane próbki	5508	6111	7116
wykonane oznaczenia	11250	21668	22002
W ramach kontroli:			
pobrane próbki	4	–	–
wykonane oznaczenia	16	–	–
W ZAKRESIE OCHRONY GLEB			
W ramach kontroli:			
pobrane próbki pierwotne	9	8	1
wykonane oznaczenia	24	40	2
W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI			
W ramach kontroli:			
pobrane próbki pierwotne	–	6	7
wykonane oznaczenia	–	16	2

^a Dane w latach 2009–2010 nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę definicji stanowiska pomiarowego.

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska w Opolu.

TABL. 4(84). **WYBRANA DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Zakłady w ewidencji	953	1179	1400
w tym skontrolowane	163	350	452
Składowiska odpadów w ewidencji:			
czynne	51	39	36
zamknięte ^a	33	43	46
Przeprowadzone kontrole	382	470	718
w tym: z pomiarem	35	35	23
pozaplanowe	62	148	198
Przypadki wystąpienia poważnych awarii	6	6	4
Wydane zarządzenia pokontrolne	267	289	272
Wnioski do:			
organów ścigania	14	–	2
administracji:			
rządowej	153	158	199
samorządowej	394	355	316
Mandaty karne wymierzone przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska	159	167	131
kwota w tys. zł	35,6	43,0	32,6

^a Po usunięciu odpadów ze składowiska zostaje ono wykreślone z ewidencji składowisk zamkniętych.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu.

TABL. 5(85). HAŁAS PRZEMYSŁOWY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Zakłady skontrolowane emitujące hałas ^a	15	11	10
w tym przekraczające poziomy dopuszczalne ^b	3	7	5
w tym w nocy	2	6	3
Liczba punktów pomiarowych	47	37	62
Zakłady, które dostosowały się do poziomów dopuszczalnych	3	4	2

a Zakłady w centralnej ewidencji systemu kontroli klimatu akustycznego Inspekcji Ochrony Środowiska. b Uwzględniono emisję hałasu z zakładów.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu.

TABL. 6(86). OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE		W tym skontrolowane				W tym skontrolowane			
		Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	ogółem	ze złym stanem sanitarnym w % skontrolowanych		Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	ogółem	ze złym stanem sanitarnym w % skontrolowanych	
				razem	w tym pod względem technicznym			razem	w tym pod względem technicznym
Baseny kąpielowe kryte	2009	16	16	6,3	6,3	5	4	x	x
	2010	17	17	x	x	5	3	33,3	33,3
Baseny kąpielowe odkryte	2009	21	19	x	x	10	9	11,1	11,1
	2010	22	20	x	x	10	9	11,1	11,1
Domy pomocy społecznej	2009	28	27	7,4	7,4	21	19	5,2	5,2
	2010	28	18	5,5	5,5	21	12	x	x
Hotele	2009	27	27	x	x	5	5	x	x
	2010	31	31	x	x	6	6	x	x
Pensjonaty	2009	2	2	x	x	1	1	x	x
	2010	2	2	x	x	1	1	x	x
Motele	2009	1	1	x	x	–	–	x	x
	2010	1	1	x	x	–	–	x	x
Kempingi	2009	–	–	x	x	2	2	x	x
	2010	–	–	x	x	2	2	x	x
Schroniska, pola biwakowe	2009	–	–	x	x	–	–	x	x
	2010	–	–	x	x	3	3	x	x
Inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie	2009	65	63	3,2	3,2	119	104	1,9	1,9
	2010	62	55	5,4	5,4	131	107	0,9	0,9
Ustępy publiczne	2009	49	48	4,2	4,2	3	3	x	x
	2010	48	46	2,2	2,2	3	3	x	x
Zakłady fryzjerskie	2009	425	305	3,3	2,9	132	73	4,1	2,7
	2010	436	350	2,3	2,3	131	92	3,2	3,2
Zakłady kosmetyczne	2009	190	141	4,2	4,2	18	13	x	x
	2010	207	143	2,8	2,8	22	13	x	x
Zakłady odnowy biologicznej ...	2009	116	97	4,1	4,1	10	4	25,0	25,0
	2010	117	70	5,7	5,7	12	5	20,0	20,0
Zakłady tatuażu	2009	6	4	25,0	25,0	–	–	x	x
	2010	8	6	x	x	1	1	x	x

TABL. 6(86). OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	W tym skontrolowane			Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	W tym skontrolowane		
			ogółem	ze złym stanem sanitarnym w % skontrolowanych			ogółem	ze złym stanem sanitarnym w % skontrolowanych	
				razem	w tym pod względem technicznym			razem	w tym pod względem technicznym
			miasta				wieś		
Inne obiekty, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej	2009 2010	138 144	101 95	6,9 3,1	6,9 3,1	33 36	22 23	4,5 21,7	4,5 21,7
Dworce autobusowe	2009 2010	12 12	12 10	8,3 20,0	8,3 20,0	– –	– –	x x	x x
Dworce i stacje kolejowe	2009 2010	22 21	22 20	13,6 25,0	13,6 25,0	29 29	24 3	x x	x x

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Opolu.

TABL. 7(87). OCENA STANU SANITARNEGO ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ^a PRAKTYK LEKARSKICH^b I PIELĘGNIARSKICH^c

WYSZCZEGÓLNIENIE		Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	W tym skontrolowane		Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	W tym skontrolowane	
			ogółem	ze złym stanem sanitarnym w % skontrolowanych		ogółem	ze złym stanem sanitarnym w % skontrolowanych
			miasta			wieś	
Zakłady opieki zdrowotnej	2009 2010	565 587	395 408	8,6 7,4	176 185	140 142	6,4 4,9
publiczne	2009 2010	128 123	95 69	15,8 17,7	20 20	20 17	20,0 17,6
niepubliczne	2009 2010	437 464	300 339	6,7 5,3	156 165	120 125	4,1 3,2
szpitale	2009 2010	25 25	25 20	56,0 75,0	6 6	6 6	50,0 33,3
zakłady opiekuńczo-lecznicze	2009 2010	11 9	10 6	30,0 50,0	1 1	1 1	x 100,0
zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	2009 2010	1 1	1 –	x x	– –	– –	x x
sanatoria i prewentoria	2009 2010	– –	– –	x x	– –	– –	x x

^a Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 213, poz. 1568 oraz z 2008 r. Nr 30, poz. 187). ^b Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 marca 2000 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia, urządzenia i sprzęt medyczny, służące wykonywaniu indywidualnej praktyki lekarskiej, indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej i grupowej praktyki lekarskiej (Dz. U. Nr 20, poz. 254). ^c Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie wymagań technicznych i sanitarnych dla pomieszczeń, w których można wykonywać praktykę pielęgniarek i położnych oraz wymagań, jakim powinny odpowiadać urządzenia i sprzęt medyczny umożliwiający udzielanie świadczeń zdrowotnych (Dz. U. Nr 56, poz. 397).

TABL. 7(87). OCENA STANU SANITARNEGO ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ^a
PRAKTYK LEKARSKICH^b I PIELĘGNIARSKICH^c (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	W tym skontrolowane		Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	W tym skontrolowane	
		ogółem	ze złym stanem sanitarnym w % skontrolowanych		ogółem	ze złym stanem sanitarnym w % skontrolowanych
Zakłady opieki zdrowotnej (dok.)						
hospicja stacjonarne	2009 1	–	x	1	–	x
	2010 1	1	x	2	2	x
przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria	2009 330	225	4,4	117	102	3,9
	2010 333	228	3,5	119	100	3,0
pogotowia ratunkowe	2009 12	11	x	2	2	x
	2010 9	6	x	2	1	x
medyczne laboratoria diagnostyczne	2009 42	29	6,9	1	1	100,0
	2010 41	37	2,7	1	–	x
pracownie protetyki, stomatologii i ortodontacji	2009 14	8	x	5	2	x
	2010 13	13	x	4	3	x
zakłady rehabilitacji leczniczej	2009 12	8	25,0	2	2	x
	2010 14	6	x	3	3	33,3
żłobki	2009 13	13	x	–	–	x
	2010 13	12	x	–	–	x
pozostałe zakłady	2009 104	65	4,6	41	24	4,2
	2010 128	79	3,8	47	26	x
Indywidualne praktyki lekarskie	2009 37	11	x	22	21	x
	2010 33	10	x	22	16	x
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie	2009 608	273	0,4	45	12	x
	2010 648	328	0,6	45	27	3,7
Grupowe praktyki lekarskie	2009 17	14	x	11	9	x
	2010 16	10	x	10	7	x
Indywidualne praktyki lekarzy dentyków	2009 315	221	0,9	67	38	x
	2010 322	212	0,5	66	45	x
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków	2009 119	88	x	19	16	x
	2010 112	77	x	19	16	x
Grupowe praktyki lekarzy dentyków	2009 14	10	10,0	2	1	x
	2010 14	10	x	2	1	x
Indywidualne praktyki pielęgniarek i położnych	2009 4	1	x	6	3	33,3
	2010 6	5	x	6	2	x
Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek i położnych	2009 2	2	x	1	1	x
	2010 5	3	x	4	–	x
Grupowe praktyki pielęgniarek i położnych	2009 21	7	x	6	2	x
	2010 23	4	x	6	3	x
Inne obiekty świadczące usługi medyczne ^d	2009 18	10	10,0	–	–	x
	2010 19	9	11,1	1	1	x

a Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 213, poz. 1568 oraz z 2008 r. Nr 30, poz. 187). b Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 marca 2000 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia, urządzenia i sprzęt medyczny, służące wykonywaniu indywidualnej praktyki lekarskiej, indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej i grupowej praktyki lekarskiej (Dz. U. Nr 20, poz. 254). c Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie wymagań technicznych i sanitarnych dla pomieszczeń, w których można wykonywać praktykę pielęgniarek i położnych oraz wymagań, jakim powinny odpowiadać urządzenia i sprzęt medyczny umożliwiający udzielanie świadczeń zdrowotnych (Dz. U. Nr 56, poz. 397). d Obiekty świadczące usługi medyczne (jak np. laboratoria analiz medycznych), których działalność nie wynika z rozporządzeń wyżej wymienionych.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu.

TABL. 8(88). STAN SANITARNY OBIEKTÓW PRODUKCJI I OBROTU ŻYWNOSCIĄ WEDŁUG OCENY PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty w ewidencji		Przeprowadzone kontrole	Wydane decyzje administracyjne	Obiekty o złym stanie sanitarnym w % skontrolowanych	
	ogółem (stan w dniu 31 XII)	w tym skontrolowane				
OGÓŁEM	2005	8176	6182	9723	3023	7,1
	2009	8534	5842	8682	2926	3,9
	2010	8855	5605	7742	3165	3,4

OBIEKTY PRODUKCJI ŻYWNOSCI

Wytwornie lodów	20	19	29	5	x
Automaty do lodów	61	57	68	11	x
Wytwornie tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi	3	3	5	–	x
Piekarnie	249	236	388	263	3,8
Ciastkarnie	68	64	97	59	3,1
Przetwornie owocowo-warzywne i grzybowe	8	8	17	13	x
Browary i słodownie	2	2	3	–	x
Wytwornie napojów bezalkoholowych i rozlewnie piwa	2	1	1	–	x
Wytwornie naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródłanych i stołowych	1	1	2	–	x
Zakłady garmazeryjne	10	8	16	10	12,5
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	14	14	22	6	7,1
Wytwornie makaronów	–	–	–	–	x
Wytwornie wyrobów cukierniczych	16	16	23	11	6,3
Wytwornie koncentratów spożywczych	1	–	–	–	x
Wytwornie chrupek, chipsów i prażynek	2	2	3	–	x
Wytwornie suplementów diety	2	2	7	1	x
Wytwornie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego	1	1	11	–	x
Wytwornie substancji dodatkowych	3	3	3	–	x
Cukrownie	2	1	1	–	x
Inne wytwornie żywności	18	12	17	8	x

OBIEKTY OBROTU ŻYWNOSCIĄ

Sklepy spożywcze	3544	2427	3401	1357	5,3
Kioski spożywcze	470	230	273	104	1,7
Magazyny hurtowe	207	177	295	77	2,8
Obiekty ruchome i tymczasowe	80	55	67	17	x
Inne obiekty obrotu żywnością	504	126	219	60	1,6
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	2042	1329	1786	857	2,6
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	884	684	845	286	0,3
Środki transportu	602	84	78	7	x
Wytwornie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	13	10	13	9	x
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	26	33	52	4	x

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu.

TABL. 9(89). **OBIEKTY PRODUKCJI I OBROTU ŻYWNOŚCIĄ ORAZ MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ WEDŁUG OCENY PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Obiekty według ewidencji (stan w dniu 31 XII)	8176	8534	8855
w tym skontrolowane	6182	5842	5605
Ocenione na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego	4130	3194	3005
Z wdrożonymi zasadami GHP/GMP ^a	.	7001	6821
Z wdrożonym systemem HACCP ^a	.	1031	1223
Przeprowadzone kontrole i rekontrole	9723	8682	7742
w tym interwencyjne	.	990	833
Wskaźnik częstotliwości kontroli i rekontroli	1,6	1,5	1,4
Liczba wydanych decyzji administracyjnych	3023	2926	3165
w tym:			
przerwania produkcji ^b	30	14	19
zakazu wprowadzenia produktu do obrotu	.	11	4
Nalożone mandaty	862	720	556
na kwotę w tys. zł	109,1	128,2	102,7

a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. b Unieruchomienia (przerwania) działalności całego lub części zakładu.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu.

TABL. 10(90). **DZIAŁALNOŚĆ LABOLATORYJNA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Liczba zbadanych próbek	2492	3173	2804
w tym:			
Środki spożywcze:			
krajowe	1969	2592	2358
z importu	323	228	206
Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością:			
krajowe	62	36	56
z importu	18	8	40
Badania sanitarne	53	171	47
Zatrucia pokarmowe	67	92	50
W tym % próbek zdyskwalifikowanych:			
Środki spożywcze:			
krajowe	3,4	2,3	1,2
z importu	x	0,4	0,4
Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością:			
krajowe	x	2,7	x
z importu	x	x	2,5
Badania sanitarne	x	1,1	x
Zatrucia pokarmowe	x	11,9	x

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu.

TABL. 11(91). OCENA SANITARNA NIEKTÓRYCH KRAJOWYCH ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH PRZEZ PAŃSTWOWĄ INSPEKCJĘ SANITARNA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010
Próby zdyskwalifikowane w % ogółem zbadanych:		
Mleko i przetwory mleczne	x	x
Mięso, podroby i przetwory mięsne według badań Inspekcji Sanitarnej	5,9	2,9
Tłuszcze roślinne	1,5	x
Ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne	x	x
Warzywa (w tym strączkowe suche)	2,5	2,4
Owoce	1,6	x
Grzyby	21,7	9,5
Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	1,3	x

Ź r ó ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Opolu.

TABL.12(92). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI DEMOGRAFICZNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Ludność (stan w dniu 31 XII)	1047407	1031097	1028585
mężczyźni	507195	498373	497521
kobiety	540212	532724	531064
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,1	9,0	8,9
Zgony ^a na 1000 ludności	9,0	9,4	9,6
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	4,9	5,0	5,2
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,9	-0,4	-0,7

a Łącznie ze zgonami niemowląt.

TABL. 13(93). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2005	2009	2010
	w liczbach bezwzględnych			na 100 tys. ludności		
Krzusiec	77	53	8	7,3	5,1	0,8
Wirusowe zapalenie wątroby	83	144	209	7,9	14,0	20,3
Różyczka	160	389	428	15,2	37,7	41,6
AIDS ^a	2	3	6	0,2	0,3	0,6
Salmonellozy	297	177	154	28,3	17,2	15,0
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	38	160	4	3,6	15,5	0,4
Biegunki u dzieci do lat 2 ^b	225	709	740	135,5	392,0	272,9
Szkarlatyna (płonica)	270	641	417	25,7	62,1	40,5
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	29	30	27	2,8	2,9	2,6
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	31	26	84	3,0	2,5	8,2
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	2211	118	94	210,7	11,4	9,1
Toksoplazmoza	7	-	-	0,7	x	x
Tasiemczyce	13	-	-	1,2	x	x
Świerzb	215	-	-	20,5	x	x
Grypa ^c	25045	48146	26370	2386,3	4665,7	2560,5

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny.

TABL. 14(94). ZACHOROWANIA NA CHOROBY ZAWODOWE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	
	w liczbach bezwzględnych			w odsetkach
OGÓŁEM	48	45	43	100,0
w tym:				
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa	1	1	1	2,3
Pylice płuc	–	3	2	4,7
Astma oskrzelowa	2	1	1	2,3
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	–	–	–	x
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	18	13	5	11,6
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	3	1	2	4,7
Choroby skóry	2	–	2	4,7
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	–	1	–	x
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	3	7	2	4,7
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	–	–	–	x
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	17	16	24	55,8

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

TABL. 15(95). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2005	2009
	w odsetkach		na 100 tys. ludności	
OGÓŁEM	100,0	100,0	903,2	943,1
w tym:				
Choroby zakaźne i pasożytnicze	0,5	0,5	4,6	4,6
Nowotwory	26,2	25,6	236,7	241,6
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	1,8	2,6	16,5	24,7
w tym cukrzyca	1,8	2,6	16,0	24,6
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	0,9	0,8	8,2	7,7
Choroby układu krążenia	49,3	48,7	444,9	459,2
w tym:				
choroba niedokrwienności serca	9,4	7,0	85,2	65,9
choroby naczyń mózgowych	7,3	7,4	66,4	70,1
Choroby układu oddechowego	4,2	4,2	38,2	39,2
Choroby układu trawiennego	4,3	3,6	38,4	33,7
Choroby układu moczowo-płciowego	1,4	1,3	12,3	12,6
Objawy i stany niedokładnie określone ^b	5,0	6,6	45,2	62,1
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	5,7	5,5	51,9	52,3

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja). ^b Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane.

DZIAŁ VIII EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA

Uwagi metodyczne

W dziale wyodrębniono informacje o zakresie i formach funkcjonowania oraz skuteczności ekonomicznych narzędzi i środków w przedsięwzięciach na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Całkowite nakłady na ochronę środowiska stanowią sumę nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i kosztów bieżących.

Przedsięwzięcia „końca rury” – nie ingerujące w proces produkcyjny (produkcja może być prowadzona bez tej inwestycji), lecz redukujące lub unieszkodliwiające zanieczyszczenia powstałe w procesie produkcji. Nakłady na tego typu przedsięwzięcia – zgodnie z metodologią zalecaną przez Biuro Statystyczne Unii Europejskiej EUROSTAT – w całości zaliczane są do nakładów na ochronę środowiska.

Przedsięwzięcia „zintegrowane” zapobiegające zanieczyszczeniom – prowadzące do zmniejszenia ilości wytwarzanych zanieczyszczeń poprzez modyfikację procesów technologicznych (wymiana lub modernizacja linii produkcyjnej, zakup dodatkowych urządzeń), co powoduje, że produkcja staje się bardziej czysta i przyjazna środowisku. Jeżeli wprowadzany jest nowy proces technologiczny, nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska obejmują nakłady przewyższające te, które byłyby poniesione na wyposażenie tańsze i sprawne, ale zapewniające produkcję mniej przyjazną środowisku. W przypadku, gdy modernizowany jest zakład już istniejący, nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska są równe całkowitym nakładom poniesionym na dostosowanie do wymagań środowiska.

Dane o **nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i ich efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z **Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska** wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznej Dotyczącej Ochrony Środowiska (SERIEE), wdrażanego przez Unię Europejską (EUROSTAT). Wyróżniono 9 dziedzin ochrony środowiska:

1. Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.
2. Gospodarka ściekowa i ochrona wód.
3. Gospodarka odpadami.
4. Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz ochrona wód podziemnych i powierzchniowych.
5. Zmniejszanie hałasu i wibracji.
6. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu.
7. Ochrona przed promieniowaniem jonizującym.
8. Działalność badawczo-rozwojowa.
9. Pozostała działalność związana z ochroną środowiska.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Prezentowany podział nakładów inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „SNA 1993”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- nabycie gruntów (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu),
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (w tym m.in.: na roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe),
- urządzenia techniczne i maszyny,
- środki transportu,
- narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie,
- inne środki trwałe, których celem jest uzyskanie efektów ochronnych lub efektów w gospodarce wodnej.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie i z wyłączeniem osób fizycznych i spółek cywilnych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów); jednostek budżetowych prowadzących działalność zaklasyfikowaną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w zakresie administracji publicznej oraz polityki gospodarczej i społecznej (grupa 84.1), usług na rzecz całego społeczeństwa (grupa 84.2), obowiązkowych zabezpieczeń społecznych (grupa 84.3), a także gmin oraz spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę zatrudnionych.

Do **inwestycji związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu** zalicza się instalacje urządzeń oczyszczających i deodorujących (odpylających, redukujących, unieszkodliwiających i neutralizujących zanieczyszczenia gazowe) oraz instalacje z zastosowaniem reakcji przemian chemicznych do substancji mniej uciążliwych dla środowiska wraz z kompletnym wyposażeniem i zespołem koniecznych urządzeń pomocniczych zapewniających prawidłową eksploatację instalacji oraz urządzenia i aparaturę zapewniające zmniejszenie ilości bądź stężeń powstających lub emitowanych zanieczyszczeń, zadania związane z wyposażeniem w aparaturę kontrolno-pomiarową zanieczyszczeń powietrza.

Ponadto zaliczono: nowe techniki i technologie spalania paliw; modernizację kotłowni i ciepłowni w celu ograniczenia zanieczyszczeń wydanych do powietrza powstających w procesie spalania; niekonwencjonalne źródła energii (np. elektrownie wiatrowe, wykorzystanie wód geotermicznych); dostosowanie silników spalinowych do paliwa gazowego, a także budowę zespołu hydrokrakingu.

Nie ujmuje się urządzeń redukujących zanieczyszczenia, a stanowiących integralną część procesu technologicznego zapewniającą odpowiednią jakość surowców i półproduktów dla kolejnych etapów produkcji. Dotyczy to również instalowania wszelkiego rodzaju urządzeń pomocniczych niezbędnych ze względów technologicznych czy naukowych zakładu produkcyjnego.

Do **inwestycji związanych z gospodarką ściekową i ochroną wód** zalicza się urządzenia do unieszkodliwiania i oczyszczania ścieków przemysłowych, komunalnych, wód (ścieków) opadowych oraz zanieczyszczonych wód kopalnianych odprowadzanych bezpośrednio do wód powierzchniowych i do ziemi. Obejmują one oczyszczalnie ścieków lub ich elementy według technologii oczyszczania (mechanicznego, chemicznego, biologicznego i o podwyższonym stopniu

usuwania biogenów, a także oczyszczalnie indywidualne przydomowe i inwestycje związane ze wstępnym oczyszczaniem ścieków), urządzenia do gospodarczego wykorzystania ścieków, do utylizacji, gromadzenia i transportu wód zasolonych, do gromadzenia ścieków, jak również wyposażenie oczyszczalni ścieków w urządzenia i aparaturę kontrolno-pomiarową w przypadkach, gdy nie są one ujęte w kosztach budowy oczyszczalni ścieków. Zakres danych obejmuje także: budowę kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki oraz wody opadowe; urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków; systemy obiegowego zasilania wodą; zabezpieczenia przed przenikaniem do rzek, mórz oraz innych akwenów zanieczyszczeń powstających przy transporcie wodnym; tworzenie stref ochrony źródeł i ujęć wody.

Do **inwestycji związanych z gospodarką odpadami, ochroną i przywróceniem wartości użytkowej gleb oraz ochroną wód podziemnych i powierzchniowych** zalicza się:

- działania związane z zapobieganiem zanieczyszczeniom poprzez modyfikowanie procesów technologicznych, w tym nowe techniki i technologie mało i bezodpadowe,
- zbieranie (w tym selektywne) odpadów i ich transport,
- działania związane z recyklingiem odpadów,
- urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków,
- gospodarcze wykorzystanie odpadów, tj. metody i sposoby oraz urządzenia, w wyniku których następuje wyraźna redukcja ilościowa odpadów wytwarzanych bądź nagromadzonych na składowiskach, np. wykorzystanie odpadów do budowy nasypów drogowych, kolejowych, do podsadzania wyrobisk kopalnianych oraz wykorzystanie i przeróbkę odpadów przez zakłady przemysłowe,
- unieszkodliwianie odpadów, tj. metody i sposoby, w wyniku których następuje redukcja szkodliwości odpadów dla środowiska, czyli zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych z odpadami do powierzchniowych warstw ziemi, w tym budowę i urządzenie składowisk oraz stawów osadowych dla odpadów w powierzchniowych warstwach ziemi, urządzenie stref ochronnych wokół składowisk, zabiegi zabezpieczające przed pyleniem składowisk,
- rekultywację składowisk, hałd, składowisk odpadów i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych obejmującą etap zakończonej rekultywacji biologicznej bądź przekazanie zrekultywowanej powierzchni do zagospodarowania,
- przedsięwzięcia związane z zapobieganiem degradacji i dewastacji gleby, działanie związane z tarasowaniem i wyrównywaniem nierówności gleby, prowadzenie przeciwozyjnych nasadzeń oraz usuwanie skutków erozji,
- budowę, utrzymanie i obsługę urządzeń służących do neutralizacji zanieczyszczeń (skażeń) gleby, oczyszczania wód podziemnych, a także zapobieganie infiltracji (przenikaniu) zanieczyszczeń do gleby i wód podziemnych,
- wyposażenie w aparaturę kontrolno-pomiarową w zakresie gospodarki odpadami, ochrony gleby oraz wód podziemnych i powierzchniowych.

Do **inwestycji związanych z ochroną różnorodności biologicznej i krajobrazu** zalicza się:

- ochronę i odbudowę gatunków i siedlisk – rodzaje działalności związane z ochroną ekosystemów i siedlisk istotnych dla utrzymania gatunków zwierząt i roślin. Obejmuje również ochronę wartości estetycznych krajobrazu, jak również ochronę prawnie chronionych obiektów przyrodniczych,
- ochronę naturalnego i półnaturalnego krajobrazu – każda działalność związana z ochroną lasów i zadrzewień jako naturalnych elementów środowiska, obejmująca m.in. działania mające na celu zapobieganie pożarom na obszarach leśnych.

Do **inwestycji związanych ze zmniejszeniem hałasu i wibracji** zalicza się:

- urządzenia lub zakup wyposażenia, przy pomocy których uzyskuje się ogólne zmniejszenie poziomu hałasu w okolicy źródła i u „odbiorcy”,
- budowę urządzeń antyhałasowych (ekranów, barier, wałów, żywopłotów i okien dźwiękoszczelnych itp. działań zmniejszających uciążliwość hałasu drogowego, szynowego, a także powodowanego ruchem lotniczym),
- urządzenia i zakup przyrządów pomiarowych do pomiaru natężenia hałasu i wibracji (nie zalicza się zadań związanych z bhp – zmniejszenie hałasu na stanowiskach pracy).

W każdym wyżej wymienionym kierunku inwestowania uwzględniono również **nakłady na budowę poszczególnych podsystemów monitoringowych** polegających na budowie sieci stacji kontrolno-pomiarowych i stanowisk pomiarowych szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska, a także **nakłady na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych oraz na szkolenia**.

Do **inwestycji związanych z gospodarką wodną**, zalicza się:

- budowę ujęć służących do poboru wody: powierzchniowej, podziemnej i kopalnianej (również w energetyce zawodowej), łącznie z urządzeniami uzdatniającymi oraz wodną siecią magistralną i rozdzielczą (ujęcia, studnie, stacje uzdatniania, filtry, stacje pomp, doprowadzenie sieci wodociągowej – bez przyłączy do budynków i gospodarstw), budowę laboratoriów kontroli jakości wody, w tym automatycznych stacji pomiaru jakości wody,
- budowę: zbiorników retencyjnych (poza zbiornikami przeciwpożarowymi i wyrównania dobowego), stopni wodnych, żeglugowych i energetycznych oraz śluz i jazów,
- regulację rzek i zabudowę potoków,
- budowę obwałowań przeciwpowodziowych,
- budowę stacji pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.

Opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian są to kwoty pieniężne pobierane za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód, z urządzeń wodnych i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, a także za wydobywanie materiałów z wód stanowiących własność Państwa. Poziom opłat prezentowanych w niniejszej publikacji określa ustawa „Prawo Ochrony Środowiska” z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2008, Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami).

Kary za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska są to kwoty pieniężne wymierzane za wprowadzanie do środowiska zanieczyszczeń przekraczających dopuszczalne normy i za wprowadzanie zmian w środowisku.

Fundusze ekologiczne są to fundusze tworzone z opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, w tym za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych wynikających z ustawy prawo geologiczne i górnicze oraz z opłat za wyłączenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, a także z kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, wydobywanie kopalin bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków – art. 128 prawa geologicznego i górniczego oraz innych wpływów (m.in. za żeglugę i spław oraz wydobywanie kruszywa i piasku z wód, zwroty niewykorzystanych w ustalonym czasie, z prowadzonych operacji finansowych, oprocentowania pożyczek, rachunków bankowych, uzyskane pożyczki). Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Udział poszczególnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w dochodach z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska oraz kar pieniężnych za naruszanie warunków korzystania ze środowiska według ustawy „Prawo Ochrony Środowiska” z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2008, Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami) kształtuje się następująco:

ŹRÓDŁO DOCHODÓW	Gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	Powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	w %			
Opłaty i kary za usuwanie drzew i krzewów	100,0	x	x	x
Opłaty i kary za zrzut zasolonych wód kopalnianych oraz emisję NOx	20,0	10,0	45,5	24,5
Opłaty za składowanie odpadów i kary związane z niewłaściwym składowaniem	50,0	10,0	26,0	14,0
Pozostałe opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych a także kary z tytułu naruszania zasad korzystania ze środowiska	20,0	10,0	45,5	24,5

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej zostały utworzone z dniem 1 lipca 1989 r. na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 1989 r. „o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska” i ustawy – „Prawo wodne” (Dz. U. Nr 26, poz. 139). Ponadto od połowy 1993 r. utworzono **gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej**, a równocześnie z wdrożeniem ustawy reformującej administrację publiczną (Dz. U. z 1998 r. Nr 133, poz. 872 z późniejszymi zmianami) utworzono **powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej**.

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych został utworzony na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 26 marca 1982 r. (Dz. U. Nr 11, poz. 79) i utrzymany mocą nowej ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami). Dochodami Funduszu są: należności i opłaty związane z wyłączeniem gruntów rolnych z produkcji, opłaty z tytułu niewykonania obowiązku zdjęcia i wykorzystania próchnicznej warstwy gleby, opłaty podwyższone za nieterminową rekultywację gruntów zdewastowanych, a także darowizny i inne dochody.

Fundusz dzieli się na terenowy i centralny. Środkami funduszu terenowego (80% dochodów) dysponuje samorząd województwa, a środkami funduszu centralnego, tworzonego z 20% dochodów – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 1(96). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
OCHRONA ŚRODOWISKA			
OGÓŁEM w tys. zł	202927,0	316764,4	328613,5
na 1 mieszkańca w zł	193	307	319
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	7,6	7,0	7,0
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	36071,0	67399,8	74913,8
w tym nakłady na:			
zapobieganie zanieczyszczeniom ^a	16093,5	23013,8	23048,2
w zakresie ochrony powietrza	11425,5	13148,7	23048,2
w tym nowe techniki i technologie spalania paliw	11049,5	10922,7	19616,1
w zakresie ochrony klimatu i warstwy ozonowej ^b	4668,0	9865,1	–
redukcję zanieczyszczeń	19900,9	44270,0	51865,6
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	142067,3	155705,6	212735,1
w tym nakłady na:			
zapobieganie zanieczyszczeniom ^c	17426,6	1540,6	1420,9
oczyszczanie ścieków	21352,7	13550,5	20744,2
w tym komunalnych	16944,7	8934,8	7679,6
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki	97943,7	128378,9	153002,9
sieć kanalizacyjną odprowadzającą wody (ścieki) opadowe	4956,9	11827,2	37508,9
Gospodarka odpadami	16153,8	70682,8	6872,7
w tym nakłady na:			
zbieranie odpadów i ich transport	3847,5	4070,4	4662,1
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych	1380,0	324,9	28,3
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	9426,7	3139,7	1238,6
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	1012,6	4453,2	368,8
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	96,4	88,0	3,7
Zmniejszanie hałasu i wibracji ^d	705,9	443,2	13293,9
Działalność badawczo-rozwojowa	–	–	–
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska	6820,0	17991,8	20425,5
GOSPODARKA WODNA			
OGÓŁEM w tys. zł	37990,3	51193,3	67986,6
na 1 mieszkańca w zł	36	50	66
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	1,4	1,1	1,5
z ogółem nakłady na:			
Ujęcia i doprowadzenia wody	9966,2	21128,0	17130,5
Budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	5515,5	13582,9	3224,0
Zbiorniki i stopnie wodne	796,5	1566,7	20064,5
Regulację i zabudowę rzek i potoków górskich	19603,6	7677,5	12385,0
Obwałowania przeciwpowodziowe	2108,5	6623,3	13020,6
Stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych ...	–	614,9	2162,0

a Poprzez modyfikację procesów technologicznych i zwiększenie efektywności wykorzystania energii. b Dotyczy emisji gazów cieplarnianych oraz gazów, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery (dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, freony i halony). c Poprzez modyfikację procesów technologicznych. d Z wyłączeniem ochrony miejsc pracy.

TABL. 2(97). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA, PODREGIONÓW I POWIATÓW (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Środki						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)	
		własne	z budżetu				z zagranicy				
			centralnego	wojewódzwa	powiatu	gminy (współudział)					
w tysiącach złotych											
OCHRONA ŚRODOWISKA											
WOJEWÓDZ-TWO	2005	202927,0	68565,0	1137,4	901,8	75,8	6708,0	51170,3	43689,2	24853,1	5826,4
	2009	316764,4	155636,3	1606,4	777,0	1246,0	3216,7	25526,2	69778,6	40110,9	18866,3
	2010	328613,5	183463,9	11210,0	1612,0	366,0	2035,1	57295,2	39047,4	31541,4	2042,5
Podregion nyski		100790,9	36605,0	10619,0	108,0	281,0	-	28944,3	12645,5	9788,1	1800,0
powiaty:											
Brzeski		28513,5	4089,0	10619,0	-	-	-	6526,3	1517,0	5762,2	-
Kluczborski		25541,7	15685,2	-	-	-	-	3836,5	5610,1	409,9	-
Namysłowski		7092,1	3566,7	-	-	-	-	987,5	688,0	1849,9	-
Nyski		34968,9	10970,3	-	108,0	281,0	-	17349,3	3534,2	926,1	1800,0
Prudnicki		4674,7	2293,8	-	-	-	-	244,7	1296,2	840,0	-
Podregion opolski		227822,6	146858,9	591,0	1504,0	85,0	2035,1	28350,9	26401,9	21753,3	242,5
powiaty:											
Głubczycki		23576,3	13491,7	-	1504,0	-	17,8	5091,7	3471,1	-	-
Kędzierzyńsko-kozielski		53970,4	26872,4	-	-	-	-	2409,6	14784,1	9904,3	-
Krapkowicki		35282,1	32070,2	254,0	-	85,0	398,4	2367,0	75,0	-	32,5
Oleski		14678,8	3177,0	-	-	-	94,0	1363,9	2266,2	7567,7	210,0
Opolski		71272,5	54476,9	-	-	-	-	10380,8	2406,5	4008,3	-
Strzelecki		17999,0	8414,5	-	-	-	-	6729,8	2854,7	-	-
Miasto na prawach powiatu – Opole		11043,5	8356,2	337,0	-	-	1524,9	8,1	544,3	273,0	-
GOSPODARKA WODNA											
WOJEWÓDZ-TWO	2005	37990,3	9507,4	12013,7	1039,7	-	900,0	1842,8	10683,9	473,9	1528,9
	2009	51193,3	22101,7	12148,5	267,0	-	372,1	6858,7	8467,5	485,2	492,6
	2010	67986,6	17299,2	22804,4	599,8	-	1779,9	20818,2	3444,7	1203,5	36,9
Podregion nyski		37958,2	4957,8	9963,5	124,5	-	1764,9	18598,9	2253,8	294,8	-
powiaty:											
Brzeski		11548,7	2117,7	3338,8	-	-	3,0	6089,2	-	-	-
Kluczborski		16240,6	1016,5	3127,9	-	-	306,9	9655,0	1839,5	294,8	-
Namysłowski		241,0	192,3	-	48,7	-	-	-	-	-	-
Nyski		7726,0	612,0	2883,6	34,3	-	1455,0	2457,1	284,0	-	-
Prudnicki		2201,9	1019,3	613,2	41,5	-	-	397,6	130,3	-	-
Podregion opolski		30028,4	12341,4	12840,9	475,3	-	15,0	2219,3	1190,9	908,7	36,9
powiaty:											
Głubczycki		826,1	546,0	-	82,8	-	-	-	160,4	-	36,9
Kędzierzyńsko-kozielski		7184,6	2440,0	4512,9	143,8	-	-	87,9	-	-	-
Krapkowicki		3401,1	481,0	2792,7	27,8	-	-	99,6	-	-	-
Oleski		1570,4	817,4	-	-	-	-	504,0	-	249,0	-
Opolski		5566,1	1995,5	1565,6	94,0	-	-	815,6	435,7	659,7	-
Strzelecki		3475,8	1801,1	241,6	111,1	-	15,0	712,2	594,8	-	-
Miasto na prawach powiatu – Opole ...		8004,3	4260,4	3728,1	15,8	-	-	-	-	-	-

TABL. 3(98). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (ceny bieżące)**

A. OGÓŁEM ORAZ OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I KLIMATU

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu				
		razem	w tym			
			nowe techniki i technologie spalania paliw		redukcja zanieczyszczeń	
			razem	w tym modernizacja kotłowni i ciepłowni	razem	w tym pyłowych
w tysiącach złotych						
WOJEWÓDZTWO 2005	202927,0	36071,0	11049,5	11049,5	19900,9	19579,9
..... 2009	316764,4	67399,8	10922,7	10922,7	44270,0	5833,9
..... 2010	328613,5	74913,8	19616,1	19616,1	51865,6	32549,0
PODREGION NYSKI	100790,9	5016,5	2425,7	2425,7	–	–
Powiat brzeski	28513,5	–	–	–	–	–
<i>Gminy miejskie:</i>						
Brzeg	14546,3	–	–	–	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Grodków	4647,9	–	–	–	–	–
Lewin Brzeski	5021,5	–	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lubsza	3325,0	–	–	–	–	–
Olszanka	901,8	–	–	–	–	–
Skarbimierz	71,0	–	–	–	–	–
Powiat kluczborski	25541,7	1598,0	–	–	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Byczyna	–	–	–	–	–	–
Kluczbork	6136,0	–	–	–	–	–
Wołczyn	17216,6	1598,0	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lasowice Wielkie	2189,1	–	–	–	–	–
Powiat namysłowski	7092,1	372,4	333,6	333,6	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Namysłów	3365,7	38,8	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Domaszowice	–	–	–	–	–	–
Pokój	1830,0	–	–	–	–	–
Świerczów	–	–	–	–	–	–
Wilków	1896,4	333,6	333,6	333,6	–	–
Powiat nyski	34968,9	2917,3	2092,1	2092,1	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Głucholazy	5036,9	2812,3	1987,1	1987,1	–	–
Korfantów	797,3	–	–	–	–	–
Nysa	21029,1	105,0	105,0	105,0	–	–
Otmuchów	–	–	–	–	–	–
Paczków	4915,9	–	–	–	–	–

TABL. 3(98). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

A. OGÓŁEM ORAZ OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I KLIMATU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu				
		razem	w tym			
			nowe techniki i technologie spalania paliw		redukcja zanieczyszczeń	
			razem	w tym modernizacja kotłowni i ciepłowni	razem	w tym pyłowych
w tysiącach złotych						
PODREGION NYSKI (dok.)						
Powiat nyski (dok.)						
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Kamiennik	830,0	–	–	–	–	–
Łambinowice	–	–	–	–	–	–
Pakosławice	223,7	–	–	–	–	–
Skoroszyce	2136,0	–	–	–	–	–
Powiat prudnicki	4674,7	128,8	–	–	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Biała	1471,0	–	–	–	–	–
Głogówek	113,8	–	–	–	–	–
Prudnik	3089,9	128,8	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lubrza	–	–	–	–	–	–
PODREGION OPOLSKI	227822,6	69897,3	17190,4	17190,4	51865,6	32549,0
Powiat głubczycki	23576,3	–	–	–	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Baborów	–	–	–	–	–	–
Głubczyce	19799,7	–	–	–	–	–
Kietrz	1378,0	–	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Branice	2398,6	–	–	–	–	–
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	53970,4	–	–	–	–	–
<i>Gminy miejskie:</i>						
Kędzierzyn-Koźle	46173,4	–	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Bierawa	2777,1	–	–	–	–	–
Cisek	–	–	–	–	–	–
Pawłowiczki	2456,0	–	–	–	–	–
Polska Cerekiew	40,0	–	–	–	–	–
Reńska Wieś	2523,9	–	–	–	–	–
Powiat krapkowicki	35282,1	27808,3	–	–	27808,3	24533,8
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Gogolin	24980,8	22419,8	–	–	22419,8	22419,8
Krapkowice	750,9	–	–	–	–	–
Zdzieszowice	6180,2	5388,5	–	–	5388,5	2114,0
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Strzeleczyki	26,2	–	–	–	–	–
Walce	3344,0	–	–	–	–	–

TABL. 3(98). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)
A. OGÓŁEM ORAZ OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I KLIMATU (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu				
		razem	w tym			
			nowe techniki i technologie spalania paliw		redukcja zanieczyszczeń	
			razem	w tym modernizacja kotłowni i ciepłowni	razem	w tym pyłowych
w tysiącach złotych						
PODREGION OPOLSKI (dok.)						
Powiat oleski	14678,8	474,0	122,0	122,0	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Dobrodzień	9714,5	352,0	–	–	–	–
Gorzów Śląski	1253,0	–	–	–	–	–
Olesno	304,0	94,0	94,0	94,0	–	–
Praszka	1247,2	28,0	28,0	28,0	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Radłów	–	–	–	–	–	–
Rudniki	1021,1	–	–	–	–	–
Zębowice	1139,0	–	–	–	–	–
Powiat opolski	71272,5	40424,1	17043,4	17043,4	22891,4	7142,3
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Niemodlin	3552,1	–	–	–	–	–
Ozimek	1831,8	295,3	150,0	150,0	145,3	145,3
Prószków	1031,2	–	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Chrzastowice	4023,0	–	–	–	–	–
Dąbrowa	829,3	–	–	–	–	–
Dobrzeń Wielki	46483,0	40128,8	16893,4	16893,4	22746,1	6997,0
Komprachcice	670,7	–	–	–	–	–
Łubniany	2474,0	–	–	–	–	–
Murów	456,5	–	–	–	–	–
Popielów	4582,4	–	–	–	–	–
Tarnów Opolski	275,6	–	–	–	–	–
Tułowice	–	–	–	–	–	–
Turawa	5062,9	–	–	–	–	–
Powiat strzelecki	17999,0	–	–	–	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Kolonowskie	–	–	–	–	–	–
Leśnica	4884,7	–	–	–	–	–
Strzelce Opolskie	898,2	–	–	–	–	–
Ujazd	3386,0	–	–	–	–	–
Zawadzkie	449,5	–	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Izbicko	4725,6	–	–	–	–	–
Jemielnica	3655,0	–	–	–	–	–
Miasto na prawach powiatu – – Opole	11043,5	1190,9	25,0	25,0	1165,9	872,9

TABL. 3(98). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

B. GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD ORAZ GOSPODARKA ODPADAMI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gospodarka ściekowa i ochrona wód			Gospodarka odpadami					
	razem	w tym		razem	w tym				
		oczyszczanie ścieków	sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki		zbieranie odpadów i ich transport	unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych	unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne		
							razem	w tym składowanie odpadów komunalnych	
w tysiącach złotych									
WOJEWÓDZTWO	2005	142067,3	21352,7	97943,7	16153,8	3847,5	1380,0	9426,7	9263,7
	2009	155705,6	13550,5	128378,9	70682,8	4070,4	324,9	3139,7	3122,7
	2010	212735,1	20744,2	153002,9	6872,7	4662,1	28,3	1238,6	1182,6
PODREGION NYSKI		78888,3	14297,4	60320,7	637,7	206,7	–	347,6	347,6
Powiat brzeski		16039,5	3389,0	10646,8	–	–	–	–	–
<i>Gminy miejskie:</i>									
Brzeg		3747,8	–	1744,1	–	–	–	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Grodków		4647,9	–	4647,9	–	–	–	–	–
Lewin Brzeski		3346,0	64,0	3282,0	–	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Lubsza		3325,0	3325,0	–	–	–	–	–	–
Olszanka		901,8	–	901,8	–	–	–	–	–
Skarbimierz		71,0	–	71,0	–	–	–	–	–
Powiat kluczborski		23372,5	9667,4	13705,1	10,0	–	–	10,0	10,0
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Byczyna		–	–	–	–	–	–	–	–
Kluczbork		5574,8	–	5574,8	–	–	–	–	–
Wołczyn		15608,6	9667,4	5941,2	10,0	–	–	10,0	10,0
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Lasowice Wielkie		2189,1	–	2189,1	–	–	–	–	–
Powiat namysłowski		6188,0	688,0	5084,3	531,7	194,1	–	337,6	337,6
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Namysłów		2821,6	688,0	1717,9	505,3	194,1	–	311,2	311,2
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Domaszowice		–	–	–	–	–	–	–	–
Pokój		1830,0	–	1830,0	–	–	–	–	–
Świerczów		–	–	–	–	–	–	–	–
Wilków		1536,4	–	1536,4	26,4	–	–	26,4	26,4

TABL. 3(98). **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)**
B. GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD ORAZ GOSPODARKA ODPADAMI (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gospodarka ściekowa i ochrona wód			Gospodarka odpadami				
	razem	w tym		razem	zbieranie odpadów i ich transport	unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych	unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	
		oczyszczanie ścieków	sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki				razem	w tym składowanie odpadów komunalnych
w tysiącach złotych								
PODREGION NYSKI (dok.)								
Powiat nyski	30829,4	267,6	28927,6	96,0	12,6	–	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Głucholazy	1836,4	–	325,5	32,0	–	–	–	–
Korfantów	39,3	39,3	–	–	–	–	–	–
Nysa	20912,1	–	20817,1	–	–	–	–	–
Otmuchów	–	–	–	–	–	–	–	–
Paczków	4903,3	–	4875,0	12,6	12,6	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Kamiennik	830,0	56,0	774,0	–	–	–	–	–
Łambinowice	–	–	–	–	–	–	–	–
Pakosławice	172,3	172,3	–	51,4	–	–	–	–
Skoroszyce	2136,0	–	2136,0	–	–	–	–	–
Powiat prudnicki	2458,9	285,4	1956,9	–	–	–	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Biała	1471,0	–	1471,0	–	–	–	–	–
Głogówek	113,8	–	113,8	–	–	–	–	–
Prudnik	874,1	285,4	372,1	–	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Lubrza	–	–	–	–	–	–	–	–
PODREGION OPOLSKI	133846,8	6446,8	92682,2	6235,0	4455,4	28,3	891,0	835,0
Powiat głubczycki	22745,3	1980,3	20765,0	831,0	47,0	–	784,0	784,0
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Baborów	–	–	–	–	–	–	–	–
Głubczyce	19752,7	1386,3	18366,4	47,0	47,0	–	–	–
Kietrz	594,0	594,0	–	784,0	–	–	784,0	784,0
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Branice	2398,6	–	2398,6	–	–	–	–	–

TABL. 3(98). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

B. GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD ORAZ GOSPODARKA ODPADAMI (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gospodarka ściekowa i ochrona wód			Gospodarka odpadami					
	razem	w tym		razem	w tym				
		oczyszczanie ścieków	sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki		zbieranie odpadów i ich transport	unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych	unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne		
								razem	w tym składowanie odpadów komunalnych
w tysiącach złotych									
PODREGION OPOLSKI (cd.)									
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	43809,5	785,0	9993,0	697,1	657,1	–	–	–	–
<i>Gminy miejskie:</i>									
Kędzierzyn-Koźle	36052,5	773,0	2248,0	657,1	657,1	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Bierawa	2777,1	12,0	2765,1	–	–	–	–	–	–
Cisek	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pawłowiczki	2456,0	–	2456,0	–	–	–	–	–	–
Polska Cerekiew	–	–	–	40,0	–	–	–	–	–
Reńska Wieś	2523,9	–	2523,9	–	–	–	–	–	–
Powiat krapkowicki	6649,7	32,5	5905,0	220,9	220,9	–	–	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Gogolin	2561,0	–	2561,0	–	–	–	–	–	–
Krapkowice	718,5	32,5	–	–	–	–	–	–	–
Zdzieszowice	–	–	–	220,9	220,9	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Strzeleczyki	26,2	–	–	–	–	–	–	–	–
Walce	3344,0	–	3344,0	–	–	–	–	–	–
Powiat oleski	13850,4	1349,0	12451,4	354,4	354,4	–	–	–	–
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>									
Dobrodzień	9008,1	–	9008,1	354,4	354,4	–	–	–	–
Gorzów Śląski	1253,0	–	1253,0	–	–	–	–	–	–
Olesno	210,0	210,0	–	–	–	–	–	–	–
Praszka	1219,2	–	1169,2	–	–	–	–	–	–
<i>Gminy wiejskie:</i>									
Radłów	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rudniki	1021,1	–	1021,1	–	–	–	–	–	–
Zębowice	1139,0	1139,0	–	–	–	–	–	–	–

TABL. 3(98). **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)**
B. GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD ORAZ GOSPODARKA ODPADAMI (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gospodarka ściekowa i ochrona wód			Gospodarka odpadami				
	razem	w tym		razem	w tym			
		oczyszczanie ścieków	sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki		zbieranie odpadów i ich transport	unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych	unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	
w tysiącach złotych								
PODREGION OPOLSKI (dok.)								
Powiat opolski	26030,8	1374,4	24457,0	254,4	-	-	-	-
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Niemodlin	3552,1	-	3552,1	-	-	-	-	-
Ozimek	1536,5	255,8	1229,9	-	-	-	-	-
Prószków	1031,2	-	1031,2	-	-	-	-	-
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Chrzastowice	4023,0	-	4023,0	-	-	-	-	-
Dąbrowa	829,3	768,9	60,4	-	-	-	-	-
Dobrzeń Wielki	1709,0	292,0	1417,0	82,0	-	-	-	-
Komprachcice	670,7	-	670,7	-	-	-	-	-
Łubniany	2474,0	-	2474,0	-	-	-	-	-
Murów	456,5	19,5	437,0	-	-	-	-	-
Popielów	4582,4	-	4455,8	-	-	-	-	-
Tarnów Opolski	103,2	38,2	43,0	172,4	-	-	-	-
Tułowice	-	-	-	-	-	-	-	-
Turawa	5062,9	-	5062,9	-	-	-	-	-
Powiat strzelecki	17466,7	363,4	16920,7	44,0	-	-	-	-
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Kolonowskie	-	-	-	-	-	-	-	-
Leśnica	4849,6	-	4667,0	-	-	-	-	-
Strzelce Opolskie	864,3	363,4	500,9	30,2	-	-	-	-
Ujazd	3386,0	-	3386,0	-	-	-	-	-
Zawadzkie	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Izbicko	4711,8	-	4711,8	13,8	-	-	-	-
Jemielnica	3655,0	-	3655,0	-	-	-	-	-
Miasto na prawach powiatu – Opole	3294,4	562,2	2190,1	3833,2	3176,0	28,3	107,0	51,0

TABL. 4(99). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG RODZAJU INWESTYCJI (ceny bieżące)

RODZAJE INWESTYCJI	2005	2009	2010
	w tys. zł		
OGÓŁEM	202927,0	316764,4	328613,5
Wyłącznie „końca rury”	159090,7	268701,2	282588,2
w tym monitoring	769,6	125,9	121,4
Zintegrowane	42862,5	43610,0	45628,3
Łączone (mieszane)	973,8	4453,2	397,0
„końca rury”	509,8	2605,5	331,3
zintegrowane	464,0	1847,7	65,7
Działalność badawczo-rozwojowa	–	–	–

TABL. 5(100). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG GRUP INWESTORÓW (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009		2010	
	ochrona środowiska	gospodarka wodna	ochrona środowiska	gospodarka wodna
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH				
OGÓŁEM	316764,4	51193,3	328613,5	67986,6
grupy inwestorów:				
Przedsiębiorstwa	230589,4	22241,5	182828,4	10926,2
Gminy	84505,6	12256,5	140385,8	9799,0
Jednostki budżetowe	1669,4	16695,3	5399,3	47261,4
W ODSETKACH				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
grupy inwestorów:				
Przedsiębiorstwa	72,8	43,5	55,6	16,1
Gminy	26,7	23,9	42,7	14,4
Jednostki budżetowe	0,5	32,6	1,7	69,5

TABL. 6(101). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG SEKCJI W 2010 R. (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ochrona środowiska		Gospodarka wodna	
	w tys. zł	w odsetkach	w tys. zł	w odsetkach
OGÓŁEM	328613,5	100,0	67986,6	100,0
Przemysł	168551,5	51,3	12366,1	18,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	190,1	0,1	–	x
Transport i gospodarka magazynowa	10619,0	3,2	–	x
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2812,3	0,9	–	x
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4,0	0,0	10,0	0,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	150,6	0,0	–	x
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	142994,5	43,5	55255,5	81,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3291,5	1,0	355,0	0,5

TABL. 7(102). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2010 R. (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ujęcia i doprowadzenia wody	Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	Zbiorniki i stopnie wodne	Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	Obwałowania przeciwpowodziowe	Stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych
OGÓŁEM	67986,6	17130,5	3224,0	20064,5	12385,0	13020,6	2162,0
Środki własne	17299,2	13675,9	1222,0	110,2	115,5	2175,6	–
Środki z budżetu:							
centralnego	22804,4	288,7	–	5275,0	5722,6	10688,3	829,8
województwa	599,8	–	–	64,9	466,1	68,8	–
gminy (współudział)	1779,9	508,0	965,0	306,9	–	–	–
Środki z zagranicy	20818,2	1160,4	504,0	12771,0	4962,7	87,9	1332,2
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	3444,7	506,1	284,0	1536,5	1118,1	–	–
Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	1203,5	954,5	249,0	–	–	–	–
Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)	36,9	36,9	–	–	–	–	–

TABL. 8(103). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R. (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ujęcia i doprowadzenia wody	Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	Zbiorniki i stopnie wodne	Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	Obwałowania przeciwpowodziowe	Stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych
WOJEWÓDZTWO	67986,6	17130,5	3224,0	20064,5	12385,0	13020,6	2162,0
Podregion nyski	37958,2	5586,1	1999,4	18620,7	9497,3	92,7	2162,0
powiaty:							
Brzeski	11548,7	1471,4	649,3	–	7266,0	–	2162,0
Kluczborski	16240,6	1541,2	–	14690,1	9,3	–	–
Namysłowski	241,0	162,2	30,1	–	48,7	–	–
Nyski	7726,0	994,4	1320,0	3890,6	1521,0	–	–
Prudnicki	2201,9	1416,9	–	40,0	652,3	92,7	–
Podregion opolski	30028,4	11544,4	1224,6	1443,8	2887,7	12927,9	–
powiaty:							
Głubczycki	826,1	582,9	–	64,9	178,3	–	–
Kędzierzyńsko-kozielski	7184,6	1255,0	–	112,0	82,7	5734,9	–
Krapkowicki	3401,1	481,0	–	–	903,2	2016,9	–
Oleski	1570,4	742,4	828,0	–	–	–	–
Opolski	5566,1	1795,8	110,2	1266,9	952,9	1440,3	–
Strzelecki	3475,8	2426,9	286,4	–	762,5	–	–
Miasto na prawach powiatu – – Opole	8004,3	4260,4	–	–	8,1	3735,8	–

TABL. 9(104). **EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**
A. OCHRONA POWIETRZA I GOSPODARKA ŚCIEKOWA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ochrona powietrza		Sieć kanalizacyjna odprowadzająca		Oczyszczalnie ścieków				
	zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń w zakresie redukcji zanieczyszczeń				ogółem		w tym komunalne		
	pyłowych	gazowych	ścieki	wody (ścieki) opadowe	obiekty w szt.	przepus- towość w m ³ /d	obiekty w szt.	przepus- towość w m ³ /d	
	w t/r								w km
WOJEWÓDZTWO	2005	658	1036	183,5	6,7	2	4600	2	4600
	2009	16	–	87,5	11,2	1	1	1	1
	2010	725	15435	290,8	28,5	4	201	3	173
Podregion nyski		689	–	134,9	5,7	2	113	2	113
powiaty:									
Brzeski		–	–	4,3	1,9	1	87	1	87
Kluczborski		–	–	13,8	–	–	–	–	–
Namysłowski		–	–	0,3	0,6	–	–	–	–
Nyski		689	–	115,5	2,6	1	26	1	26
Prudnicki		–	–	1,0	0,6	–	–	–	–
Podregion opolski		36	15435	155,9	22,8	2	88	1	60
powiaty:									
Głubczycki		–	–	42,5	–	1	60	1	60
Kędzierzyńsko-kozielski ..		–	–	14,5	18,3	–	–	–	–
Krapkowicki		–	–	19,4	0,6	–	–	–	–
Oleski		–	–	10,5	2,7	–	–	–	–
Opolski		36	15435	44,6	0,3	1	28	–	–
Strzelecki		–	–	21,2	–	–	–	–	–
Miasto na prawach powiatu – Opole		–	–	3,2	0,9	–	–	–	–

B. GOSPODARKA WODNA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ujęcia wody	Uzdatniania wody	Sieć wodociągowa ^a	Regulacja i zabudowa rzek ^b	Obwałowania przeciwpowodziowe	
	w m ³ /d		w km			
WOJEWÓDZTWO	2005	63	5375	96,6	41,3	7,6
	2009	264	271	108,8	45,1	2,5
	2010	123	481	99,0	23,9	1,0
Podregion nyski		32	481	18,1	6,5	–
powiaty:						
Brzeski		32	–	4,0	–	–
Kluczborski		–	–	3,4	–	–
Namysłowski		–	–	–	–	–
Nyski		–	481	3,8	1,5	–
Prudnicki		–	–	6,9	5,0	–
Podregion opolski		91	–	80,9	17,4	1,0
powiaty:						
Głubczycki		91	–	4,0	3,0	–
Kędzierzyńsko-kozielski		–	–	2,2	–	–
Krapkowicki		–	–	52,3	2,1	–
Oleski		–	–	1,1	–	–
Opolski		–	–	10,7	7,6	1,0
Strzelecki		–	–	4,1	4,7	–
Miasto na prawach powiatu – Opole ...		–	–	6,5	–	–

a Łącznie z siecią wodociągową realizowaną na terenie wsi. b Łącznie z zabudową potoków górskich.

TABL. 10(105). FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	2010
	w tys. zł			
WOJEWÓDZKI				
Stan środków na początku roku	247833,8	262376,4	282856,0	302073,1
Wpływy	28927,0	32284,4	31541,7	35019,0
Z tytułu: opłat	21230,1	23118,9	22320,7	24938,9
kar	19,8	19,4	5,8	7,5
Przychody finansowe i inne	7677,1	9146,1	9215,2	10072,6
Wydatki	14384,4	11804,8	12324,6	12953,7
w tym na:				
Dotacje	4828,9	5614,1	6120,5	6881,8
Umorzenia pożyczek i kredytów ze środków funduszu ...	5986,6	2405,6	2124,5	1564,3
Koszty działalności operacyjnej	3101,0	3665,3	3996,5	4252,1
Stan środków na koniec roku	262376,4	282856,0	302073,1	324138,4
POWIATOWE				
Stan środków na początku roku	6058,7	6184,5	7722,1	5661,0
Wpływy	4935,1	5716,2	5824,4	6248,5
Z tytułu: opłat	4819,2	5540,1	5727,8	6246,2
kar	5,5	5,3	1,6	2,0
Inne wpływy	110,4	170,7	94,9	0,3
Wydatki	4809,3	4178,6	7885,4	5344,7
na:				
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	765,7	290,0	436,3	959,1
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	2063,0	2158,8	4173,6	2237,1
Gospodarkę odpadami	865,2	388,8	1369,5	460,5
Pozostałe dziedziny	1011,6	1177,0	1773,8	1638,6
Inne wydatki	103,9	164,0	132,2	49,5
Stan środków na koniec roku	6184,5	7722,1	5661,0	6564,8
GMINNE				
Stan środków na początku roku	16185,6	18003,0	19174,9	20250,0
Wpływy	17676,5	16110,7	20145,7	22264,3
Z tytułu opłat i kar	17386,9	15924,5	19962,6	22028,4
Inne wpływy	289,6	186,2	183,1	235,9
Wydatki	15859,1	14937,5	19068,7	30664,8
na:				
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	5527,1	3684,6	6131,4	13076,9
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	3738,1	1798,8	5132,8	3411,3
Gospodarkę odpadami	3307,9	4956,4	2928,3	4891,9
Pozostałe dziedziny	3216,1	4250,6	4736,4	9188,7
Inne wydatki	69,9	247,1	139,8	95,9
Stan środków na koniec roku	18003,0	19176,2	20251,9	11849,5

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 11(106). **STAN WYPOSAŻENIA WSI W NIEKTÓRE URZĄDZENIA I OBIEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
Wodociągi zbiorowe:			
Przyłącza do budynków:			
w kilometrach	2861,9	2981,1	3016,1
w sztukach	111938	115418	117670
Sieć wodociągowa w km	5697,3	6067,7	6005,9
Stacje uzdatniania wody:			
W sztukach	139	147	148
Kanalizacja zbiorcza:			
Przykanaliki do budynków:			
w kilometrach	717,9	745,1	798,6
w sztukach	21997	35900	39845
Zbiorcza sieć kanalizacyjna w km	1067,7	1709,5	1845,5
Oczyszczalnie ścieków:			
Zbiorcze:			
w sztukach	55	62	63
przepustowość w m ³ /d	65758,7	103359,7	104213,3
Indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków ^a w szt	317	653	1078
Składowiska odpadów:			
Obiekty w szt	41	32	31
Powierzchnia w ha	118,2	97,8	91,9

^a Urządzenia do oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych nie odprowadzanych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, budowane dla gospodarstwa rolnego (jednego lub kilku), domowego, obiektu usługowego lub użyteczności publicznej itp. o przepustowości nie przekraczającej 5 m³/dobę lub 25 LRM.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 12(107). **INWESTYCJE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
WODOCIĄGI ZBIOROWE			
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	8260,1	15398,9	12963,9
finansowane ze środków:			
Budżetu państwa	148,2	–	288,7
Samorządów gmin	5184,5	7480,5	7491,4
Mieszkańców wsi	65,9	2506,1	685,4
Funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	465,4	1313,3	338,3
w tym pożyczki	368,7	1313,3	203,1
Funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	924,3	1278,6	3279,5
Innych ^a	986,2	2820,4	880,6

^a M.in.: Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencji Nieruchomości Rolnych, RPWiK, Ekofunduszu, RZGW.

TABL. 12(107). **INWESTYCJE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
WODOCIĄGI ZBIOROWE (dok.)			
Efekty rzeczowe inwestycji oddanych do użytku:			
Przyłącza do budynków:			
w sztukach	919	1025	1036
w kilometrach	21,4	37,1	37,8
Sieć wodociągowa w km	79,9	57,4	56,1
STACJE UZDATNIANIA WODY			
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	3661,9	2265,3	1497,5
Efekty rzeczowe inwestycji oddanych do użytku w szt	3	10	8
Nowe	–	1	2
Zmodernizowane	3	9	6
KANALIZACJA ZBIORCZA			
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	63057,1	107378,4	114947,9
finansowane ze środków:			
Budżetu państwa	495,5	–	–
Samorządów gmin	14932,0	19986,2	28687,6
Mieszkańców wsi	856,5	1640,4	279,6
Funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	19998,6	40739,4	16679,5
w tym pożyczki	18058,0	40716,1	16559,5
Funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	8446,4	26723,9	57866,7
Innych ^a	1229,8	18288,5	11434,5
Efekty rzeczowe inwestycji oddanych do użytku:			
Przykanaliki do budynków:			
w sztukach	3150	1992	3511
w kilometrach	60,6	45,9	75,3
Sieć kanalizacyjna w km	139,7	153,1	227,2
INDYWIDUALNE WIEJSKIE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW^b			
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	20,1	906,4	3628,7
finansowane ze środków:			
Samorządów gmin	–	6,6	624,1
Mieszkańców wsi	8,7	700,3	1700,8
Funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	4,1	199,5	446,6
Funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	–	–	857,2
Innych ^a	7,3	–	–
Efekty rzeczowe inwestycji oddanych do użytku w szt	16	152	404

^a M.in.: Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencji Nieruchomości Rolnych, RPWiK, Ekofunduszu, RZGW. ^b Urządzenia do oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych nie odprowadzanych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, budowane dla gospodarstwa rolnego (jednego lub kilku), domowego, obiektu usługowego lub użyteczności publicznej itp., o przepustowości nie przekraczającej 5 m³/dobę lub 25 LRM.

TABL. 12(107). **INWESTYCJE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW ZBIORCZE			
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	9134,5	3247,1	3705,7
finansowane ze środków:			
Budżetu państwa	61,1	–	293,9
Samorządów gmin	733,5	1343,1	1136,8
Funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	1988,4	1670,0	406,9
w tym pożyczki	1094,4	1670,0	406,9
Funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	458,5	–	1243,4
Innych ^a	689,3	234,0	624,7
Efekty rzeczowe inwestycji oddanych do użytku:			
Ogółem (nowe i zmodernizowane)	4	4	7
w tym nowe	2	–	3
Przepustowość w m ³ /dobę	3980,0	–	512,0
SKŁADOWISKA ODPADÓW			
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	716,2	2904,0	13854,1
finansowane ze środków:			
Samorządów gmin	626,2	14,3	41,3
Funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	71,1	2162,7	5050,7
w tym pożyczki	–	2162,7	5050,7
Innych ^a	18,9	727,0	8762,1
Efekty rzeczowe inwestycji oddanych do użytku:			
Obiekty	1	–	–
Powierzchnia w ha	2,5	–	–

a M.in.: Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencji Nieruchomości Rolnych, RPWiK, Ekofunduszu, RZGW.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

TABL. 13(108). **FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
WPŁYWY I WYDATKI w tys. zł			
Stan środków na początku roku	3756,1	3665,1	3086,3
Wpływy	5794,5	4267,4	4023,9
Uzyskane z centralnego Funduszu	2500,0	2200,0	1500,0
Wydatki	4680,9	6054,2	4925,8
na:			
reultywację gruntów na cele rolnicze	253,0	93,1	–
budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji	–	–	318,9
budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych	4427,2	5942,4	4560,0
pozostałe wydatki	0,7	18,7	46,9

TABL. 13(108). **FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
WPŁYWY I WYDATKI w tys. zł (dok.)			
Przekazane na centralny Fundusz	1117,7	992,0	819,0
Stan środków na koniec roku	6251,9	3086,3	2865,3
ZREALIZOWANE PRACE I PRZEDSIĘWZIĘCIA			
Rekultywacja i wykorzystanie gruntów na cele rolnicze w ha	14	4	–
Budowa i renowacja zbiorników wodnych służących małej retencji w ha	–	–	56
Budowa i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych w km	28	38	43

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 14(109). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010
	w tys. zł		
OGÓŁEM	74724,4	77880,5	70954,3
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	44424,3	52463,1	46567,1
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	17858,0	17017,2	14639,7
Gospodarka odpadami	8868,2	4536,5	5496,6
Pozostałe dziedziny	3573,8	3863,7	4250,9

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 15(110). **OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA I INNE WPŁYWY NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ORAZ ICH REDYSTRYBUCJA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	2010
	w tys. zł			
Stan środków na początku roku	983,7	1102,7	1300,7	806,4
Wpływy ogółem	48874,0	55869,4	57025,0	63056,4
z tytułu opłat za:				
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	11948,9	11847,4	11917,2	13079,3
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	31356,5	32579,2	26186,7	30319,9
Gospodarkę odpadami	4479,8	10655,4	17564,4	19137,7
Inne wpływy ^a	1088,8	787,3	1356,7	519,5

^aZ tytułu m.in.: odsetek za przeterminowane wpłaty opłat, oprocentowanie rachunków bankowych, odzyskanych kosztów postępowań egzekucyjnych, błędnych wpłat podlegających zwrotowi; nie obejmuje kar.

TABL 15(110). **OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA I INNE WPŁYWY NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ORAZ ICH REDYSTRYBUCJA (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	2010
	w tys. zł			
Wydatki ogółem	48755,0	55671,3	57519,3	63000,2
na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej:				
Gminne	10978,5	14348,6	16693,3	18211,5
Powiatowe	4819,2	5540,1	5727,8	6246,2
Wojewódzki	21230,1	23118,9	22320,7	24938,9
Narodowy	11431,8	12449,1	12018,3	13428,6
Inne koszty i wydatki	295,4	214,6	759,2	175,1
Stan środków na koniec roku	1102,7	1300,7	806,4	862,6

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

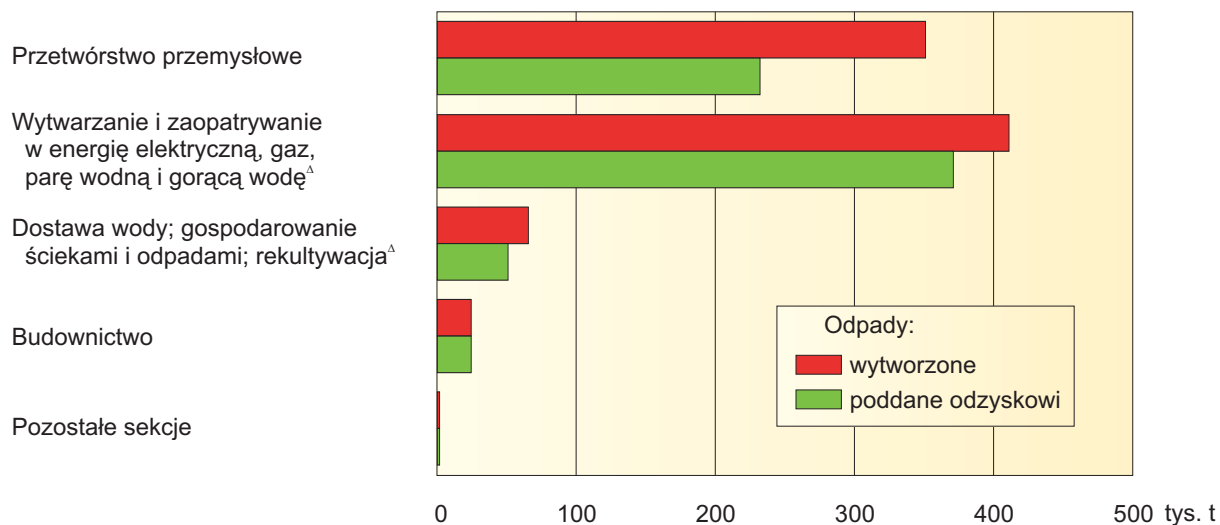
TABL. 16(111). **WPŁYWY NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ Z TYTUŁU KAR ORAZ ICH REDYSTRYBUCJA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	2010
	w tys. zł			
OGÓŁEM: wymierzono	353,7	87,6	285,5^a	193,9
wpłynęło	57,1	48,6	74,7	79,4
w tym z tytułu kar za przekroczenie:				
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi:				
wymierzono	285,8	3,2	4,0	52,1
wpłynęło	5,3	3,2	4,0	–
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza:				
wymierzono	15,9	–	–	–
wpłynęło	49,4	–	–	–
Dopuszczalnego poziomu dźwięku:				
wymierzono	49,6	44,2	152,9	4,8
wpłynęło	–	45,4	25,6	4,9
Z tytułu składowania odpadów niezgodnie z przepisami:				
wymierzono	–	–	–	–
wpłynęło	–	–	–	–
Z tytułu nielegalnego poboru wody oraz piętżenia wody wyższego od dozwolonego:				
wymierzono	2,5	40,1	–	2,0
wpłynęło	2,5	–	–	2,0
Z ogółem przekazano na:				
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej:				
gminne	10,9	10,7	3,2	4,1
powiatowe	5,5	5,3	1,6	2,0
wojewódzki	19,8	19,4	5,8	7,5
Narodowy	10,7	10,5	3,1	69,5

a W tym z tytułu międzynarodowego przemieszczania odpadów 73,5 tys. zł.

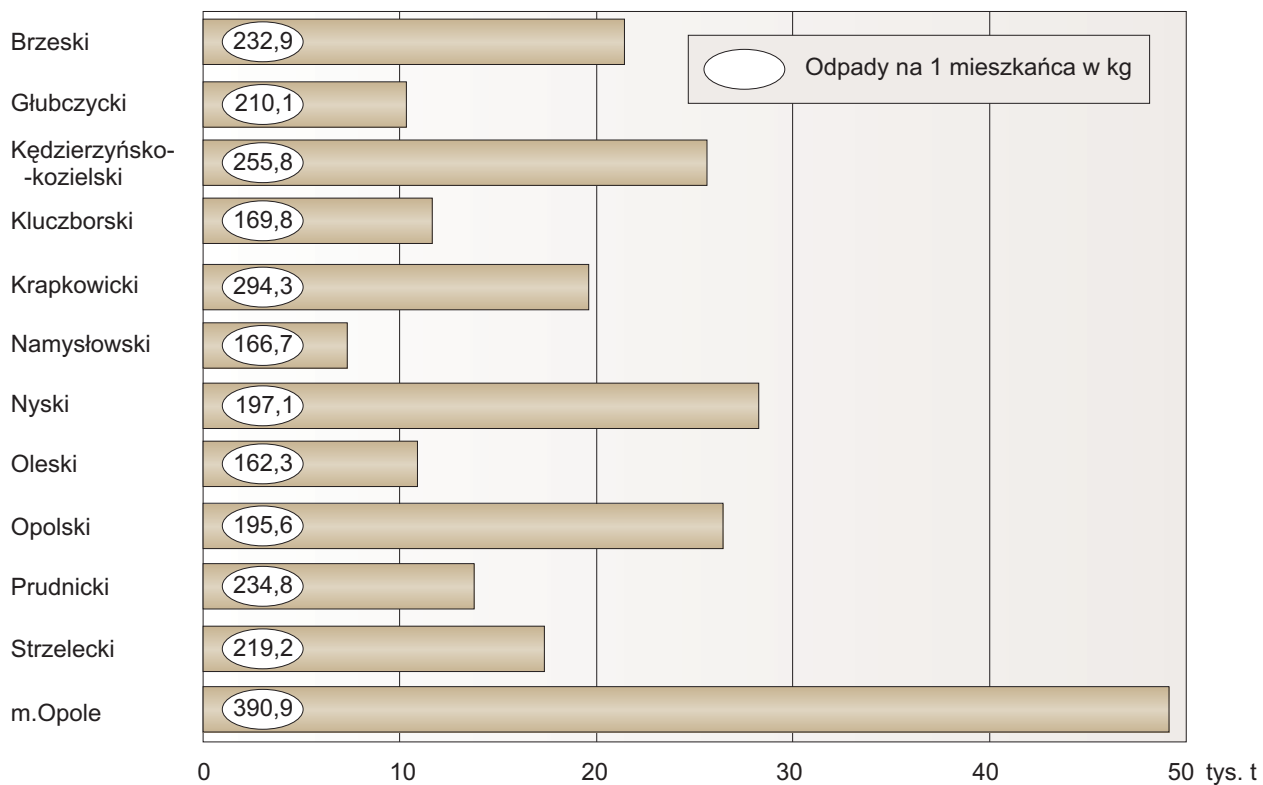
Ź r ó d ł o: w zakresie wpływów – dane Inspekcji Ochrony Środowiska, w zakresie redystrybucji – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

ODPADY^a WYTWORZONE I PODDANE ODZYSKOWI WEDŁUG SEKCJI W 2010 R.

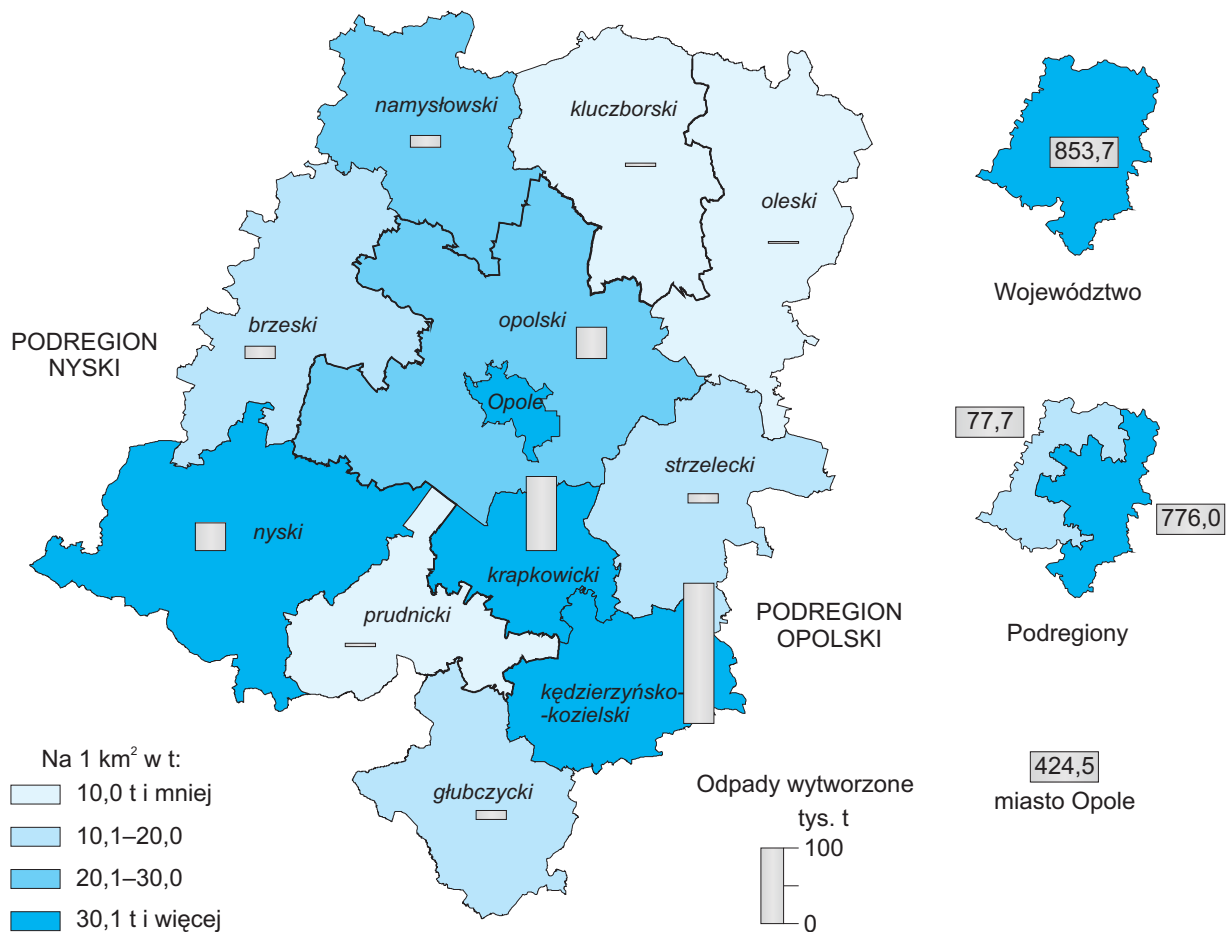
^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE^a (bez wyselekcjonowanych) WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

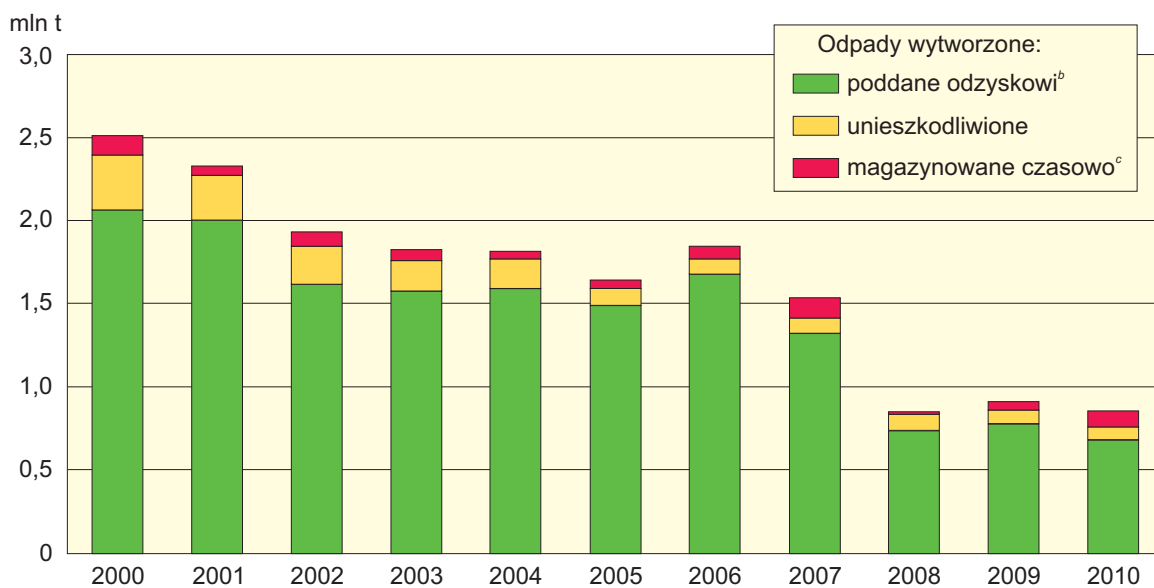
^a Dane szacunkowe.

ODPADY^a WYTWORZONE W 2010 R.

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

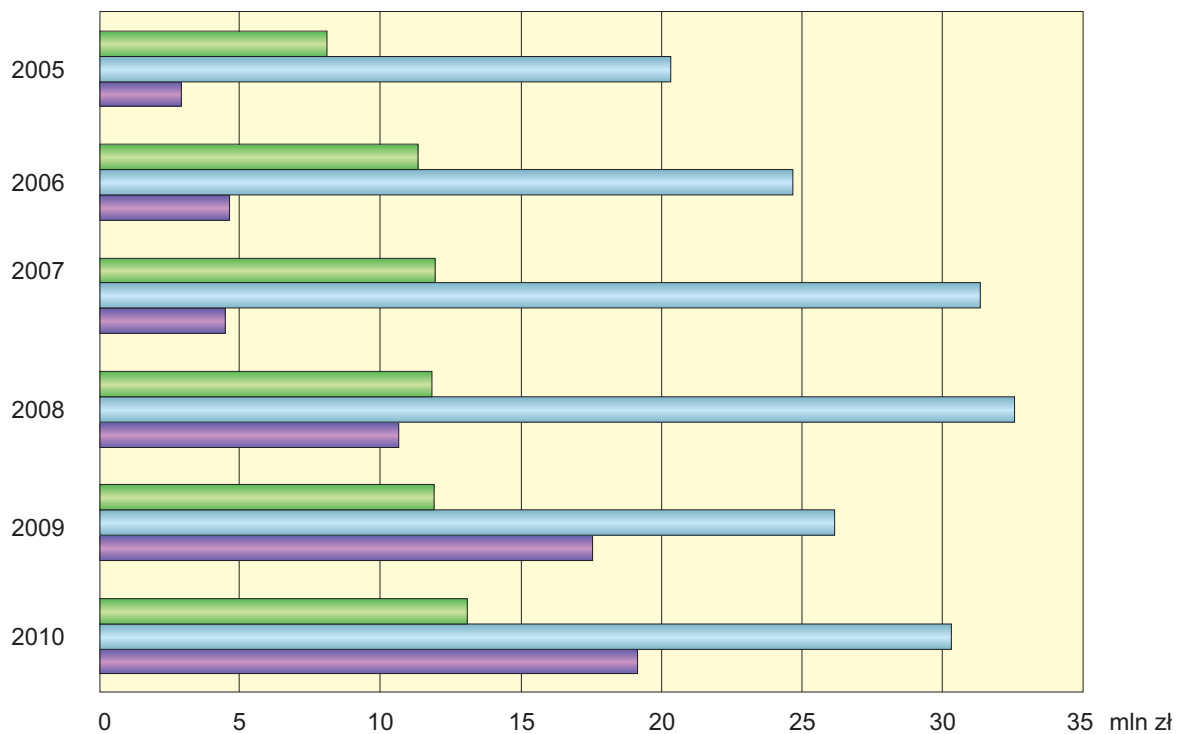
ODPADY^a WYTWORZONE

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Do 2001 r. – wykorzystane. c Do 2001 r. – gromadzone przejściowo.

FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

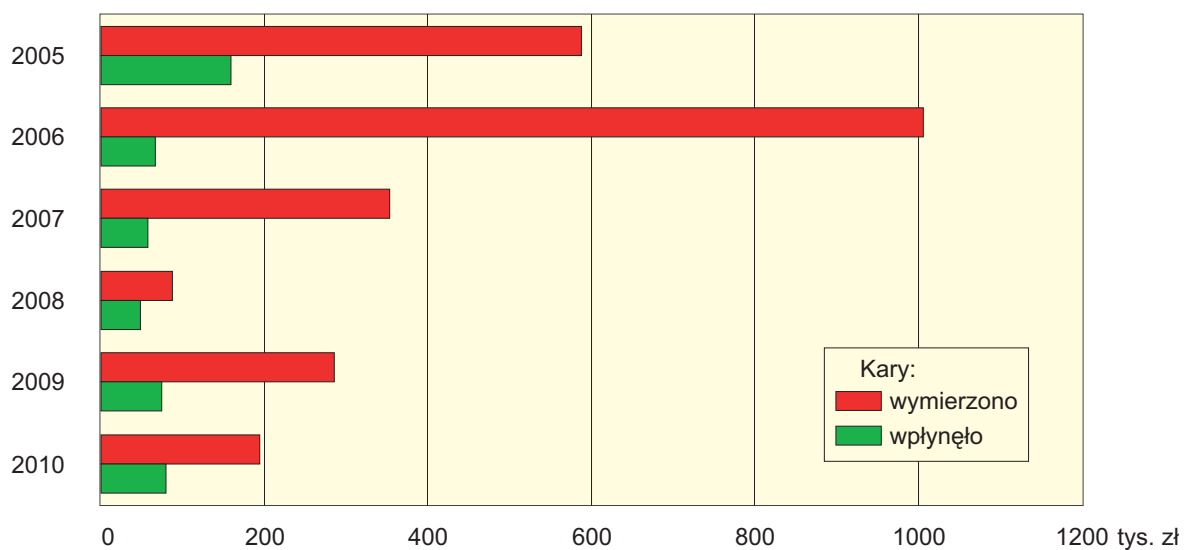
WPLÝWY Z OPŁAT

Wpływy z tytułu opłat za:

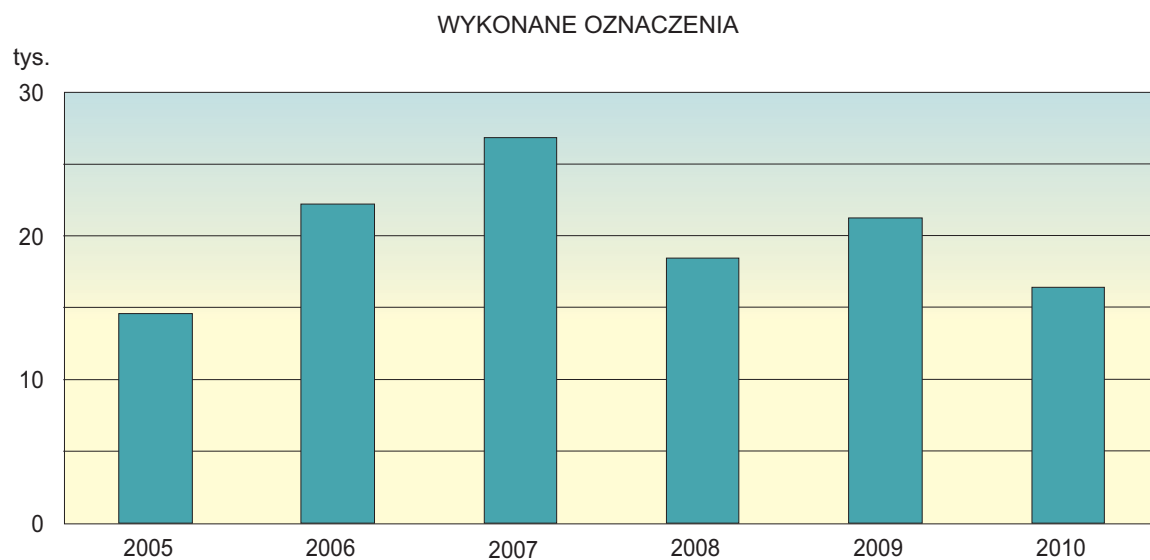
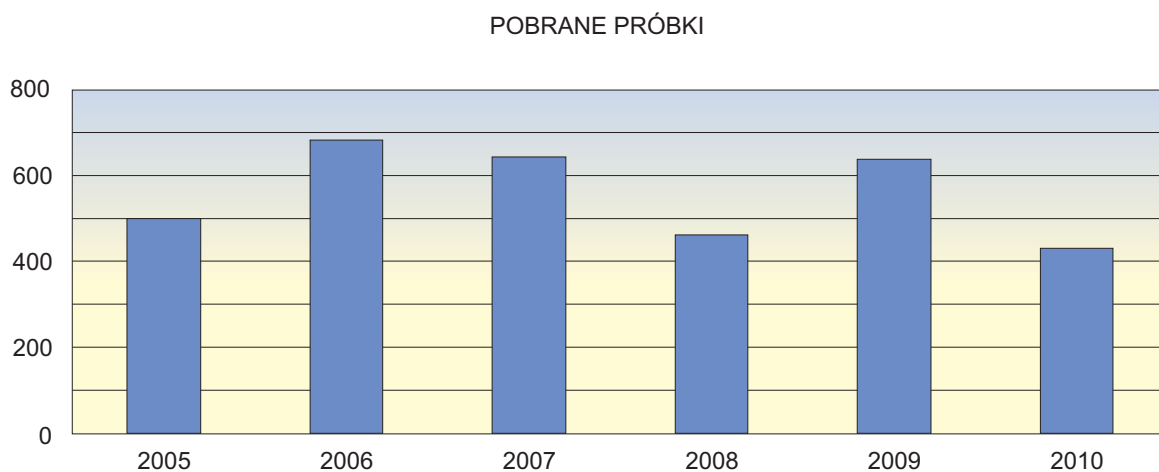
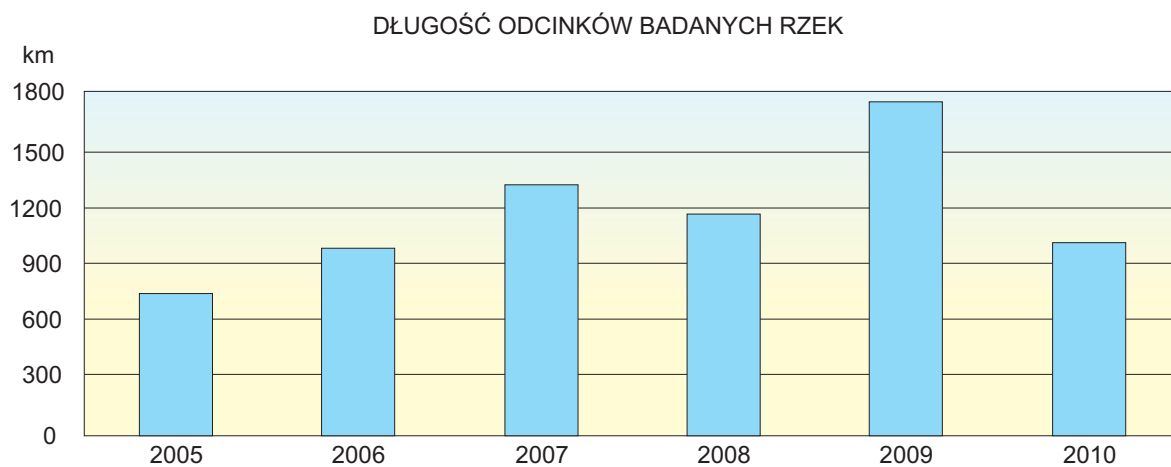
- gospodarkę ściekową i ochronę wód
- ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu
- gospodarkę odpadami

KARY

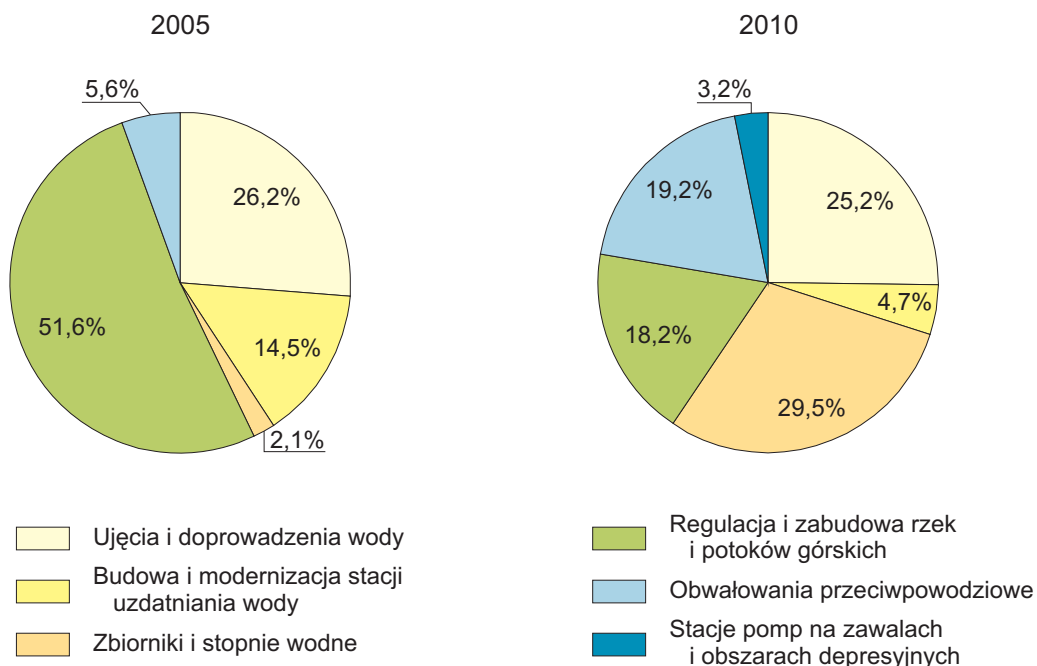
Źródło: w zakresie wpływów z opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY WÓD

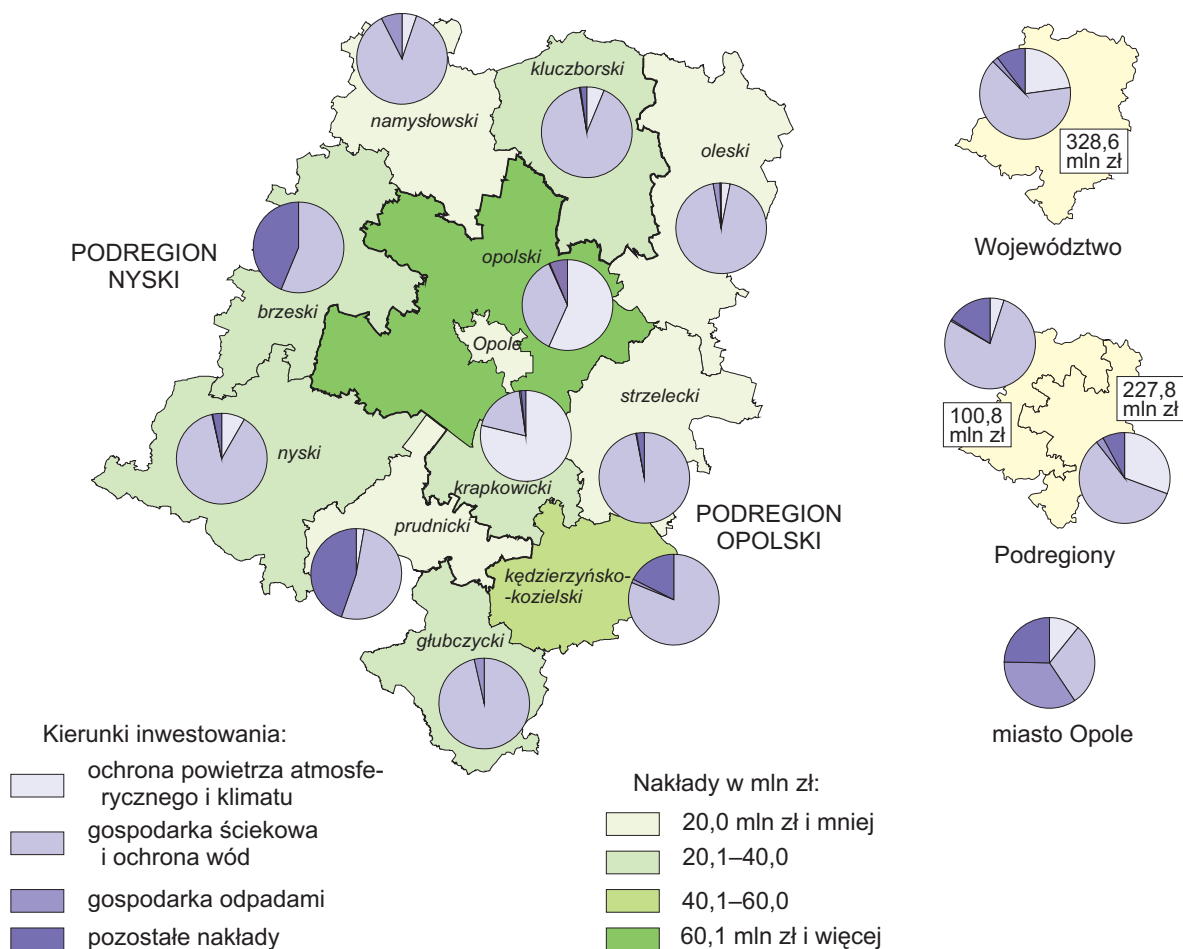

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska w Opolu.

STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (ceny bieżące)

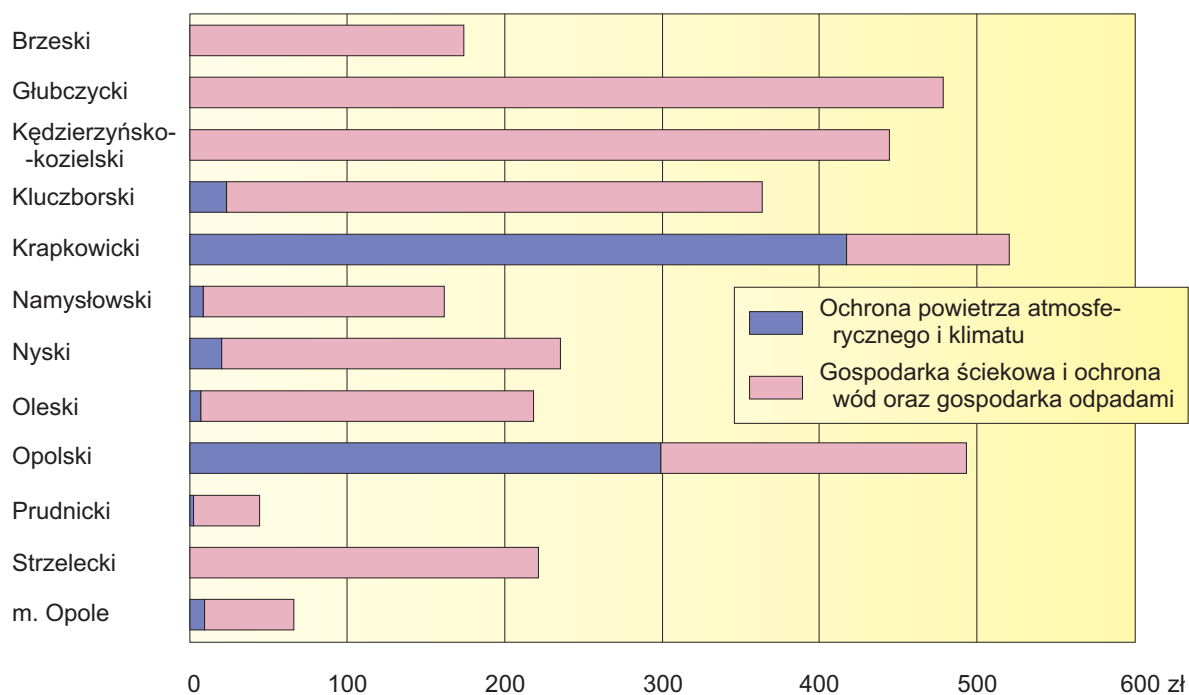

NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA W 2010 R. (ceny bieżące)

NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)

